

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

EU og Internationalt
Den 29. september 2021
FVM 099

SAMLENOTAT
Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 11.-12. oktober 2021

1. Kommissionens forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2022 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande i Østersøen
– *Politisk enighed*
KOM (2021) 491

Side 4
2. Konsultationer mellem EU og Storbritannien om fiskerimuligheder for 2022
– *Udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke

Side 15
3. Konsultationer mellem EU og Norge, samt mellem EU, Norge og Storbritannien om fiskerimuligheder for 2022
– *Udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke

Side 19
4. Forberedelse af årsmøde i Den Internationale Kommission for bevarelse af Tunfiskebestanden i Atlanterhavet (ICCAT) den 15.-22. november 2021
– *Udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke

Side 23
- 5a. Fit for 55: Kommissionens forslag til om ændring af forordning (EU) 2018/842 om bindende årlige reduktioner af drivhusgasemissioner for medlemsstaterne fra 2021 til 2030 som bidrag til klimaindsatsen med henblik på opfyldelse af forpligtelserne i Parisaftalen (byrdefordelingsaftalen)
– *Udveksling af synspunkter*
KOM (2021) 555

Side 25

- 5b. Fit for 55: Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2018/841 for så vidt angår anvendelsesområdet, forenkling af overholdelsesregler, fastsættelse af medlemsstaternes mål for 2030 og forpligtelse til kollektiv opnåelse af klimaneutralitet senest i 2035 i arealanvendelses-, skovbrugs- og landbrugssektoren og om ændring af forordning (EU) 2018/1999 for så vidt angår forbedring af overvågning, rapportering, sporing af fremskridt og revision (LULUCF)
– *Udveksling af synspunkter*
KOM (2021) 554
Side 32
6. Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: Ny EU-skovstrategi 2030
– *Præsentation og udveksling af synspunkter*
KOM (2021) 572
Side 42
7. Forberedelse af medlemsstaternes strategiske planer under den fælles landbrugspolitik
– *Udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke
Side 49
8. Revision af EU's handelsnormer for landbrugsprodukter
– *Udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke
Side 51
9. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1380/2013 af 11. december 2013 for så vidt angår begrænsning af adgangen til EU-farvande
– *Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. oktober 2021, men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde*
KOM (2021) 356
Side 57
10. Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om den holdning, der skal indtages på Unionens vegne i de årlige konsultationer med Storbritannien med henblik på at opnå enighed om samlede tilladte fangstmængder
– *Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. oktober 2021, men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde*
KOM(2021) 595
Side 60

11. Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om undertegnelse på Unionens vegne af partnerskabsaftalen om bæredygtigt fiskeri mellem Den Europæiske Union og Mauretanien, den tilhørende gennemførelsesprotokol og den brevveksling, der ledsager aftalen
Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om indgåelse af partnerskabsaftalen om bæredygtigt fiskeri mellem Den Europæiske Union og Mauretanien, den tilhørende gennemførelsesprotokol og den brevveksling, der ledsager aftalen
Kommissionens forslag til Rådets forordning om fordeling af fiskerimuligheder i henhold til partnerskabsaftalen om bæredygtigt fiskeri mellem Den Europæiske Union og Mauretanien og den tilhørende gennemførelsesprotokol
– *Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. oktober 2021, men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde*
KOM-dokumenter foreligger ikke

Side 63

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI)

Den 11.-12. oktober 2021

1. **Kommissionens forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2022 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande i Østersøen KOM (2021) 491**

Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 23. september 2021. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionens forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2022 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande i Østersøen omfatter fastsættelse af fiskerimuligheder for de kommercielt vigtigste bestande i Østersøen i form af TAC¹/kvoter² for 2022. Kommissionens forslag indeholder forslag til TAC/kvoter for i alt ti bestande. I det foreliggende forslag har Kommissionen ikke medtaget forslag til TAC/kvoter niveau for fire bestande, men har dog i tre særskilte non-papers fremlagt forslag til kvote for henholdsvis sild og torsk i den vestlige Østersø og for laks. Forslaget indebærer uændrede TAC/kvoter for tre bestande, reduktion i fem kvoter og stigning for to kvoter. Forslag til lukkeperioden, mens torsken gyder, for kommercielt fiskeri i den vestlige Østersø, ICES underområde 22 og 23, udvides med 14 dage i forhold til 2021. I den østlige del af Østersøen er lukkeperioden uændret. Der vil være visse begrænsede undtagelser, særligt for fartøjer under 12 meter. Lyst- og fritidsfiskere må højst tage en torsk med i land pr. dag i den vestlige Østersø. Der vil være forbud mod rekreativt fiskeri efter torsk i lukkeperioden. Der er også fastsat restriktioner for rekreativt fiskeri efter laks. Forslaget vurderes at have betydelige negative erhvervsøkonomiske konsekvenser for fiskere berørt af de foreslåede kvotereduktioner. Forslaget skønnes at have en positiv effekt på beskyttelsesniveauet, da forslaget tager højde for bestandssituationen for de berørte bestande. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. oktober 2021 med henblik på politisk enighed.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2021) 491 af 26. august 2021 fremsendt forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2022 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande i Østersøen. Forslaget er oversendt til Rådet den 26. august 2021 i en dansk sprogudgave.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 3, og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. oktober 2021 med henblik på politisk enighed.

Formål og indhold

Formålet med Kommissionens forslag om fastsættelse af fiskerimuligheder for 2022 for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande i Østersøen er at fastsætte fangstbegrænsninger for EU-fiskeriet med henblik på at sikre et bæredygtigt fiskeri på såvel kort som på langt sigt i overensstemmelse med målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY). Forslaget bygger på den videnskabelige rådgivning om fiskerimuligheder i Østersøen udarbejdet af Det Internationale Havundersøgelsesråd (ICES) og

¹ TAC = Total Allowable Catches = samlede tilladte fangstmængder.

² Kvote er den andel, som EU har af en mængde delt med andre lande eller et udtryk for den andel, en medlemsstat har af den samlede EU mængde.

Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en flerårig forvaltningsplan for torsk, sild og brisling i Østersøen, forordning (EU) 2016/1139. Endvidere har Kommissionen taget hensyn til principperne for TAC-fastsættelse, som fremgår af Kommissionens meddelelse om høring om fiskerimuligheder for 2022 – KOM (2021) 279. Det fremgår af disse principper, at Kommissionen vil foreslå at anvende enten MSY-værdien eller det MSY-interval, som ICES har angivet, forudsat at de tilsvarende flerårige planer åbner mulighed for denne fleksibilitet, når der foreligger MSY-rådgivning. Det fremgår også, at et andet mål vil være at genopbygge målbestande, for hvilke ICES anbefaler, at der ikke tages fangster, med afhjælpende foranstaltninger i henhold til de flerårige planer.

For bestande, hvor der ikke foreligger en fuld analytisk rådgivning, vil fiskerimulighederne blive forelået på baggrund af den foreliggende videnskabelige rådgivning og uden at tilsidesætte behovet for bevarelse af bestandene. For bestande, hvor der er utilstrækkelig viden om bestandenes tilstand, anvendes metoden for databegrænsede bestande.

EU/Rusland

EU og Rusland indgik den 10.-12. juli 2006 en aftale om samarbejde på fiskeriområdet og om bevarelse af de levende marine ressourcer i Østersøen. EU og Rusland har ikke opnået enighed om fælles forvaltning for de fælles bestande, hvilket betyder, at EU's rådighedsmængder for bestande fælles med Rusland også i 2022 vil blive fastsat som autonome kvoter. Kommissionen har, hvor det er relevant i forslaget til fiskerimuligheder, reduceret for de teoretiske russiske andele.

Fiskerimuligheder

ICES giver sin rådgivning for torsk for henholdsvis den vestlige og den østlige torskebestand, og ikke for de to forvaltningsområder i Østersøen.

ICES har den 10. september 2021 fremlagt sin rådgivning for torsk i den vestlige Østersø. Rådgivningen er på 698 tons for både kommercielle og rekreative fangster i 2022. Da rådgivningen er kommet så sent, har Kommissionen ikke kunnet medtage forslag til kvote for torsk i dette område i det oprindelige forslag. Kommissionen har den 21. september 2021 fremlagt sit forslag til kvoter for torsk i vestlig Østersø i 2022 i et separat dokument. Kommissionen foreslår en kvote på 324 tons til det kommercielle fiskeri i 2022. Kvoten må som noget nyt for 2022 alene anvendes til bifangster. Lukkeperioden udvides med 14 dage i den vestlige Østersø, så den løber fra 15. januar 2022 til 31. marts 2022 i ICES underområde 22 og 23. I lukkeperioden vil det være tilladt for fartøjer under 12 meter at fiske med passive redskaber på dybder indtil 20 meter, ligesom det vil være tilladt at gennemføre fiskeri til videnskabelige formål.

I ICES underområde 24 (den østligste del af den vestlige Østersø nærmest Bornholm) opretholdes lukkeperioden ligeledes uændret i forhold til 2021 og vil gælde fra den 15. maj 2022 til den 15. august 2022. Fartøjer under 12 meter må i lukkeperioden fiske med passive redskaber på dybder indtil 20 meter ud til seks sømil målt fra basislinjen. Det vil fortsat være tilladt at fiske efter pelagiske bestande til direkte konsum på vanddybder under 40 meter, når der fiskes med redskaber med en maskestørrelse på højst 45 mm. Fiskeri til videnskabelige formål kan ligeledes gennemføres i lukkeperioden.

Kommissionens separate dokument indeholder en begrænsning for det rekreative fiskeri i ICES underområde 22, 23 og 24 i form af en "bag limit" på ét styk torsk (antallet var i 2021 på fem styk), som hver person må bringe i land pr. dag. Rekreativt fiskeri i ICES underområde 24 må alene finde sted ud til seks sømil målt fra basislinjen. Der vil som noget nyt være forbud mod "catch-and-release" fiskeri efter torsk, undtagen havbaseret, rekreativt fiskeri med kunstig agn. I perioden fra 15. januar til 31. marts vil der være fuldstændigt forbud mod rekreativt fiskeri efter torsk i de pågældende områder. Forbud mod rekreativt fiskeri efter torsk opretholdes hele året i ICES underområde 25 og 26 i den østlige Østersø.

Kvoten for torsk i den østlige Østersø, ICES underområde 25-32, opretholdes uændret på 595 tons i 2022 og vil udelukkende dække uundgåelige bifangster. Direkte fiskeri på denne bestand vil således – ligesom i 2021 – ikke være tilladt. Kommissionen bemærker, at de seneste års supplerende tiltag som begrænsning af fiskeriet til udelukkende at være bifangst kombineret med afhjælpende foranstaltninger i form af lukning af gydeområder ikke har resulteret i en vækst i gydebiomassen.

Kommissionen foreslår at opretholde lukkeperioden i den østlige Østersø uændret fra 1. maj 2022 til 31. august 2022, kombineret med undtagelser for mindre fartøjer under 12 meter, som under visse betingelser må fiske i lukkeperioden. Der vil hele året være mulighed for direkte fiskeri til videnskabelige formål. Det vil også fortsat være tilladt at fiske efter pelagiske bestande til direkte konsum, når der fiskes på vanddybder under 50 meter, og der anvendes redskaber med en maskestørrelse på højst 45 mm. I lighed med sidste år indeholder Kommissions forslag et forbud mod rekreativt fiskeri efter torsk i ICES underområde 25 og 26.

Kommissionens forslag indeholder ikke forslag til kvote for sild i den vestlige Østersø. Kommissionen har dog efterfølgende fremsendt et separat dokument med forslag om reduktion i kvoten på 50 pct. svarende til en kvote på 788 tons, som – som noget nyt – alene må fiskes som bifangst. Det vil dog være tilladt at gennemføre videnskabeligt fiskeri i området.

Kommissionen foreslår en reduktion i kvoten for centralsild (ICES underområde 25-27, 28.2, 29 og 32) på 54 pct., svarende til en kvote på 44.709 tons. Som baggrund for reduktionen anfører Kommissionen, at gydebiomassen for bestanden er faldet yderligere i forhold til sidste år og nærmer sig B_{lim}^3 grænsen.

Kommissionen foreslår en uændret kvote for brisling på 222.958 tons. Kommissionen anfører, at der ved fastsættelse af denne kvote skal tages hensyn til, at brisling fanges i blandet fiskeri med sild, og at brisling er fødegrundlag for torsk.

Kvoten for rødspætte videreføres på samme niveau som i 2021 på 7.240 tons. Kommissionen begrundet sit forslag med, at der bør tages hensyn til samspillet mellem fiskearterne og fremhæver specifikt, at torsk er en uundgåelig bifangst i fiskeriet efter rødspætte. Der forekommer ifølge Kommissionen store bifangster af torsk, når der ikke fiskes med mere selektive redskaber, end tilfældet er i dag.

ICES har den 15. september 2021 fremlagt sin rådgivning for de to laksebestande i henholdsvis ICES underområde 22-31 og underområde 32. For ICES underområde 22-31 rådgiver ICES om ingen fangst både i det kommercielle og det rekreative fiskeri for 2022. Kommissionen har den 29. september 2021 fremlagt sit forslag om laks. For det erhvervsmæssige fiskeri foreslås en kvote på 63.811 styk. Kvoten må kun anvendes til bifangster, og direkte fiskeri er således forbudt. Det er forbudt at fiske med langline uden for fire sømil. Et direkte fiskeri er dog tilladt nord for 59°30N inden for fire sømil i perioden 1. maj til 31. august. Rekreativt fiskeri efter laks i område 22-31 vil være forbudt, bortset fra nord for 59°30N inden for fire sømil i perioden 1. maj til 31. august er ligeledes tilladt. Som en yderligere undtagelse hertil er trolling fiskeri efter laks tilladt under følgende kumulative betingelser:

- Enhver laks, som ikke er fedtfinneklippet⁴, skal straks genudsættes i havet.
- Højst et styk laks, som er fedtfinneklippet, må beholdes om bord pr. rekreativ fisker pr. dag.
- Alle arter af enhver fiskeart, som beholdes om bord, skal landes hele.

³ B_{lim} : Grænseværdi for en bestands gydebiomasse – en nedre værdi. Inden for den biologiske rådgivning findes der grænseværdier, der betyder, at der skal tages særlige tiltag for at genopbygge bestanden.

⁴ Fedtfinneklippede laks er udsatte laks. Det vil sige ikke vilde laks.

For fiskeri efter havørred ønsker Kommissionen i 2022 at opretholde forbuddet mod fiskeri efter havørred i hele Østersøen uden for fire sømil målt fra basislinjen. Endvidere må bifangst af havørred højst udgøre tre procent af den samlede fangst af laks og havørred.

Landingsforpligtelsen for fiskerier i Østersøen har været fuldt indfaset siden 1. januar 2017.

ICES rådgivningen for 2022 er baseret på principperne i den flerårige forvaltningsplan for torsk, sild og brisling i Østersøen, som blandt andet indeholder bestemmelser om intervaller for værdier for målet for fiskeridødelighed (F_{MSY})⁵ samt om værdier for gydebio masse (SSB) for de relevante arter. Værdierne er bestemmende for fastsættelse af fiskerimuligheder. Dog anvender ICES ikke planen for sild i vestlig Østersø, fordi Norge, som har andel i fiskeriet på denne bestand i Skagerrak, ikke har godkendt planen.

Nedenfor er angivet en samlet oversigt over Kommissionens forslag til fiskerimuligheder for 2022 for de vigtigste bestande for Danmark sammenlignet med kvoten for 2021.

Art (Område)	Rådgivning for 2022	TAC 2021 i tons (laks i styk)	Kommissionens forslag 2022 i tons (laks i styk) samt ændring i forhold til 2020	Dansk andel af EU TAC (pct.)
Sild i den vestlige Østersø (22-24)	<u>Anbefalingen på baggrund af MSY er en nul-kvote.</u> Dette er tilfældet for fjerde år i træk. Rekruttering har været lav de seneste år. Bestanden deles mellem Skagerrak/Kattegat og område 22-24 med 50 pct. til hvert af de to områder. Gydebio massen ligger under grænseværdien, B_{lim} , og alle fangstscenarier inkl. en nulfangst viser, at gydebio massen i 2023 forbliver under B_{lim} .	1.575	788 (kun til bifangst, -50 pct.)	(14 pct.)
Sild i den centrale Østersø (25-27, 28.2, 29 og 32)	<u>Anbefalingen på baggrund af den flerårige forvaltningsplan er en fangst mellem 52.443-87.581 inkl. andel til Rusland.</u> Et fiskeri på F_{MSY} vil give en kvote på 62.353 tons til EU. Gydebio massen ligger under MSY-niveau ($MSY_{Btrigger}$) ⁶ , og fiskeridødeligheden ligger over F_{MSY} på 0,21.	97.551	44.709 (-54 pct.)	(2,2 pct.)
Torsk i den østlige Østersø (25-32)	<u>Anbefalingen på baggrund af forsigtighedsprincippet er en nul-fangst på østbestanden</u> inkl. østbestanden i område 24. Dette er tilfældet for tredje år i træk. Bestanden er fortsat under grænseværdien for bestanden (B_{lim}). Gydebio massen er faldet en anelse. Rekrutteringen er historisk lav. ICES	595 (kun til bifangst)	595 (kun til bifangst – uændret)	22,9 pct.)

⁵ F_{MSY} : Den fiskeridødelighed, der indebærer at man kan opnå maksimalt bæredygtigt udbytte.

⁶ $MSY_{Btrigger}$: Referencepunkt for en bestands gydebio masse, hvor der kan fiskes på MSY-niveau.

Art (Område)	Rådgivning for 2022	TAC 2021 i tons (laks i styk)	Kommissionens forslag 2022 i tons (laks i styk) samt ændring i forhold til 2020	Dansk andel af EU TAC (pct.)
	vurderer, at et nulfiskeri ikke kan bringe bestanden over B_{lim} på 104.402 tons i 2022. Den naturlige dødelighed er i kraftig vækst og er væsentlig højere end fiskeridødeligheden.			
Torsk i den vestlige Østersø (22-24)	<u>Anbefalingen på baggrund af MSY-tilgangen er 698 tons på vestbestanden for både kommercielle og rekreative fangster.</u> Bestanden er under grænseværdien for bestanden (B_{lim}). Fiskeridødeligheden er over F_{MSY} . Rekrutteringen har været meget lav siden 2018. Bestanden har gennemgået en delvis videnskabelig bestandsvurdering i 2021, hvilket at ændret opfattelsen af bestanden, som vurderes at være i en dårligere tilstand end tidligere antaget.	4.000 (kun som bifangst i område 24)	324 (kun til bifangst -92 pct.)	43,6 pct.
Rødspætte (22-32)	<u>Anbefalingen på baggrund af MSY-tilgangen for område 21-23 og på baggrund af forsigtighedsprincippet for område 24-32 er en fangst i Østersøen på 11.082 tons.</u> Begge bestande er robuste med god tilvækst.	7.200	7.200 (0 pct. - uændret)	71,6 pct.
Laks (22-31) (styk)	<u>Anbefalingen på baggrund af MSY-tilgangen er på ingen fangst for både kommercielt og rekreativt fiskeri i havet, hvor bestandene blander sig.</u> Rådgivningen sker for at sikre, at der ikke fanges laks i havet fra de floder (bestande) med dårlig bestandsstatus. Hvis der implementeres områdebaseret midlertidig forvaltning begrænset til kystfiskeri i Åland og Den Botniske Bugt vil fangst på maksimalt 75.000 styk laks kunne være muligt.	94.496 stk.	63.811 (kun til bifangst, bortset fra nord for 59°30' N inden for fire sømil fra 1. maj til 31. august) (-32,5 pct.)	20,7 pct.
Brisling (22-32)	<u>Anbefalingen på baggrund af den flerårige forvaltningsplan er en fangst mellem 214 000 og 373 210 tons inkl. andel til Rusland.</u> På F_{MSY} niveau vil det give en kvote til EU på 262 337 tons. Bestanden blev delvist videnskabeligt vurderet i 2020, hvor referencepunkter for fiskeridødelighed blev opdateret, men vurderingen udløste ikke	222.958	222.958 (0 pct. - uændret)	9,8 pct.

Art (Område)	Rådgivning for 2022	TAC 2021 i tons (laks i styk)	Kommissionens forslag 2022 i tons (laks i styk) samt ændring i forhold til 2020	Dansk andel af EU TAC (pct.)
	ændring i værdierne for gydebio-massen. Bestandssituationen er god og stabil. Rekrutteringen varierer mellem årene med årgang 2019 og 2020 over middel. Fiskeridødeligheden ligger over F_{MSY} , som i 2020 blev opjusteret fra 0,26 til 0,31.			

Andre elementer

Forslaget indeholder endvidere regler for "år-til-år fleksibilitet". Det fremgår heraf, at de hidtidige regler om år-til-år fleksibilitet jf. Rådets forordning (EF) 847/96 kun anvendes, når medlemsstaterne ikke anvender den mulighed for år-til-år fleksibilitet, som fremgår af grundforordningen (EU) 1380/2013. Kommissionen lægger op til, at medlemsstaterne bør forpligte sig til ikke at anvende grundforordningens mulighed for år-til-år fleksibilitet i 2022 for torsk i den østlige del og sild i den vestlige del af Østersøen i lyset af bestandssituationen. Sidstnævnte forordning indeholder tillige bestemmelser om "artsfleksibilitet", som gør det muligt at afskrive fangster på en målart med op til 9 pct. af kvoten for målarten, når ikke-målarten er inden for sikre biologiske grænser.

For sperling i Nordsøen og Skagerrak er der endnu ikke indsat forslag til TAC. ICES rådgivning offentliggøres den 8. oktober 2021 forud for rådsmødet. TAC'en fastsættes for perioden 1. november 2021 til 31. oktober 2022. Det bemærkes, at bestanden er delt med Storbritannien og hovedparten af sperling fiskes i britiske farvande.

Det forventes, at Grønland på grundlag af EU's fiskeripartnerskabsaftale mellem Grønland og EU vil fremlægge tilbud til EU om fiskeri efter lodde i grønlandske farvande, når kyststaterne i slutningen af september har fastsat den foreløbige TAC for den kommende sæson 2021 startende 15. oktober 2021.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke afgive udtalelse.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Ikke relevant.

Konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser. Forslaget har ikke konsekvenser for EU's budget. Forslaget vurderes ikke have statsfinansielle konsekvenser.

Ifølge Kommissionen indebærer det oprindelige forslag (ekskl. torsk og sild i vestlig Østersø og de to laksebestande) samlet set en reduktion i fiskerimuligheder på 11,6 pct. i forhold til sidste år. Det svarer til en samlet mængde på 434.500 tons, som kan fiskes i 2022.

De foreslåede reduktioner af kvoterne for sild i den vestlige og centrale Østersø samt laks vil have negative økonomiske konsekvenser for de berørte fiskere. En reduktion af kvoten på 50 pct. for sild i den vestlige Østersø vil ved fuld kvoteudnyttelse indebære et fald i fangstværdien fra ca. 985.660 kr. til ca. 490.600 kr. Tallet er baseret på afregningspriser for 2020. Dertil kommer, at en ændring fra direkte fiskeri til bifangstfiskeri vil kunne betyde ændringer i fiskerimønstret. Der er ikke taget højde for kvotebytter.

Den foreslåede kvotereduktion for torsk i den vestlige Østersø vil have store negative økonomiske konsekvenser for berørte fiskere. En reduktion af kvoten på 92 pct. ved fuld kvoteudnyttelse vil indebære et fald i fangstværdien fra ca. 33,3 mio. kr. til ca. 2,7 mio. kr. Tallet er baseret på afregningspriser for 2020. Dertil kommer at en ændring fra direkte fiskeri til bifangstfiskeri vil betyde ændringer i fiskerimønstret. Der er ikke taget højde for kvotebytter.

Konsekvenserne afhænger dog af kvoteudnyttelsen af bestandene.

De foreslåede restriktioner med begrænsning af antal torsk, som vil gælde for det rekreative fiskeri, vil have betydelige negative erhvervsøkonomiske konsekvenser for turboåde i det rekreative fiskeri. Endvidere vil det have negative erhvervsøkonomiske konsekvenser for turismeerhvervet.

Konsekvenserne for bruttoindtjeningen vil også afhænge af blandt andet udviklingen i afsætningspriserne samt omkostninger, herunder brændstof, og af fiskerimønstre. Fiskerimulighedernes størrelse har selv sagt også afledte erhvervsøkonomiske konsekvenser for forarbejdningsindustrien og de øvrige følgerhverv og lokalsamfundene.

Forslaget skønnes at have en positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark og EU, da forslaget tager højde for bestandssituationen for de berørte bestande.

Høring

§ 5-udvalget (fiskeri) og § 7-udvalget (rekreativt fiskeri, ferskvandsfiskeri og fiskepleje) er blevet hørt, hvilket gav anledning til følgende bemærkninger:

Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation (DFPO) mener overordnet, at der er tale om en meget problematisk fortolkning af den fælles fiskeripolitik, når Kommissionen lægger op til at forvalte hele fiskeriet på grundlag af tilstanden for én art. Selvom DFPO anerkender, at tilstanden for torsk i den østlige Østersø er meget bekymrende, og forvaltningen bør tage dette i betragtning, så kan erhvervet ikke acceptere, at kvoter for arter i fremgang sættes under den anbefalede værdi, udelukkende for at beskytte torsk. Ifølge DFPO skal det særligt ses i lyset af, at ICES vurderer, at fiskeriet kun er årsag til en brøkdel af de døde torsk. DFPO modsætter sig ligeledes påstanden om, at forslaget skønnes at have en positiv effekt på beskyttelsesniveauet fordi forslaget tager højde for bestandssituationen for de berørte bestande. Ifølge DFPO tager forslaget ikke højde for situationen i bestandene, da forslaget ignorerer ICES' observationer om fiskeriets effekt på bestandssituationen.

DFPO mener ikke, at opretholdelsen af lukkeperioder vil have en målbar, gavnlig effekt. Selvom det vigtigste gydeområde for torsk har været lukket siden 1998, kan der fortsat ikke dokumenteres en positiv effekt på gydebiomassen. DFPO mener yderligere, at lukningen af område 24, mellem Falster og Bornholm, forhindrer fiskerne i at fange fladfisk i en periode, hvor dette ellers ville kunne lade sig gøre uden at fange torsk. DFPO henviser til, at fiskere, der har etableret et fiskeri efter fladfisk og et marked dertil, risikerer at tabe den indsats med en udvidelse af lukkeperioden. Ligeledes fremfører DFPO eksemplet med område 22, hvor der er lukket for fiskeri i gydeperioden, men hvor der stadig ikke kan vises værre eller bedre gydning, end før lukningen blev indført. DFPO mener, at de små torsk, som fiskerne

ser hen på efteråret, alligevel er forsvundet om foråret, efter at de tusindvis af skarver er trukket væk. Generelt mener DFPO, at det er vigtigt, at forvaltningen af fiskeriet tager udgangspunkt i helheden, så der kan sættes ind, hvor problemerne reelt er. DFPO mener, at konsekvensen ellers vil være, at fiskeriet stoppes, og torsken alligevel mistes, samtidig med, at Danmark mister en bæredygtig produktion af sunde fødevarer og eksistensgrundlaget for fiskeriet og følgeerhvervet langs kysterne. DFPO understreger, at i en situation, hvor kvoten foreslås så lav, bør lukkeperioderne udgå.

DFPO understreger behovet for at tage socioøkonomiske hensyn. DFPO mener, at situationen i Østersøen er så alvorlig, at der skal prioriteres løsningsmodeller for de berørte fiskere. DFPO mener, at der skal igangsættes en ophugningsordning og finder, at en oplægningsordning også er en relevant løsning i den nuværende situation.

DFPO ønsker generelt, at fiskerne får mulighed for at anvende selektive redskaber, som reducerer fangsten af torsk i et målrettet fiskeri efter fladfisk, og at forvaltningen af det rekreative fiskeri afspejler de tiltag, der foretages i det kommercielle fiskeri. Derudover mener DFPO, at hvis bestanden er større end målsætningen, skal kvoten fastsættes efter EU's forvaltningsplan. Yderligere mener DFPO, at torsken i den østlige Østersø skal fiskes med så lav en intensitet som muligt, uden at reducere fiskeriet på andre bestande. DFPO finder det afgørende, at hvis ikke lukkeperioderne revurderes, så skal fartøjer over 12 meter også have mulighed for at fiske med faststående redskaber i de områder, der er undtaget. Ligeledes ønsker DFPO, at der indføres en undtagelse for landingsforpligtelsen for rødspætter i Østersøen, som det er sket i mange andre farvande. Desuden har DFPO et ønske om, at muligheden for fleksibilitet opretholdes for at kunne imødegå de betydelige ændringer, som erhvervet står overfor.

Konkret foreslår DFPO følgende kvoter for 2022: For torsk i område 22-24 deler DFPO ikke ICES' opfattelse af situationen, selvom det anerkendes, at torsk i den vestlige Østersø er i en ringe tilstand. DFPO foreslår en samlet fangst til både det erhvervsmæssige og det rekreative fiskeri, der fastsættes på baggrund af forsigtighedsdødeligheden til 4.461 tons. Der henvises til, at dette skulle give en vækst i gydebiomassen på 40 pct. Kommissionens kvoteforslag rækker ikke til at drive fiskeri på andre arter. For torsk i område 25-32 finder DFPO det uacceptabelt, at EU's fiskere skal begrænses i deres fiskeri som følge af andre landes fastsættelse af autonome kvoter. Derfor foreslår DFPO en kvote på 2.000 tons til EU. For rødspætte foreslår DFPO, at kvoten sættes efter den biologiske anbefaling og EU's forvaltningsplan til 11.082 tons. For sild i område 22-24 mener DFPO, at kvoten bør fastholdes på samme niveau som i 2021 – 1.575 tons. Der henvises i den sammenhæng til vigtigheden af at kunne tillade fangster af sild i bundgarn. For sild i den centrale Østersø foreslår DFPO, at kvoten sættes efter den biologiske anbefaling til 62.353 tons. For brisling foreslår DFPO, at ICES' vurdering af bestandsudviklingen giver mulighed for at øge kvoten med 39 pct. i forhold til den kvote, der gælder for 2021. Det vil også give mulighed for at nogle fiskere har mulighed for at overleve de ændringer, der sker i Østersøen, hvorfor kvoten bør øges til 335.590 tons. DFPO stiller sig kritisk i forhold til rådgivningen for laks. Man har ikke set Kommissionens kvoteforslag, men et forslag om ingen fangst vil ødelægge livsgrundlaget for en række fiskere.

Danmarks Pelagiske Producent Organisation (DPPO) finder, at Kommissionen for nogle bestande vælger ikke at anvende den videnskabelige rådgivning. Det anses for at være en indgriben i den relative stabilitet. DPPO udtrykker bekymring for konsekvenserne ved, at Kommissionen stiller nogle forslag ud fra en delvis økosystembaseret tilgang, som Kommissionen selv definerer.

DPPO mener overordnet, at forslaget ikke skønnes at have en positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. Tværtimod mener DPPO, at forslaget på en række punkter er i direkte modstrid med bestandssituationen i de berørte bestande. For vestlige sild anbefaler DPPO en roll over af 2021 TAC på 1.575 tons. DPPO mener, at det er nødvendigt, at der fastsættes en kvote på vestsild, som giver mulighed

for landing på et niveau, der kan støtte den eksisterende flåde. DPPO gør opmærksomme på, at den videnskabelige rådgivning bør afspejle, at det er et erhverv, der skal leve med reguleringen, og der findes andre forhold, som skal inddrages end tilstanden for en enkelt bestand. DPPO anbefaler derfor, at man fra dansk side bør iværksætte forskningsmæssige aktiviteter med henblik på at styrke den videnskabelige rådgivning for vestsilden og brede analyserne ud fra det snævre fokus på Rügensilden. For centrale sild er DPPO uforstående overfor, hvorfor Kommissionen ikke har valgt at følge hverken ICES-rådgivningen i forhold til FMSY eller anbefalingen fra BSAC, men i stedet valgt den nedre grænse for TAC. DPPO anbefaler en TAC på niveau med den videnskabelige rådgivning for FMSY fra ICES svarende til 62.353 tons. For brisling mener DPPO, at det bør være bestandens størrelse, der lægges til grund for kvotefastsættelsen, hvis der ikke er svære socioøkonomiske eller forvaltningsmæssige hensyn at tage. DPPO anbefaler derfor, at man følger FMSY upper, hvilket giver en EU-kvote på 335.590 tons. Selvom Kommissionen begrundet den lave kvote på brisling med, at brisling fiskes i et blandet fiskeri med sild, så henviser DPPO til, at medlemsfartøjer, der de forrige to år har fanget brisling i et rent fiskeri, kun har haft 1 pct. bifangst af sild.

DPPO mener, at et kommende forslag for en kvote på laks bør indeholde en bifangstkvote, så det ikke lukker for det pelagiske fiskeri. DPPO mener derudover, at en udvidelse af lukkeperioden vil have væsentlige konsekvenser for det pelagiske fiskeri, og at der bør tages socioøkonomiske hensyn i den forbindelse.

Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri Producent Organisation (FSK-PO) mener, at det i Kommissionens forslag er svært at se, at der skulle være taget et hensyn til de socioøkonomiske konsekvenser. FSK-PO finder det paradoksalt, at forslaget ikke indeholder en undtagelse fra bifangstkravet for vesttorsk ved brug af passive redskaber. I relation til forslaget henviser FSK-PO til, at Fiskerikontrollen fremadrettet bør være opmærksom ved kontrol af de rekreative fiskere.

Marine Ingredients Denmark (MID) har følgende bemærkninger i forhold til Kommissionens forslag til fiskekvoter for sild og brisling i Østersøen for 2022. MID mener, at den videnskabelige rådgivning fra ICES bør følges. Konkret støtter MID derfor anbefalingen fra Baltic Sea Advisory Council (BSAC) til EU-TAC for sild i den centrale Østersø på 62.353 tons. For sildebestanden i den vestlige Østersø støtter MID anbefalingen fra BSAC på 1.575 tons. For sildebestanden i den Botniske Bugt støtter MID anbefalingen fra BSAC og Kommissionens forslag om en TAC for 2022 på 111.345 tons. Hvad angår sildebestanden i Rigabugten støtter MID anbefalingen fra BSAC og Kommissionens forslag om en TAC for 2022 på 47.697 tons. For brisling støtter MID anbefalingen fra BSAC's mindretalsudtalelse om, at TAC for brisling i 2022 bør være 335.590 tons. MID mener yderligere, at det er problematisk, at Kommissionen ikke følger den videnskabelige rådgivning fra ICES. MID mener ikke, at Kommissionens argument om at sikre fødegrundlaget for torsk er et videnskabeligt argument. I stedet henviser MID til to forskningsartikler, der peger på det modsatte, altså at torskbestanden kan hjælpes, hvis der er et højt fisketryk på brislingebestanden. MID støtter DPPO's bemærkninger om økosystemtilgang og lægger vægt på behov for at tage socioøkonomiske hensyn.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) er overordnet tilfredse med Kommissionens forslag, der respekterer den videnskabelige rådgivning i Østersøen. Det gælder særligt i forhold til Kommissionens forsigtighedsprincip for bestande, der er i nedgang, og tager højde for samspillet mellem arter og økosystemsdynamikker. Generelt lægger DN vægt på, at Østersøens havmiljø er i en meget dårlig miljøtilstand, hvorfor det også er positivt, at Regeringen er påbegyndt arbejdet med et dialogforum om fremtidens fiskeri i Østersøen. DN opfordrer til, at fiskeriministeren skal tage på rådsmødet den 11. og 12. oktober 2021 og arbejde for, at fangstkvoteerne bliver lagt på eller under de niveauer, som ICES anbefaler. Desuden opfordrer DN til ambitiøs grøn revision af Baltic Sea Action Plan.

Konkret anbefaler DN, at man følger ICES' rådgivning og Kommissionens forslag om en nul-kvota på vestlig sild ved at lukke det målrettede fiskeri efter denne svage bestand. Derudover anbefaler DN, at man justerer kvoten for sild i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat og indfører tid- og lukkeområder i disse farvande, da sild fra den vestlige Østersø-bestand vandrer op mod disse farvande og kan blive fanget som bifangst i dette fiskeri. Derfor støtter DN de fælles internationale bestræbelser og samarbejdet mellem EU, Norge og Storbritannien for at finde fælles løsninger og vedtage foranstaltninger, som reducerer de uundgåelige fangster af den vestlige sildebestand. For sild i den centrale del af Østersøen anbefaler DN, at man følger Kommissionens forslag om en kvota på eller under 44.709 tons. Derudover anbefaler DN at man indfører øget kontrol i de andre Østersølande for at reducere kendte problemstillinger med mis/fejlrapportering i det blandede pelagiske silde- og brislingefiskeri. For den østlige torsk anbefaler DN, at ICES' anbefaling om en nul-kvota følges og dermed fastholder en lukning af det målrettede torskefiskeri. DN mener ikke, at bifangstkvoten fra 2021 (595 tons) skal øges. Derudover mener DN, at tildelingen af bifangstkvoter skal betinges af, at fartøjerne bruger de mest selektive redskaber for at reducere bifangsten af den østlige torsk, og dermed bør fartøjerne acceptere en øget kontrol af fangsten som f.eks. observatører om bord eller indførelse af et elektronisk overvågningssystem med kameraovervågning på alle fartøjer. DN anbefaler, at man følger Kommissionens forslag om at bevare lukkeperioden i gydeperioden (1. maj – 31. august) i området 25-26 og et forbud mod rekreativt fiskeri i område 25 og 26. Yderligere anbefaler DN, at monitoreringen og kontrollen på alle EU-fartøjer bør øges med en prioritering af torskekoncentrationsområderne. Slutteligt anbefaler DN, at der for østlig torsk bør udarbejdes en genopbygningsplan, der tager højde for alle faktorer, bl.a. eutrofiering, forurening og klimaændringer. For den vestlige torsk bakker DN op om Kommissionens forslag om at lukke det målrettede fiskeri for både det kommercielle og rekreative fiskeri og sætte bifangstkvoten på FMSY lower værdien. Derudover anbefaler DN, at der indføres krav til fiskeredskaber i områderne 22-24, så kun redskaber, der har den mindste bifangst af torsk, tillades. DN anbefaler yderligere at overvågning og kontrol bør styrkes, blandt andet ved at indføre elektronisk monitorering med CCTV kamera. DN anbefaler, at lukningen af gydeperioden videreføres, men dog for alt fiskeri (også det rekreative) og med alle redskaber. Herunder mener DN også, at gydeperioden bør forlænges fra den 1. januar 2022 til 31. marts 2022. DN anbefaler, at der indføres redskabsrestriktioner samt mulige arealbegrænsninger for det rekreative fiskeri for at undgå bifangst af torsk. DN anbefaler yderligere, at der bør indføres begrænsning for bundslæbende redskaber i områder, som er særligt vigtige for torskebestanden. DN støtter ikke Kommissionens forslag om at tillade en rekreativ fangst på 1. styk torsk om dagen. DN er bekymret for at en baglimit på 1 torsk om dagen hurtig vil akkumulere til en total fangst på langt over ICES-anbefaling. I lyset af, at bestanden af den vestlige torsk er i krise anbefaler DN, at der indføres yderligere foranstaltninger for at hjælpe til genopretningen af bestanden.

For brisling anbefaler DN, at der sættes en kvota på det lavere FMSY-interval og dermed ikke over Kommissionens forslag. Derudover mener DN, at man bør følge ICES anbefalingen fra 2019 om en forvaltningsplan for brislingefiskeriet med det formål at sikre fødegrundlag for torsken i torskens hovedområde. Yderligere anbefaler DN, at kontrollen for silde- og brislingefangster bør styrkes i de øvrige Østersølande. For rødspætte anbefaler DN, at kvoten ikke øges, men sættes på eller under 7.240 tons, som Kommissionen foreslår. Derudover anbefaler DN, at der bør lukkes for det demersale trawlfiskeri efter fladfisk i område 26, og at fiskeriet efter fladfisk i område 22-24 begrænses til de redskaber, som har den mindste torskebifangst.

Danmarks Sportsfiskeriforbund (DSF) udtrykker bekymring for torskens situation. I forhold til en baglimit på et styk torsk pr. dag anføres det, at der ingen tvivl er om, at forslaget er så restriktivt, at det målrettede lystfiskeri efter torsk, der primært finder sted fra kysten i den sydligste del af Østersøen og fra små- og turbåde primært ud for Langeland, Nordtyskland og i Øresund, reelt vil lukke ned. Det vil ifølge organisationen sandsynligvis medføre en væsentligt mindre fangst i 2022, end ICES estimerer. Det anføres, at DSF tidligere har kæmpet for, at kvoten burde ligge på et niveau, der gør det muligt for

turbådene at eksistere. De seneste års begrænsninger i torskefiskeriet har medført, at mellem 25 og 50 % af turbådene har måttet lukke forretningen, og dette forslag vil helt sikkert medføre, at de resterende får meget svært ved at overleve. Dette vil både få økonomiske konsekvenser for ejerne og erhvervslivet i de områder, hvor fiskeriet udgår fra, og selvfølgelig vil det begrænse muligheden for at fiske fra båd for mange danskere, der ikke har råd til at have egen båd. DSF finder, at det alt andet lige er et vigtigt signal i forhold til prioriteringen af erhvervsfiskeriet og det rekreative fiskeri, at det stadig er muligt at hjemtage en torsk, hvis man får en på krogen. Set i lyset af den meget alvorlige situation accepterer DSF forslaget med en daglig fangstbegrænsning på et styk torsk. Men det understreges, at det er bydende nødvendigt, at alle gør sig det klart, at det vil betyde døden for flere turbåde, hvis forslaget vedtages. Det bør derfor i givet fald efter DSF's opfattelse følges op med en ordning, der holder hånden under turbådene i 2022.

Med hensyn til reglerne for catch-og-release fiskeri efter torsk kan DSF støtte forslaget, idet det samtidig understreges, at det er vigtigt at kunne opretholde andre former for rekreativt fiskeri fra kysten, der bruger naturlig agn, og hvor der stort set aldrig vil forekomme fangst af torsk – som f.eks. i fiskeriet efter hornfisk og havørred i de frie vandmasser. I forhold til lukkeperioden anfører DSF, at hvis hensigten er, at alt målrettet fiskeri efter torsk vil være forbudt i denne periode, men hvor små- og turbådene stadig skal kunne fiske efter f.eks. sild og fladfisk, ligesom kystfiskerne også skal kunne fiske i Østersøen efter andre arter end torsk, så kan DSF acceptere forslaget for 2022. Endelig støtter organisationen Kommissionens forslag i forhold til det erhvervsmæssige fiskeri både for så vidt angår kvoten og lukkeperioden, idet der dog opfordres til, at der i langt højere grad anvendes redskaber, der kan minimere utilsigtet bifangst.

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark (FED) finder, at en "bag limit" på én torsk pr. dag er uacceptabel. Det vil helt stoppe turffiskeriet, og lystfisketurismen. Det er FED's opfattelse, at det ikke er det reaktive fiskeri, der påvirker bestanden væsentlig, det er andre faktorer, miljø, manglende fødeemner samt konsumfiskeri. Et forbud mod "catch-and-release", giver efter FED's opfattelse heller ikke mening. "Catch-and-release" udøves ifølge FED af mange danske lystfiskere på både torsk og havørreder med god overlevelse. Der spørges til håndteringen i forhold til torsk, der ikke holder mindstemålet.

Der er ingen formel organisering af turbåde, hvorfor det ikke har været muligt at få et samlet høringssvar dækkende hele Østersøen. Fødevareministeriet har imidlertid gennem kontakter fået høringssvar fra visse turbåde. Vurderingen er, at lystfiskere ikke vil betale prisen for at tage med en turbåd ved en baglimit på ét styk torsk. Samtidig er en lukning af fiskeriet fra 15. januar til 31. marts en u håndterbar situation. Flere ønsker en højere baglimit. Opfattelsen fra de hørte er, at der er behov for midler til turbådsejere, og at der ønskes ophugning, idet de ikke ser mulighed for videreførelse.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Formandskabet lægger op til politisk enighed på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. oktober 2021. Der må forudses vanskelige forhandlinger om de fleste bestande. I BALTFISH⁷ sammenhæng arbejdes der sideløbende med at finde en fælles henstilling om det foreliggende forslag om fiskerimuligheder 2022.

⁷ BALTFISH er et regionalt samarbejdsforum om fiskeriforvaltningen i Østersøen, som dels finder sted i BALTFISH Forum, hvor Det rådgivende råd for Østersøen (BSAC), Det Internationale Havundersøgelsesråd (ICES) og Kommissionen deltager ud over de berørte medlemslande. Dels finder samarbejdet sted i BALTFISH High Level Gruppen, hvor fiskeridirektørerne og repræsentanter fra Kommissionen deltager.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter generelt hensigten om at sikre et bæredygtigt fiskeri. Regeringen ser særligt med bekymring på den fortsatte negative udvikling for torsk i den østlige Østersø og for sild i den vestlige Østersø. Samtidig er regeringen særlig bekymret for den negative udvikling for torsk i den vestlige Østersø. Endelig er regeringen bekymret i forhold til laks.

Som generelt princip kan regeringen tilslutte sig, at kvoterne i Østersøen fastsættes på grundlag af forvaltningsplaner, den videnskabelige rådgivning og målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY) i henhold til den fælles fiskeripolitik.

Regeringen finder, at der bør findes en samlet løsning for torsk i Østersøen, som tillader fortsat fiskeri på andre bestande, idet der tages højde for landingsforpligtelsen. I den sammenhæng støtter regeringen generelt initiativer i EU-regi til fremme af mere selektive redskaber.

Regeringen støtter fastsættelse af restriktioner for det rekreative fiskeri så som "bag limit" og lukkeperioder på EU-niveau for bestande, som er i meget dårlig tilstand.

Regeringen støtter generelt, at supplerende tiltag er målrettede og afbalancerede og tager højde for bestandssituationen.

Regeringen arbejder for, at der snarest muligt fastsættes en TAC for sperling i Nordsøen og Skagerrak under hensyntagen til den biologiske rådgivning fra 1. november 2021, så der undgås et stop i fiskeriet midt i sæsonen. Om nødvendigt som en midlertidig EU-TAC, afventende konsultationer mellem EU og Storbritannien. Niveaue af en midlertidig EU-TAC vil skulle tage højde for, at sperling primært fiskes i november og december.

Regeringen arbejder for, at der fastsættes en EU-TAC for lodde, når et eventuelt tilbud fra Grønland foreligger.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 23. september 2021.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

2. Konsultationer mellem EU og Storbritannien om fiskerimuligheder for 2022 KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

De årlige konsultationer under Handels- og Samarbejdsaftalen mellem EU og Storbritannien, der regulerer de fælles fiskebestande i Nordsøen, den Engelske Kanal og farvandene vest for de britiske øer, er under forberedelse. EU og Storbritannien skal fastlægge fiskerimuligheder for 2022 og i fællesskab fastsætte og fordele en samlet tilladt fangstmængde for hver af de fælles forvaltede bestande. Efter Storbritannien pr. 1. januar 2021 er en selvstændig kyststat, dækker konsultationerne de bestande, der i Handels- og Samarbejdsaftalen er identificeret som delte bestande, og som tidligere var EU-interne bestande. For at identificere og drøfte væsentlige emner i de forestående bilaterale konsultationer med Storbritannien, er sagen på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. oktober 2021 med henblik på udveksling af synspunkter.

Baggrund

Fiskerisamarbejdet mellem EU og Storbritannien er baseret på Handels- og Samarbejdsaftalen, vedtaget i 2021. Aftalen regulerer forholdet mellem EU og Storbritannien på en række områder, herunder fiskeri, efter Storbritannien pr. 1. januar 2021 er blevet en selvstændig kyststat (Handels- og Samarbejdsaftalen, anden del, sektion fem). Aftalen fastlægger, at EU og Storbritannien på fiskeriområdet samarbejder om at sikre, at fiskeri efter fælles bestande i deres farvande er miljømæssigt bæredygtigt på lang sigt og bidrager til at opnå økonomiske og sociale fordele. Til dette formål skal EU og Storbritannien konsultere om fiskerimulighederne for de fælles bestande for 2022.

I lyset af restriktionerne som følge af covid-19 er det endnu uvist, hvordan og hvornår årets konsultationer vil forløbe.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. oktober 2021 med henblik på udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

De bilaterale konsultationer mellem EU og Storbritannien dækker forvaltningen af 76 fælles bestande i Nordsøen, den Engelske Kanal og farvandene vest for de britiske øer. Konsultationerne dækker derved bestande, der tidligere var forvaltet internt i EU, inden Storbritannien blev en selvstændig kyststat fra 1. januar 2021. Fiskerisamarbejdet mellem EU og Storbritannien er baseret på Handels- og Samarbejdsaftalen, der fastlægger betingelser i forhold til målsætninger og timing for de årlige konsultationer, samt fastlægger en fordelingsnøgle for fiskerimulighederne for hver af de fælles bestande. Aftalen indeholder desuden ændring i fordelingen mellem de to parter for de bestande, hvor Storbritannien i perioden 2021-2025 får overført yderligere kvotemængder⁸.

Handels- og Samarbejdsaftalen fastlægger, at EU og Storbritannien hvert år senest den 31. januar samarbejder for at fastlægge tidsplanen for de årlige konsultationer med henblik på at nå til enighed om TAC'er⁹ for de fælles bestande. Det fremgår, at denne tidsplan skal tage hensyn til andre årlige konsultationer blandt andre kyststater, der berører den ene eller begge parter. Dette gælder for eksempel de årlige bilaterale og trilaterale konsultationer mellem EU og Norge, samt mellem EU, Norge og Storbritannien om de fælles bestande i Skagerrak og Nordsøen.

Handels- og Samarbejdsaftalen specificerer, at EU og Storbritannien årligt skal afholde konsultationer med henblik på senest den 10. december hvert år at nå til enighed om TAC'er for det følgende år for de bestande, der er omfattet af aftalen. Ud over fastlæggelse af TAC'er kan de årlige konsultationer også omfatte andre foranstaltninger til fiskeriforvaltning. Hvis der den 20. december fortsat ikke er opnået enighed om en TAC for en bestand, der er bilateralt delt mellem EU og Storbritannien, trilateralt delte bestande mellem EU, Norge og Storbritannien samt kyststatsbestandene makrel og blåhvilling, fastsætter hver part med virkning fra 1. januar en midlertidig TAC svarende til det niveau, der anbefales af Det Internationale Havundersøgelsesråd (ICES).

Der er ikke fastlagt langsigtede forvaltningsstrategier for de fælles bestande. Konsultationerne vil på den baggrund tage udgangspunkt i den biologiske rådgivning fra ICES om maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY).

⁸ Jf. Handels- og Samarbejdsaftalen, bilag 35.

⁹ TAC = Total Allowable Catches = samlede tilladte fangstmængder.

Handels- og Samarbejdsaftalen giver mulighed for direkte udveksling af fiskerimuligheder mellem den enkelte EU-medlemsstat og Storbritannien. Der er iværksat en midlertidig løsning til implementering af dette, mens man afventer, at en langsigtet løsning fastlægges gennem Specialudvalget om Fiskeri. Der forventes på den baggrund ikke at være en balanceret udveksling af fiskerimuligheder mellem EU og Storbritannien, som en del af aftalen.

Der er i Handels- og Samarbejdsaftalen mellem EU og Storbritannien fastlagt fuld adgang til at fiske i hinandens farvande i 2022, hvorfor dette ikke skal indgå som et årligt aftale-element.

Af de fælles forvaltede bestande, der indgår i efterårets konsultationer for 2022, er særligt jomfruhummer, kulmule, havtaske samt en række fladfiskearter i Nordsøen af betydning for Danmark. Dertil kommer visse bestande af betydning for Danmark, hvor fiskerimulighederne skal fastlægges i løbet af året, da fiskeriåret ikke er overensstemmende med kalenderåret. Dette gælder tobis, brisling og sperling.

For de fælles bestande er rådgivningen fra ICES for 2022 baseret på MSY-tilgangen og udgør basis for konsultationerne.

For de vigtigste bestande i Nordsøen rådgiver ICES følgende i forhold til sidste års rådgivning:

- Kulmule -27 pct. (fangstrådgivning), (-27 pct. i forhold til TAC 2021)
- Pighvar -9 pct. (fangstrådgivning), (kan ikke beregnes, da samlet TAC for pighvar og slethvar)
- Tunge -28 pct. (fangstrådgivning), (-28 pct. i forhold til TAC 2021).

Rådgivningen for havtaske og jomfruhummer offentliggøres først i oktober 2021. Rådgivningen for visse af bestandene kan blive opdateret i november 2021 som følge af efterårets videnskabelige togt.

Landingsforpligtelsen er nu fuldt implementeret, hvilket indebærer, at udgangspunktet for TAC-niveauerne vil være i overensstemmelse med ICES' fangstrådgivning. For fælles forvaltede bestande vil EU's kvote af TAC ifølge Kommissionen blive reduceret efterfølgende med den andel, der udsmides, i overensstemmelse med den relevante discardplan.

EU's flerårige plan for forvaltning af demersale bestande i Nordsøen (forordning 2018/973), som blandt andet omfatter jomfruhummer, havtaske og tunge i Nordsøen, trådte i kraft i 2018. Dertil dækker EU's flerårige plan for forvaltning af demersale bestande i Vestlige farvande (forordning 2019/472), der trådte i kraft i 2019, blandt andet kulmule. Planerne inkluderer derved bestande, som er delt og fælles forvaltet mellem EU og Storbritannien, og finder derfor anvendelse på forhandlingerne om fiskeriet i 2022.

Som følge af, at Storbritannien pr. 1. januar 2021 blev en selvstændig kyststat, blev der først indgået en aftale for de bestande, der er fælles mellem EU og Storbritannien i juni 2021. Konsultationerne for 2022 kan fortsat forventes at være kompliceret af, at fiskerisamarbejdet under Handels- og Samarbejdsaftalen er nyt. Endvidere er der usikkerhed om, hvordan forhandlingerne rent praktisk gennemføres i lyset af covid-19 restriktionerne.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke afgive udtalelse.

Nærhedsprincippet

Konsultationerne er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Ikke relevant.

Konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Væsentlige ændringer i fiskerimulighederne vil have erhvervsøkonomiske konsekvenser for fiskerierhvervet. Adgangen til fiskeri i britiske farvande i 2022 for EU's fartøjer er fastlagt i Handels- og Samarbejdsaftalen mellem EU og Storbritannien. Konsekvenserne for bruttoindtjeningen vil blandt andet afhænge af den samtidige udvikling i afsætningspriserne samt omkostninger, herunder brændstof, og af fiskerimønstre. Den bilaterale aftale med Storbritannien er, sammen med den bilaterale aftale med Norge, samt den trilaterale aftale mellem EU, Norge og Storbritannien de fiskeriaftaler, der har størst betydning for dansk fiskeri. Fiskerimulighedernes størrelse har selvsagt også afledte erhvervsøkonomiske konsekvenser for forarbejdningsindustrien.

Høring

§ 5-udvalget (fiskeri) er blevet hørt, hvilket gav anledning til følgende bemærkninger:

Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation (DFPO) ønsker hurtigst muligt en afklaring af tidsplanen for konsultationerne, så det sikres, at de er afsluttet senest den 10. december, jævnfør tidsfristerne i Handels- og Samarbejdsaftalen. DFPO stillede derudover spørgsmål ved den biologiske rådgivning for kulmule, der anbefaler en reduktion i fiskerimulighederne, på trods af at det ifølge DFPO er en bestand i vækst.

Danmarks Pelagiske Producent Organisation (DPPO) støtter generelt DFPO og mener, at det er vigtigt, at forhandlingerne afsluttes før den 10. december 2021. DPPO er bekymrede for briternes aggressive udmeldinger omkring diverse industriarter, hvorfor DPPO mener, at der er brug for en stor indsats fra dansk side for fortsat at understøtte industrifiskeriet. På den korte bane ønsker DPPO en midlertidig kvote for sperling for fiskeriåret, der starter den 1. november 2021. DPPO, støttet af DFPO, ønsker desuden at redskabet Excluderen hurtigst muligt godkendes, så det kan bruges i sperlingfiskeriet.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

De berørte medlemsstater forventes under drøftelsen af kommende konsultationer mellem EU og Storbritannien om fiskerimuligheder for 2022 at tilkendegive deres holdning til konsultationerne.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Da konsultationerne mellem EU og Storbritannien dækker mange bestande, er det vigtigt, at konsultationerne mellem EU og Storbritannien om fiskerimulighederne i 2022 afsluttes i 2021, så der er klarhed om kvoterne fra årets start.

Regeringen støtter som generelt princip fastsættelse af kvoterne for 2022 på grundlag af videnskabelig rådgivning, målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY) i henhold til reformen af den fælles fiskeripolitik samt forvaltningsplaner.

Regeringen finder det meget vigtigt, at der sikres bedst mulig adgang til fiskeri i britiske farvande. Her vil det være vigtigt, at man i konsultationerne sikrer, at aftalen for 2022 de facto understøtter den fulde adgang til fiskeri i britiske farvande, der er aftalt i Handels- og Samarbejdsaftalen.

Regeringen arbejder desuden for, at konsultationer om fiskerimuligheder, hvor fiskeriåret ikke følger kalenderåret, færdiggøres inden fiskeriårets begyndelse, så der er klarhed om kvoterne fra fiskeriårets start.

Regeringen arbejder for, at der i forhandlingsløsningerne tages højde for, at landingsforpligtelsen i EU er fuldt implementeret.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

3. Konsultationer mellem EU og Norge, samt mellem EU, Norge og Storbritannien om fiskerimuligheder for 2022 KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

De årlige konsultationer om aftaler mellem EU og Norge, samt mellem EU, Norge og Storbritannien, der regulerer fælles fiskebestande i Nordsøen og Skagerrak, samt udveksling mellem EU og Norge af fiskerimuligheder i Nordsøen og andre farvande er under forberedelse. EU og Norge, samt EU, Norge og Storbritannien skal fastlægge fiskerimuligheder for 2022 og i fællesskab fastsætte og fordele en samlet tilladt fangstmængde for hver af de fælles forvaltede bestande. Efter Storbritannien pr. 1. januar 2021 er en selvstændig kyststat, skal de fiskerimuligheder i Nordsøen, der tidligere blev fastsat mellem EU og Norge alene, nu fastsættes mellem EU, Norge og Storbritannien, som en trilateral aftale. Fiskerimulighederne i Skagerrak fastsættes fortsat mellem EU og Norge, som en bilateral aftale. For at identificere og drøfte væsentlige emner i både de forestående bilaterale konsultationer med Norge, samt de trilaterale konsultationer med Norge og Storbritannien, forventes sagen på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. oktober 2021 med henblik på udveksling af synspunkter.

Baggrund

Fiskerisamarbejdet mellem EU og Norge er baseret på en rammeaftale, og parterne har siden 1978 indgået to årlige kvote-aftaler ("protokoller") for fiskeriet på fælles bestande i Nordsøen og i Skagerrak. Efter Storbritannien pr. 1. januar 2021 er blevet en selvstændig kyststat skal de fiskerimuligheder i Nordsøen, der tidligere blev fastsat mellem EU og Norge alene, nu fastsættes mellem EU, Norge og Storbritannien, som en trilateral aftale. Fiskerimulighederne for de fælles bestande i Nordsøen blev for 2021 for første gang indgået som en trilateral aftale. Fiskerimulighederne for en række bestande i Skagerrak fastsættes fortsat mellem EU og Norge, som en bilateral aftale. Der er tale om aftaler, som sikrer en fælles forvaltning af de vigtigste bestande i de to farvande. Derudover sker der en afbalanceret udveksling mellem EU og Norge af kvoter for en række ikke fælles forvaltede eller eksklusive bestande i farvande i Nordsøen, ved Grønland samt i Barentshavet.

I lyset af restriktionerne som følge af covid-19 er det endnu uvist, hvordan årets konsultationer vil forløbe.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. oktober 2021 med henblik på udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

De trilaterale konsultationer mellem EU, Norge og Storbritannien dækker for nærværende forvaltningen af seks fælles bestande i Nordsøen (torsk, kuller, sej, hvilling, rødspætte og sild). Der er endnu ikke indgået en rammeaftale for dette fiskerisamarbejde. Forhandlinger om en rammeaftale forventes igangsat mellem parterne i 2021. Det bilaterale fiskerisamarbejde mellem EU og Norge dækker i tillæg hertil syv fælles bestande i Skagerrak (torsk, kuller, hvilling, rødspætte, rejer, sild og brisling). I henholdsvis de trilaterale og bilaterale konsultationer fastsætter parterne i fællesskab en samlet TAC¹⁰ for hver af disse bestande, der fordeles til hver part efter en fast fordelingsnøgle. Der var tidligere for torsk, kuller, hvilling, sej og sild aftalt langsigtede forvaltningsstrategier eller fælles forvaltningsprincipper. Drøftelser om nye langsigtede forvaltningsstrategier for disse arter forventes påbegyndt mellem EU, Norge og Storbritannien i 2021. I 2018 aftalte EU og Norge en fælles langsigtet forvaltningsstrategi for rejer i Skagerrak og Norske Rende i Nordsøen. Denne forvaltningsstrategi vil også for 2022 danne basis for fastsættelse af fiskerimulighederne for bestanden.

I den bilaterale aftale mellem EU og Norge udveksles også fiskerimuligheder for visse bestande i Nordsøen såsom brisling, havtaske, kulmule, jomfruhummer og rejer, samt blåhvilling i alle farvande og arktisk torsk, arktisk sej og kuller i Norskehavet og Barentshavet, foruden kvoter i grønlandsk farvand.

Der er i Handels- og Samarbejdsaftalen mellem EU og Storbritannien fuld adgang til at fiske i hinandens farvande i 2022. For adgangen til norske farvande aftales denne årligt, på baggrund af indgåelse af aftaler om fiskerimulighederne for 2022 for de fælles bestande i både Nordsøen og Skagerrak.

Af betydning for fiskeriaftalerne er også de multilaterale kyststatsforhandlinger mellem EU, Norge, Island, Grønland, Rusland og Færøerne om forvaltningen af blåhvilling, sild (atlanto-skandinavisk) og makrel. EU, Norge og Færøerne havde frem til udgangen af 2020 en aftale om fastsættelse af TAC for makrel og fordeling heraf. Island og Grønland har ikke tiltrådt aftalen og har fastsat deres kvoter unilateralt. Det lykkedes ikke at forny aftalen for 2021, og parterne har derfor fastsat deres kvoter unilateralt. Norge har i år forøget sin andel af makrelkvoten fra 22,5 til 35 pct. med henvisning til, at de ikke længere har adgang til britiske farvande, og at den aftalte fordelingsnøgle var afhængig af adgangen til hinandens farvande. Færøerne har med samme begrundelse hævet deres makrelandel tilsvarende (fra 12,6 til 19,6 pct). EU og Storbritannien har i 2021 fastsat sine kvoter i overensstemmelse med EU's tidligere andel i trepartsaftalen. Fordelingen mellem EU og Storbritannien af EU's tidligere kvoteandel følger Handels- og Samarbejdsaftalen. De senere år har kyststaterne derudover ikke opnået enighed om fordelingen af hverken atlanto-skandinavisk sild eller blåhvilling, og der foreligger således ingen aftaler om fordeling. Kyststaterne har således fastsat deres kvoter unilateralt. For 2021 var der mellem EU og Norge aftalt gensidig adgang til fiskeri af dele af egne kvoter i hinandens farvande på de to arter. De senere års mangel på aftaler om kvoteandele har medført, at de samlede kvoter har oversteget rådgivningen fra Det Internationale Havundersøgelsesråd (ICES). Rådgivningen for de tre bestande offentliggøres den 30. september 2021. De multilaterale forhandlinger om fiskerimulighederne for de tre bestande for 2022 finder sted i oktober-november 2021.

Af de fælles forvaltede bestande er særligt sild, torsk, rødspætte, mørksej og rejer af betydning for Danmark. Ligeså er fiskeriet efter havtaske, kulmule og "andre arter" i norsk farvand, hvor Danmark har hovedparten af EU's kvote.

For alle fælles forvaltede bestande er rådgivningen fra ICES for 2022 baseret på MSY-tilgangen og udgør basis for konsultationerne.

¹⁰ TAC = Total Allowable Catches = samlede tilladte fangstmængder.

For de vigtigste bestande i Nordsøen og Skagerrak rådgiver ICES følgende i forhold til sidste års rådgivning:

- Torsk -3 pct. (fangstrådgivning), (-10 pct. i forhold til TAC 2021)
- Rødspætte -12 pct. (fangstrådgivning), (-12 pct. i forhold til TAC 2021)
- Mørksej -24 pct. (fangstrådgivning), (-24 pct. i forhold til TAC 2021)
- Kuller +86 pct. (fangstrådgivning), (+156 pct. i forhold til TAC 2021).

Rådgivningen for sild i Nordsøen og Skagerrak/Kattegat offentliggøres den 30. september 2021. Rådgivningen for visse af bestandene kan blive opdateret i november 2021, som følge af efterårets videnskabelige togt.

Rådgivningen fra marts 2021 for rejer i Skagerrak og Norske Rende rådgiver om samlede fangster for 2021 baseret på den fælles langsigtede forvaltningsstrategi på 7.166 tons og fangster for de 2 første kvartaler af 2022 på 5.554 tons. Den endelige rådgivning for hele fangståret 2022 foreligger først i marts 2022.

Landingsforpligtelsen er nu fuldt implementeret, hvilket indebærer, at udgangspunktet for TAC-niveauerne vil være i overensstemmelse med ICES' fangstrådgivning. For fælles forvaltede bestande vil EU's kvote af TAC ifølge Kommissionen blive reduceret efterfølgende med den andel, der udsmides, i overensstemmelse med den relevante discardplan.

EU's flerårige plan for forvaltning af demersale bestande (forordning 2018/973), som blandt andet omfatter torsk, rødspætte og kuller i Nordsøen og Skagerrak, trådte i kraft i 2018, og den finder derfor anvendelse på forhandlingerne om fiskeriet i 2022. Planen inkluderer derved bestande, som er delt og fælles forvaltet mellem både EU og Norge, samt mellem EU, Norge og Storbritannien.

Som følge af, at Storbritannien pr. 1. januar 2021 blev en selvstændig kyststat, blev der først indgået aftaler for de trilateralt fælles forvaltede bestande i både Nordsøen samt de bilateralt fælles forvaltede bestande i Skagerrak i marts 2021. Både de bilaterale og de trilaterale konsultationer for 2022 kan fortsat i en vis grad forventes påvirket af, at rammen for den fælles forvaltning af bestandene er ændret fra 2021. Endvidere er der usikkerhed om, hvordan forhandlingerne rent praktisk gennemføres i lyset af covid-19 restriktionerne.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke afgive udtalelse.

Nærhedsprincippet

Konsultationerne er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Ikke relevant.

Konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Væsentlige ændringer i fiskerimulighederne vil have erhvervsøkonomiske konsekvenser for fiskerierhvervet. Adgangen til fiskeri i britiske farvande i 2022 for EU's fartøjer er fastlagt i Handels- og Samar-

bejdsaftalen mellem EU og Storbritannien. Adgangen for EU's fartøjer til at fiske i norske farvande, herunder på de fælles bestande, er imidlertid meget vigtig, særligt for det danske demersale fiskeri. Denne adgang skal aftales mellem EU og Norge som en del af de bilaterale konsultationer. I 2021 var der først adgang til norske farvande fra medio marts. De erhvervsøkonomiske konsekvenser vil derfor afhænge af om der er adgang til fiskeri i norske farvande fra den 1. januar 2022. Konsekvenserne for bruttoindtjeningen vil derudover blandt andet afhænge af den samtidige udvikling i afsætningspriserne samt omkostninger, herunder brændstof, og af fiskerimønstre. Den bilaterale aftale med Storbritannien er sammen med den bilaterale aftale med Norge, samt den trilaterale aftale mellem EU, Norge og Storbritannien de fiskeriaftaler, der har størst betydning for dansk fiskeri. Fiskerimulighedernes størrelse har afledte erhvervsøkonomiske konsekvenser for forarbejdningsindustrien.

Høring

§ 5-udvalget (fiskeri) er blevet hørt, hvilket gav anledning til følgende bemærkninger:

Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation (DFPO) understreger vigtigheden af, at igangværende drøftelser og uoverensstemmelser mellem EU og Norge om andre emner ikke får indflydelse på de kommende bilaterale og trilaterale konsultationer mellem EU og Norge samt mellem EU, Norge og Storbritannien. DFPO opfordrer således til, at emnerne holdes adskilt. DFPO opfordrer derudover til, at der stræbes efter at indgå fiskeriaftaler med ikrafttrædelse pr. 1. januar 2022.

DFPO mener derudover, at de lave niveauer for dette års kvoter til EU i norske farvande, der er udvekslet under balancen, ikke bør blive præcedensdannende for de kommende år, men forventer, at man i 2022 vil komme tilbage til de normale niveauer for overførsler baseret på foregående års mængder.

Danmarks Pelagiske Producent Organisation (DDPO) udtrykker enighed med DFPO om vigtigheden af, at aftalerne kan træde i kraft pr. 1. januar 2021 og understreger særligt nødvendigheden af, at en aftale om fiskerimuligheder for sild i Nordsøen bliver indgået rettidigt. DDPO mener, at hvis en ad hoc løsning vedrørende fastsættelsen af fiskerimulighederne for sild bliver nødvendig, bør en sådan afspejle den eksisterende forvaltningsmodel.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

De berørte medlemsstater forventes under drøftelsen af kommende konsultationer mellem EU og Norge, samt mellem EU, Norge og Storbritannien om fiskerimuligheder for 2022 at tilkendegive deres holdning til konsultationerne.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringens lægger vægt på, at de bilaterale konsultationer mellem EU og Norge og de trilaterale konsultationer mellem EU, Norge og Storbritannien om fiskerimulighederne i 2022 afsluttes i 2021, så fiskeriet i norsk zone kan påbegyndes fra årets begyndelse.

Regeringen lægger vægt på, at kvoterne for 2022 som generelt princip fastsættes på grundlag af videnskabelig rådgivning, målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY) i henhold til den fælles fiskeripolitik samt forvaltningsplaner.

Regeringen finder det meget vigtigt, at der sikres bedst mulig adgang til fiskeri i norske farvande. Her vil det være vigtigt, at man i konsultationerne sikrer, at det rette kvotemiks stilles til rådighed til at understøtte et blandet demersalt fiskeri i norsk farvand. Regeringen arbejder derfor for at optimere de traditionelle fiskerimuligheder efter blandt andet havtaske, kulmule, lange og "andre arter" i norsk zone.

Regeringen arbejder for, at der i forhandlingsløsningerne tages højde for, at landingsforpligtelsen i EU er fuldt implementeret.

Regeringen arbejder for, at balancen i den gensidige udveksling af fiskerimuligheder tilvejebringes ved, at EU ikke køber den fulde mængde torsk i Barentshavet, som Norge, jf. EØS-aftalen, er forpligtet til at tilbyde EU, og at betalingen derfor tilpasses i lyset af, at Storbritannien ikke længere er en del af EU, og overvejende sker ved overførsler fra farvandsområder uden for Nordsøen.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

4. Forberedelse af årsmøde i Den Internationale Kommission for bevarelse af Tunfiskebestanden i Atlanterhavet (ICCAT) den 15.-22. november 2021 KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

EU er medlem af Den Internationale Kommission for bevarelse af Tunfiskebestanden i Atlanterhavet (ICCAT), som er ansvarlig for bevaring af tun og tunlignende arter i Atlanterhavet og Middelhavet. Blandt EU's medlemsstater fisker blandt andet en række sydeuropæiske middelhavslande i området. ICCAT afholder sit årlige møde den 15.-22. november 2021. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. oktober 2021 med henblik på udveksling af synspunkter.

Baggrund

Den Internationale Kommission for bevarelse af Tunfiskebestanden i Atlanterhavet (ICCAT) afholder sit årlige møde virtuelt den 15.-22. november 2021.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. oktober 2021 med henblik på udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

EU deltager i en række regionale fiskeriforvaltningsorganisationer, der danner ramme for et regionalt samarbejde om bevarelse og forvaltning af tunbestande. ICCAT er ansvarlig for bevaring af tun og tunlignende arter i Atlanterhavet og Middelhavet.

ICCAT blev etableret i 1969 og har i dag 52 kontraherende parter, herunder EU, Frankrig (Frankrig på vegne af deres oversøiske territorier) og Storbritannien. EU har været medlem af ICCAT siden november 1997.

Blandt EU's medlemsstater fisker blandt andet en række sydeuropæiske Middelhavslande i området. Danmark har ingen kvote til fiskeri af almindelig tun og udøver derfor ikke fiskeri efter tun eller andre arter omfattet af ICCAT's reguleringer. Der er fastsat en bifangstkvote (64,95 tons i 2021) for almindelig tun samlet for alle medlemsstater, der ikke har en kvote.

Rådet vedtog i en afgørelse af 14. maj 2019 et mandat til Kommissionen med fastlæggelse af EU's holdning på det årlige møde, herunder særlige møder, i ICCAT. Ifølge principperne i mandatet, skal EU inden for rammerne af ICCAT bl.a. handle i overensstemmelse med mål og principper i den fælles fiskeripoli-

tik, herunder navnlig forsigtighedstilgangen og målene vedrørende bæredygtig udnyttelse. Kommissionen skal derudover sigte mod at skabe lige vilkår for EU's fiskeriflåde inden for ICCAT, baseret på grundlag af de samme principper og standarder som dem, der gælder efter EU-lovgivningen. Endelig skal EU fremme koordinering og samarbejde med andre regionale fiskeriforvaltningsorganer med ansvar for tun.

EU skal efter retningslinjerne i relevant omfang stræbe efter at støtte vedtagelsen af blandt andet følgende tiltag inden for rammerne af ICCAT:

- Foranstaltninger til bevarelse og forvaltning af fiskeressourcerne baseret på den bedste foreliggende videnskabelige rådgivning, herunder samlede tilladte fangstmængder (TAC'er)¹¹ og kvoter eller fiskeriindsatsregulering for havets levende biologiske ressourcer reguleret af ICCAT. Hvor det er nødvendigt, skal disse foranstaltninger omfatte særlige foranstaltninger for bestande, der lider under overfiskning.
- Foranstaltninger, der skal forebygge, afværge eller standse ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri (IUU).
- Foranstaltninger til at styrke fiskerividenskabelig dataindsamling, og at fremme bedre samarbejde med industrien og videnskabskredse.
- Foranstaltninger til overvågning, kontrol og tilsyn i konventionsområdet.
- Foranstaltninger, der skal reducere den negative indvirkning af fiskeriaktiviteter og akvakultur på havets biodiversitet og det marine økosystem mest muligt, herunder foranstaltninger til at reducere havforurening og forbygge udtømmning af plast til havs og mindske indvirkning af plast i havene.
- Foranstaltninger til at forvalte anvendelsen af anordninger til tiltrækning af fisk (FAD).
- Foranstaltninger til at mindske virkningen af efterladte, tabte eller på anden måde kasserede fiske-redskaber.
- Foranstaltninger, der tager sigte på at forbyde fiskeri, der kun har til formål at høste hajfinner, og på at kræve, at alle hajer landes med finnerne på.

Endelig fremgår det af mandatet, at der forud for hvert møde i ICCAT, når der skal vedtages potentielt bindende afgørelser for EU, træffes nødvendige foranstaltninger for at EU's holdning tager hensyn til de seneste videnskabelige og andre relevante oplysninger i overensstemmelse med forhandlingsmandatets principper og retningslinjer.

På grund af covid-19 blev årsmødet i 2020 aflyst og drøftelser om foranstaltninger i 2021 i stedet gennemført per korrespondance. Årsmødet den 15.-22. november 2021 afholdes virtuelt grundet covid-19 situationen. Danmark deltog i ICCAT's årsmøder i 2017-19 og vil deltage igen i år. Deltagelse sker blandt andet med henblik på at bane vej for en forståelse for dansk interesse i et tunfiskeri på sigt.

Der foregår i regi af DTU AQUA et fortsat forskningsprojekt om mærkning af almindelig tun primært i Skagerrak/Kattegat for at opnå viden mere om tunens udbredelse. Projektet udføres i samarbejde med ICCAT.

ICCAT har i 2018 vedtaget en flerårig forvaltningsplan for almindelig tun i Det østlige Atlanterhav og Middelhavet, der indeholder bestemmelser om forvaltningen af denne bestand, til afløsning for den flerårige genopretningsplan for almindelig tun (forordning 2016/1627).

På det kommende årsmøde i ICCAT forventes det, at man bl.a. drøfter forvaltningen af forskellige ICCAT-arter, herunder fastsættelse af fiskerimuligheder for 2022 og øvrige beskyttelsesforanstaltninger. For almindelig tun forventes fiskerimuligheder fastsat på samme niveau som i 2021. Forvaltningen

¹¹ TAC = Total Allowable Catches = samlede tilladte fangstmængder.

af specielt den nordlige bestand af makrelhaj forventes at blive et af de centrale punkter under det kommende møde, hvor det skal søges at finde et kompromis mellem målene for beskyttelsen af bestanden, og de foranstaltninger, der skal gælde for at opnå disse mål. Desuden forventes drøftelse af kontrol- og rapporteringsforpligtelser, herunder for tun, hvor fokus specielt er på forbedringer i forhold til opdræt af tun.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. oktober 2021 med henblik på udveksling af synspunkter.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke afgive udtalelse.

Nærhedsprincippet

Sagen er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Ikke relevant.

Konsekvenser

Der foreligger ikke forslag til nye ICCAT-forvaltningsforanstaltninger, der vil kunne have statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Høring

§ 5-udvalget (fiskeri) er blevet hørt, hvilket ikke gav anledning til bemærkninger.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der foreligger endnu ikke informationer om andre landes holdninger.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter generelt bestræbelserne på at sikre et bæredygtigt fiskeri efter tun og andre bestande inden for ICCAT's forvaltningsområde. Regeringen følger løbende det videnskabelige arbejde med at skabe mere information om tunens udbredelse i Skagerrak/Kattegat.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

5a. Fit for 55: Kommissionens forslag til om ændring af forordning (EU) 2018/842 om bindende årlige reduktioner af drivhusgasemissioner for medlemsstaterne fra 2021 til 2030 som bidrag til klimaindsatsen med henblik på opfyldelse af forpligtelserne i Parisaftalen (byrdefordelingsaftalen)
KOM (2021) 555

Revideret genoptryk af samlenotat sendt til Folketingets Europaudvalg den 23. september 2021. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har den 14. juli 2021 offentliggjort forslag til ændring af byrdefordelingsaftalen. Forslaget lægger op til, at sektorerne, der er omfattet af forordningen, samlet set skal reducere drivhusgasudledningerne på EU-niveau med 40 pct. i 2030 i forhold til 2005-niveauet. Hvert medlemsland

pålægges nationale reduktionsforpligtelser med et spænd mellem laveste og højeste reduktionsmål fra 10 til 50 pct. i 2030 i forhold til 2005-niveauet på baggrund af primært bruttonationalprodukt pr. indbygger og andre nærmere bestemte fordelingskriterier. Danmark pålægges i forslaget et øget reduktionsmål på 50 pct. i 2030 i forhold til 2005-niveauet sammenlignet med det gældende mål på 39 pct. Forslaget lægger op til at videreføre forordningens eksisterende fleksibilitetsmekanismer. Derudover foreslås det, at der indføres en ny frivillig reserve bestående af medlemslandenes eventuelle overskydende nettodrivhusgasoptag for perioden fra 2026 til 2030 under LULUCF-forordningen, som under bestemte omstændigheder kan anvendes til målopfyldelse af de nationale reduktionsforpligtelser i byrdefordelingsaftalen i slutningen af perioden. Forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser. Forslaget vurderes at kunne medføre statsfinansielle, samfundsøkonomiske og erhvervsmæssige konsekvenser for Danmark. Sagen er på dagsorden for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. oktober 2021 til udveksling af synspunkter om de landbrugsrelaterede emner.

Baggrund

Kommissionen har den 14. juli 2021 fremsat et forslag til Europa-Parlamentet og Rådet om ændring af forordning (EU) 2018/842 om bindende årlige reduktioner af drivhusgasemissionerne fra medlemsstaterne fra 2021 til 2030 som bidrag til klima-indsatsen med henblik på opfyldelse af forpligtelserne i Parisaftalen (KOM (2021) 555) med dertilhørende konsekvensanalyse. Forslaget er oversendt til Rådet den 13. september 2021 i dansk sprogversion.

Forslaget er fremsat som en del af Europa-Kommissionens 'Fit for 55'-pakke, der skal bidrage til at realisere EU's klimamål for 2030 på mindst 55 pct. reduktioner i forhold til 1990-niveauet som fastlagt i den europæiske klimalov (forordning (EU) 2021/1119). Nærværende forslag er tæt forbundet med forslag om ændring af kvotehandelssystemet (KOM (2021) 551) samt forslag om ændring af LULUCF-forordningen (KOM (2021) 554). Der henvises til de øvrige notater herom.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 192 (1) og behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure. Forslaget skal vedtages med kvalificeret flertal.

De landbrugsrelaterede forslag i Fit for 55-pakken, inkl. dette forslag, forventes sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. oktober 2021 til udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

Forslaget omfatter drivhusgasudledninger, der ikke er omfattet af EU's eksisterende kvotehandelssystem eller LULUCF-forordningen, dvs. udledninger fra blandt andet transport, bygninger, landbrug, affald og små industrianlæg. Drivhusgasudledningerne fra indenlandsk søfart er omfattet, mens drivhusgasudledningerne fra international søfart ikke er omfattet. Desuden foreslår Kommissionen at etablere et nyt separat kvotehandelssystem for vejtransport og opvarmning af bygninger parallelt med byrdefordelingsaftalen i forslag om ændring af kvotehandelssystemet (KOM (2021) 551).

Medlemslandenes reduktionsforpligtelser

Forslaget lægger op til, at sektorerne, der er omfattet af forordningen, skal reducere drivhusgasudledningerne på EU-niveau med 40 pct. i 2030 i forhold til 2005-niveauet. Det nuværende reduktionsmål i forordningen på EU-niveau er 30 pct. i 2030 i forhold til 2005-niveauet. På den baggrund foreslås det at revidere de nationale reduktionsforpligtelser for hvert medlemsland. Hvert medlemsland pålægges nationale reduktionsforpligtelser med et spænd mellem laveste og højeste reduktionsmål fra 10 til 50 pct. i 2030 i forhold til 2005-niveauet.

Medlemslandene tildeles årlige udledningsrettigheder, der svarer til landenes reduktionsforpligtelser, der reduceres gradvist frem mod 2030. Udledningsrettighederne udgør medlemslandenes ”udlednings-loft”, dvs. hvor meget medlemslandene kan udlede årligt. I forslaget opdateres udledningsrettighederne i perioden fra 2023 til 2030 i overensstemmelse med de nye reduktionsmål. På grund af usikkerhederne forbundet med COVID-19 og efterfølgende genopretning, foreslås det, at udledningsrettighederne for perioden fra 2026 til 2030 fastlægges som en lineær reduktionssti, hvor startpunktet i 2024 baseres på data for medlemslandenes faktiske, gennemsnitlige drivhusgasudledninger for sektorerne i perioden 2021 til 2023 med slutpunkt i reduktionsmålene i 2030. Medlemslandenes udledningsret for perioden 2026-2030 kan derfor først fastlægges endeligt, når udledningsniveauet fra 2021 til 2023 kendes. En evaluering i 2025 vil ifølge forslaget fastsætte udledningsrettighederne i denne periode.

De foreslåede nationale reduktionsforpligtelser følger som udgangspunkt de samme fordelingskriterier som i den nuværende byrdefordelingsaftale og baseres derfor primært på bruttonationalprodukt pr. indbygger i perioden fra 2017 til 2019. For nogle medlemslande sker der derefter en justering for omkostningseffektivitet og endvidere en justering, så alle medlemslande maksimalt får opjusteret deres nationale reduktionsmål med 12 pct. point i forhold til reduktionsmålene i den nuværende forordning. Danmark pålægges på den baggrund det højeste reduktionsmål på 50 pct. i 2030 sammen med Finland, Luxembourg, Sverige og Tyskland, *jf. tabel 1*. Danmarks reduktionsmål i den nuværende byrdefordelingsaftale er på 39 pct. i 2030 i forhold til 2005-niveauet.

Tabel 1: Oversigt over medlemslandenes reduktionsmål i byrdefordelingsaftalen

Lande	Nuværende reduktionsmål i 2030 i forhold til 2005-niveau	Foreslåede reduktionsmål i 2030 i forhold til 2005-niveau
Belgien	-35 pct.	-47 pct.
Bulgarien	-0 pct.	-10 pct.
Cypern	-24 pct.	-32 pct.
Danmark	-39 pct.	-50 pct.
Estland	-13 pct.	-24 pct.
Finland	-39 pct.	-50 pct.
Frankrig	-37 pct.	-47,5 pct.
Grækenland	-16 pct.	-22,7 pct.
Irland	-30 pct.	-42 pct.
Italien	-33 pct.	-43,7 pct.
Kroatien	-7 pct.	-16,7 pct.
Letland	-6 pct.	-17 pct.
Litauen	-9 pct.	-21 pct.
Luxembourg	-40 pct.	-50 pct.
Malta	-19 pct.	-19 pct.
Nederlandene	-36 pct.	-48 pct.
Polen	-7 pct.	-17,7 pct.
Portugal	-17 pct.	-28,7 pct.
Rumænien	-2 pct.	-12,7 pct.
Slovakiet	-12 pct.	-22,7 pct.
Slovenien	-15 pct.	-27 pct.
Spanien	-26 pct.	-37,7 pct.

Sverige	-40 pct.	-50 pct.
Tjekkiet	-14 pct.	-26 pct.
Tyskland	-38 pct.	-50 pct.
Ungarn	-7 pct.	-18,7 pct.
Østrig	-36 pct.	-48 pct.

Fleksibilitetsmekanismer

Byrdefordelingsaftalen giver i dag medlemslandene fleksibilitet i forhold til at opfylde deres nationale reduktionsforpligtelser i byrdefordelingsaftalen. Det gælder: 1) adgang til at købe andre medlemslandes udledningsrettigheder, 2) muligheden for at skyde reduktionsforpligtelsen i tid (banking og borrowing), 3) adgang til at købe EU-interne projektkreditter, 4) kvoteannullering og 5) anvendelse af LULUCF-kreditter.

Forslaget lægger op til at videreføre de eksisterende fleksibilitetsmekanismer med to justeringer. For det første foreslås det, at muligheden for anvendelse af kvoter fra EU's kvotehandelssystem øges for Malta, mens det fastholdes på samme niveau som i den nuværende byrdefordelingsaftale for alle øvrige medlemslande. I dag kan ni medlemslande anvende op til samlet set 100 mio. kvoter fra EU's kvotehandelssystem til opfyldelse af forpligtelsen under byrdefordelingsaftalen. Kvoterne annulleres fra medlemslandenes kvoter til auktionering. For det andet foreslås det, at adgangen til at anvende såkaldte LULUCF-kreditter fastholdes på samme niveau, mens fleksibiliteten opdeles i to separate tidsperioder fra 2021 til 2025 og 2026 til 2030. I dag er adgangen hertil begrænset til i alt 280 mio. kreditter på EU-niveau i perioden 2021-2030, som er fordelt på de enkelte medlemslande ud fra, hvor stor en andel udledninger af metan og lattergas fra landbruget udgør af medlemslandenes samlede udledninger i byrdefordelingsaftalen.

Derudover foreslår Kommissionen etableringen af en ny frivillig reserve bestående af medlemslandenes eventuelle overskydende nettodrivhusgasoptag for perioden fra 2026 til 2030 efter opfyldelse af nationale målsætninger under LULUCF-forordningen. Under bestemte betingelser får medlemslandene mulighed for at benytte reserven til målopfyldelse af deres nationale reduktionsforpligtelser i slutningen af anden forpligtelsesperiode under byrdefordelingsaftalen. Reserven etableres kun, såfremt EU's klimamål for 2030 er indfriet som fastlagt i den europæiske klimalov (forordning (EU) 2021/1119). Endvidere kan det enkelte medlemsland kun anvende reserven til målopfyldelse, såfremt en række betingelser er opfyldt, herunder at øvrige fleksibilitetsmuligheder er udtømt. Medlemslandene skal inden for 6 måneder efter ikrafttrædelse af byrdefordelingsaftalen underrette Kommissionen om deres hensigt om at bidrage til eller gøre brug af reserven.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF art. 294) medlovgiver. Europa-Parlamentets holdning til forslaget foreligger ikke endnu.

Nærhedsprincippet

Kommissionen har vurderet, at nærhedsprincippet er overholdt. I vurderingen heraf henviser Kommissionen bl.a. til, at klimaforandringerne er et grænseoverskridende problem, der ikke kan løses med handlinger alene på nationalt og lokalt. Der er behov for koordinering af klimainsatsen på europæisk og – hvor det er muligt – på globalt plan, og en EU-indsats er berettiget på grundlag af nærhedsprincippet.

Dertil henvises til, at EU siden 1992 har arbejdet for at udvikle fælles løsninger og sikre fremdrift i den globale håndtering af klimaforandringerne. Mere konkret vil EU-handling understøtte en omkostnings-effektiv indfrielse af EU's klimamål for 2030 og langsigtede klimamål, mens der sikres retfærdighed og miljømæssig integritet.

Regeringen finder, at klimaforandringerne er grænseoverskridende og kan tilslutte sig Kommissionens vurdering, og anser således, at nærhedsprincippet er overholdt.

Gældende dansk ret

Dansk lovgivning indeholder på nuværende tidspunkt ikke tilsvarende bestemmelser. Den gældende byrdefordelingsaftalen er ikke omsat direkte til dansk lovgivning, hvilket heller ikke er påkrævet ifølge EU-retten, da der juridisk set er tale om en såkaldt aftale mellem medlemslandene.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Da der er tale om en revision af en forordning, er denne umiddelbart gældende i EU. En vedtagelse af forslaget har derfor ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget kan medføre statsfinansielle konsekvenser. Omfanget heraf vil afhænge af, hvordan Danmarks 70 pct.-målsætning og EU's 2030-klimamål indfris. Det vil desuden afhænge af, hvordan nye mål og instrumenter indføres over perioden samt den generelle økonomiske og teknologiske udvikling. Det er forbundet med væsentlig usikkerhed at foretage omkostningsskøn af såvel potentielt yderligere nationale reduktionstiltag og anvendelse af fleksibilitetsmekanismer. Regeringen er i gang med at analysere forslaget nærmere, herunder de potentielle statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget kan medføre samfundsøkonomiske konsekvenser. Omfanget heraf vil afhænge af, hvordan Danmarks 70 pct.-målsætning og EU's 2030-klimamål indfris. Det vil desuden afhænge af, hvordan nye mål og instrumenter indføres over perioden samt den generelle økonomiske og teknologiske udvikling. Det er forbundet med væsentlig usikkerhed at foretage omkostningsskøn af såvel potentielt yderligere nationale reduktionstiltag og anvendelse af fleksibilitetsmekanismer. Regeringen er i gang med at analysere forslaget nærmere, herunder de potentielle samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget kan medføre erhvervsøkonomiske konsekvenser. Omfanget heraf vil afhænge af, hvordan Danmarks 70 pct.-målsætning og EU's 2030-klimamål indfris. Det vil desuden afhænge af, hvordan nye mål og instrumenter indføres over perioden samt den generelle økonomiske og teknologiske udvikling. Det er forbundet med væsentlig usikkerhed at foretage omkostningsskøn af såvel potentielt yderligere nationale reduktionstiltag og anvendelse af fleksibilitetsmekanismer. Regeringen er i gang med at analysere forslaget nærmere, herunder de potentielle erhvervsøkonomiske konsekvenser for Danmark.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Forslaget forventes at have positive konsekvenser for beskyttelsesniveauet og bidrage til opfyldelsen af Parisaftalens målsætninger og FN's verdensmål, idet forslaget må antages at øge medlemslandenes indsats for at reducere drivhusgas-udledningerne i de underlagte sektorer. Regeringen er i gang med at analysere forslaget nærmere og herunder andre konsekvenser for Danmark.

Høring

Forslaget har været i høring i Specialudvalget for Klima-, Energi- og Forsyningspolitik fra den 14. juli 2021 til den 9. august 2021. Forslaget har parallelt været i høring i Specialudvalget for Miljø og § 2-udvalget (landbrug). Der er afgivet høringssvar fra i alt 6 organisationer.

CARE Danmark støtter, at ambitionen i byrdefordelingsaftalen hæves, men opfordrer til, at Danmark arbejder for, at det samlede reduktionsmål hæves fra 40 pct. til 50 pct. Et højere mål vil ifølge CARE Danmark gøre det muligt at reducere EU's samlede klimabelastning i 2030 med 65 pct., hvilket ifølge organisationen som minimum vil være nødvendigt, hvis EU skal bidrage rimeligt til at holde den globale temperaturstigning nede på 1,5 grader. CARE Danmark opfordrer også til, at fleksibiliteterne for medlemslandenes begrænses kraftigt.

Dansk Erhverv støtter en udvidelse af kvotehandelssystemet til flere sektorer såsom transport og bygninger, der betyder, at reduktionerne inden for disse sektorer foretages efter markedsbaserede principper, der styres efter omkostningseffektivitet. Dansk Erhverv mener, at en udvidelse af kvotehandel til nye sektorer bør gå hånd i hånd med en udfasning af byrdefordelingsaftalen for disse sektorer.

Selvom Dansk Erhverv ønsker en udfasning af byrdefordelingsaftalen for sektorer, som omfattes af kvotehandel, vil der følge organisationen dog også fremover være behov for sektorspecifik regulering for at fjerne barrierer og udbedre andre markedsfejl. Derudover foreslår Dansk Erhverv, at Kommissionen foretager en generel analyse af de samfundsøkonomiske omkostninger på både EU-niveau og for hvert enkelt medlemsland af henholdsvis anvendelse af prissignaler som den primære drivkraft i den grønne omstilling og et fravær af prissignaler som følge af en mere politisk planstyring af energiomstillingen.

Dansk Industri er enig i, at en CO₂-pris skal suppleres af målrettede sektortiltag blandt andet over for bygninger og transport som udgør en del af Kommissionens pakke. Dansk Industri vurderer dog, at fastholdelse af den nuværende arkitektur på byrdefordelingen kan risikere at udvande de omkostningsmæssige gevinster ved at udvide kvotehandel. Det gælder ifølge Danske Industri særligt, da Kommissionen ønsker at fastholde den nuværende nøgle til at fordele de nationale byrder (bruttonationalprodukt pr. indbygger).

Dansk Industri finder, at det betyder, at de lande som ikke har gennemført en grøn omstilling endnu og har store omkostningseffektive potentialer friholdes. Da de nye sektorer under kvotehandel også i disse lande vil imødesee en CO₂-pris vil denne måde at fordele byrder på ifølge Dansk Industri være uden betydning klimamæssigt i bedste fald – og samlet set fordyrende og forvridende i værste fald.

Dansk Industri mener, at erfaringerne med anvendelse af fleksibilitetsmekanismer, som Kommissionen stiller til rådighed er, at der ikke er opbakning til at anvende dem i Danmark. Derfor anbefaler Dansk Industri, at regeringen arbejder med andre medlemslande for at sikre en mere effektiv og mindre kompliceret arkitektur, end Kommissionen har foreslået.

Brancheorganisation for den danske vejgodstransport (ITD) fremhæver, at når der stilles forskellige krav til medlemslandene, så har det en direkte påvirkning på konkurrencesituationen for danske virksomheder. ITD finder, at vejtransportbranchen er en grænseoverskridende branche, hvor markedet er

europæisk, og virksomhederne er i konkurrence med hinanden. Forskellige nationale regler og krav har ifølge ITD skabt fragmentering i markedet, der øger risikoen for ulige konkurrence mellem virksomheder fra forskellige medlemslande. ITD mener, at det kan blive forværret, når der stilles divergerende krav medlemslandene imellem. ITD fremhæver, at de høje reduktionskrav i medlemslande, hvor man allerede har indført lavthængende reduktionstiltag, vil resultere i dyrere løsninger for at kunne nå målsætningen i 2030.

ITD finder, at organisationen aktivt arbejder for at fremme den grønne omstilling af transportsektoren, men fremhæver, at hvis det ikke sker under hensyntagen til konkurrencesituationen, så risikerer man at havne i en situation, hvor danske virksomheder ikke kan klare sig i den internationale konkurrence, og derfor vil blive udkonkurreret af udenlandske virksomheder. Ifølge ITD er det hverken til gavn for dansk økonomi, vækst eller arbejdspladser, og det risikerer også at skade den grønne omstilling. På den baggrund opfordrer ITD til, at man fra dansk side går til forhandlingerne med en ambition om at skabe fair og lige konkurrencevilkår for alle virksomheder i EU.

Landbrug & Fødevarer (L&F) finder, at Kommissionen med forslaget om at opretholde byrdefordelingsaftalen, lægger op til en regulering, som fordyrer den samlede klimaindsats i EU og skaber ulige konkurrencevilkår mellem medlemslandene. L&F mener, at det er nødvendigt at få ændret forslaget, og L&F opfordrer til, at der arbejdes for, at reduktionsforpligtelserne i byrdefordelingsaftalen bliver fordelt på fair vis mellem medlemslandene. L&F påpeger, at Danmarks høje reduktionsmål sammenlignet med andre medlemslande skaber ulige konkurrencevilkår, som hæmmer den danske landbrugssektor i forhold til andre medlemslande med lavere reduktionsmål.

L&F fremhæver, at landbruget er en stærkt konkurrenceudsat sektor – også i forhold til konkurrence internt i EU og på det indre marked. L&F mener ikke, at det er rimeligt, at konkurrencen skal foregå med forskellige spilleregler og finder ikke, at sektoren skal være med til at leve op til et reduktionskrav, der er op mod 40 pct.-point højere end i andre medlemslande.

Ifølge L&F giver 2005 som basisår for de nationale reduktionsmål udfordringer for lande og sektorer, der er gået foran. L&F fremhæver blandt andet, at man i det danske fødevarerhverv allerede har reduceret markant i perioden fra 1990 til 2005. Derfor mener L&F, at man skal have samme basisår i byrdefordelingsaftalen, som man anvender ved det generelle klimamål, altså 1990.

L&F mener grundlæggende, at tilgangen, om at fordele de nationale reduktionsforpligtelser på baggrund af medlemslandenes BNP og suppleret med andre faktorer, er forkert. Ifølge L&F er de ”billigste” reduktioner allerede i dag sikret i den danske landbrugssektor, og yderligere reduktioner er forbundet med høje omkostninger. L&F fremhæver, at der imidlertid fortsat er ”billige” reduktioner at hente i andre lande, hvor der endnu ikke stilles lige så høje grønne krav til landbrugssektoren som i Danmark. L&F mener derfor, at reduktionerne bør hentes med udgangspunkt i omkostningseffektivitet og ikke ud fra medlemslandenes velstand.

Rådet for Grøn Omstilling støtter, at der laves en ny byrdefordelingsaftale, men mener, at tallene for de enkeltes landes forpligtelser er for lave, da EU's nye mål om mindst 55 pct. reduktion i 2030 ifølge organisationen er for lavt og ikke lever op til EU's forpligtelser i forhold til Parisaftalen. Rådet for Grøn Omstilling finder, at det overordnede reduktionsmål burde være ca. 50 pct. i 2030 i stedet for 40 pct. Desuden mener Rådet for Grøn Omstilling, at de eksisterende muligheder for fleksibilitet mellem LULUCF og sektorer omfattet af byrdefordelingsaftalen bør afskaffes, da det ifølge organisationen giver medlemslande mulighed for at sænke ambitionsniveauet i sektorerne. Endeligt mener Rådet for Grøn Omstilling, at der bør indføres sanktionsmuligheder i form af bøder til medlemslande, som ikke overholder byrdefordelingsaftalen.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er endnu ikke kendskab til andre landes holdninger til forslaget.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens 'Fit for 55'-pakke velkommen. Regeringen ønsker en ambitiøs og omkostningseffektiv klimaindsats i EU, der kan realisere EU's klimamål for 2030 på mindst 55 pct. reduktioner i forhold til 1990-niveauet samt drive den grønne omstilling både i Danmark og hele EU mod klimaneutralitet i senest 2050.

Regeringen ønsker, at EU's klimamål for 2030 udmøntes så omkostningseffektivt som muligt. Derfor ser regeringen gerne, at der sker en højere konvergens i ambitionsniveauet i forslaget for at mindske spændet mellem de laveste og højeste mål, og at omkostningseffektivitet spiller en større rolle som fordelingskriterium modsat i dag, hvor fordelingen primært baseres på landenes bruttonationalprodukt pr. indbygger. Det vil sikre, at alle medlemslande i højere grad har en kurs på vej mod klimaneutralitet i senest 2050, og at omkostningseffektive reduktionspotentialer på tværs af lande i højere grad realiseres. Regeringen finder det vigtigt, at der fastlægges en fair øvre grænse for, hvor højt et reduktionsmål medlemslandene kan få.

Regeringen er i gang med at analysere forslaget nærmere, herunder de potentielle økonomiske konsekvenser for Danmark, med henblik på at tage stilling til forslaget.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen forelægges Folketingets Europaudvalg den 1. oktober 2021 forud for rådsmødet (miljø) den 6. oktober 2021, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 22. september 2021.

Der er oversendt grund- og nærhedsnotat er oversendt den 8. september 2021.

- 5b. Fit for 55: Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2018/841 for så vidt angår anvendelsesområdet, forenkling af overholdelsesregler, fastsættelse af medlemsstaternes mål for 2030 og forpligtelse til kollektiv opnåelse af klimaneutralitet senest i 2035 i arealanvendelses-, skovbrugs- og landbrugssektoren og om ændring af forordning (EU) 2018/1999 for så vidt angår forbedring af overvågning, rapportering, sporing af fremskridt og revision (LULUCF)**
KOM (2021) 554

Revideret genoptryk af samlenotat sendt til Folketingets Europaudvalg den 23. september 2021. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Europa-Kommissionen har den 14. juli 2021, som en del af 'Fit for 55'-pakken mhp. at udmønte EU's øgede 2030-klimamål, offentliggjort et forslag til ændring af LULUCF-forordningen samt governance-forordningen. For så vidt angår LULUCF-forordningen, foreslår Kommissionen ingen signifikante ændringer for perioden 2021-2025. Således skal medlemslandene fortsat sikre, at kulstofbalancen i jorder og skove i hvert medlemsland ikke forringes med forøget udslip af drivhusgasser til atmosfæren til følge. I perioden 2026-2030 skal hvert medlemsland opfylde årlige fastsatte mål, der bidrager til et styrket fælleseuropæisk nettooptagsmål i sektoren på 310 mio. ton CO₂e i 2030. Forslaget

indeholder ændringer af regnskabsreglerne for drivhusgasemissioner og -optag i forbindelse med aktiviteter, der vedrører udledninger og optag fra jorder og skove (LULUCF), samt brugen af fleksibilitetsmekanismer med henblik på at opfylde nationale målsætninger. Fra 2031 foreslår Kommissionen, at udledninger og optag fra LULUCF-sektoren reguleres sammen med udledninger fra landbruget i en fælles landsektor. Landsektoren skal på EU-plan være klimaneutral fra 2035. I forslaget lægges endvidere op til ændring af governance-forordningen, så denne tilpasses revisionen af LULUCF-forordningen, herunder styrkede krav til monitorering og rapportering samt sporing af medlemslandes arbejde mod målene. Forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser. Forslaget vurderes at kunne medføre økonomiske konsekvenser. Sagen er på dagsorden for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. oktober 2021 til udveksling af synspunkter om de landbrugsrelaterede emner.

Baggrund

Kommissionen har den 14. juli 2021 fremsat forslaget, KOM (2021) 554, om ændring af forordning (EU) 2018/841 og forordning (EU) 2018/1999. Forslaget er fremsendt til Rådet den 13. september 2021 i dansk sprogversion. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 192(1) og behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure. Forslaget skal vedtages med kvalificeret flertal.

Forslaget er fremsat som en del af Europa-Kommissionens 'Fit for 55'-pakke, der skal bidrage til at realisere EU's klimamål for 2030 på mindst 55 pct. reduktioner i forhold til 1990-niveauet som fastlagt i den europæiske klimalov (forordning (EU) 2021/1119).

Det fremgår af den europæiske klimalov (forordning (EU) 2021/1119), at sektoren for arealanvendelse, ændring i arealanvendelse og skovbrug (LULUCF) maksimalt kan bidrage med et nettodrivhusgasoptag på op til 225 mio. ton CO₂e i 2030 med henblik på at opfylde denne målsætning. Det fremgår yderligere af den europæiske klimalov, at nettooptaget i LULUCF-sektoren i EU skal øges til over 300 mio. ton CO₂e i 2030. I LULUCF-sektoren opgøres udledninger og optag fra en række arealkategorier, herunder fortrinsvis skov, agerjord, græsarealer, vådområder, bebyggede områder og høstede træprodukter.

Ud over nærværende forslag er der andre forslag i pakken, der også relaterer sig til LULUCF-forordningen, bl.a. ang. biomasse og bæredygtighedskrav i direktivet for vedvarende energi (KOM (2021) 557), i relation til fleksibilitetsmekanismer i byrdefordelingsaftalen (KOM (2021) 555) samt Kommissionens skovstrategi (KOM (2021) 572).

Sagen er på dagsorden for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. oktober 2021 til udveksling af synspunkter om de landbrugsrelaterede emner.

Formål og indhold

Ifølge Kommissionen er forslagets hovedformål at styrke bidraget fra LULUCF-sektoren til den samlede klimaindsats, herunder målsætningen om mindst 55 pct. reduktion i nettodrivhusgasudledninger i 2030 i forhold til 1990-niveauet samt målsætningen om klimaneutralitet i 2050. Dette er en forskel til tidligere, hvor EU's klimamål for 2030 ikke direkte har inkluderet udledninger og optag fra LULUCF-sektoren.

Ændring af forordning 2018/841 – LULUCF-forordningen

Forslaget sætter et EU-mål for nettodrivhusgasoptag i LULUCF-sektoren på 310 mio. tons CO₂e i 2030 samt en ambition om klimaneutralitet i landsektoren, forstået som de kombinerede udledninger og optag fra landbrug og LULUCF, i 2035. Den eksisterende forordning sætter et mål for 2030 om at kulstofbalancen i jorder og skove for EU samlet set ikke må forringes med drivhusgasudledninger til følge, hvilket ifølge Kommissionen svarer til et nettooptag i LULUCF-sektoren på 225 mio. ton CO₂e i 2030.

Med klimaneutralitet i 2035 menes balance mellem optag og udledninger fra LULUCF- og landbrugssektoren samlet set. Forslaget har i øvrigt til formål at designe et retfærdigt, fleksibelt og integreret politisk rammeværktøj for landsektoren samt at simplificere regnskabsregler og forbedre monitorering og rapportering.

Forslaget lægger op til en fortsat separat regulering af LULUCF-sektoren frem til og med 2030. Perioden er opdelt i de to forpligtelsesperioder 2021-2025 og 2026-2030. I disse perioder omfattes CO₂-udledninger og -optag samt udledninger af metan (CH₄) og lattergas (N₂O) fra følgende arealkategorier: nyplantede arealer, ryddede arealer, forvaltede dyrkede arealer, forvaltede græsarealer, forvaltede skovarealer, samt, fra og med 2026, forvaltede vådområder. Fra 2031 udvides forordningen til også at inkludere drivhusgasudledninger fra landbrugssektoren, navnlig metan- og lattergasudledninger fra husdyrs fordøjelsesprocesser, håndtering af gødning i stald og lager samt kvælstofomsætning på marker. Landbrugets udledninger reguleres for nuværende med en reduktionsmålsætning for ikke-kvoteomfattede sektorer gennem byrdefordelingsaftalen (forordning 2018/842). Således vil hele landsektoren for første gang dækkes af ét klimapolitisk instrument fra 2031.

Første forpligtelsesperiode (2021-2025)

For perioden 2021-2025 lægges der ikke op til substantielle ændringer sammenlignet med den eksisterende forordning. Forordningen dækker således over de samme udledningskategorier, anvender de samme regnskabsregler, og fastholder de samme målsætninger for hver medlemsstat i første forpligtelsesperiode. Medlemsstaterne er således fortsat forpligtet til at sikre, at kulstofbalancen inden for de regnskabsførte kategorier af jorder og skove i hvert enkelt medlemsland ikke forringes, dvs. at den samlede sum af regnskabsførte drivhusgasudledninger fortsat ikke overstiger den samlede sum af regnskabsførte drivhusgasoptag i LULUCF-sektoren inden for perioden. Dette er den såkaldte "no-debit-regel". Med regnskabsførte drivhusgasudledninger og -optag menes, at mængderne opgives relativt til en baseline. Beregningsmetoden varierer afhængigt af arealkategorien. Formålet hermed er, at medlemslandenes LULUCF-regnskaber skal kunne vise, hvorvidt kulstofbalancen i jorder og skove forringes med forøgede udslip af drivhusgasser til atmosfæren til følge.

Såfremt "no-debit-reglen" ikke opfyldes kan medlemsstater fortsat gøre brug af de fleksibilitetsmekanismer, der er beskrevet i den eksisterende forordning. Navnlig kan medlemslande enten købe LULUCF-kreditter af andre medlemslande eller annullere de udledningsrettigheder, de er blevet tildelt i byrdefordelingsaftalen (forordning 2018/842). Dog kan medlemsstater ifølge forslaget ikke længere overføre kreditter fra overopfyldelse i første forpligtelsesperiode til målopfyldelse i anden forpligtelsesperiode. En del af medlemslandenes overopfyldelse for første forpligtelsesperiode, målt i ton CO₂e, allokeres imidlertid til en nyetableret fleksibilitetsmekanisme, som Kommissionen kan give medlemslande ret til at tilgå i anden forpligtelsesperiode.

Endelig har medlemsstater fortsat mulighed for i begrænset omfang, og under bestemte betingelser, at kompensere for regnskabsførte udledninger fra forvaltet skov. Danmark har i ændringsforslaget adgang til at kompensere en mængde på 0,05 mio. ton CO₂e i første forpligtelsesperiode, svarende til halvdelen af Danmarks adgang til compensation i den eksisterende forordning i perioden 2021-2030. Mængden i den eksisterende forordning er fastsat på baggrund af størrelsen på medlemslandenes historiske nettooptag i forvaltede skove, og er derfor relativt lille for Danmark, som har en lille skovsektor. Frankrig, som har den største adgang til compensation fra denne pulje, har til sammenligning adgang til at kompensere en mængde på 30,75 mio. ton CO₂e ifølge det nye forslag.

Anden forpligtelsesperiode (2026-2030)

For perioden 2026-2030 lægger forslaget op til ændringer i regnskabsregler, målsætninger for EU og medlemsstaterne, samt adgang til fleksibilitet.

For det første vil de ovenfor nævnte regnskabsregler, ifølge hvilke medlemsstaternes LULUCF-regnskaber opgøres relativt til forskellige baselines, ikke blive anvendt efter 2025. Det betyder bl.a., at bidrag fra forvaltet skov ikke længere vil blive målt i forhold til en aldersklasseafhængig referencelinje, ligesom der ikke regnskabsteknisk vil blive sondret mellem bidrag for skovrejsning og forvaltet skov. I stedet udtrykkes nationale målsætninger direkte som et loft for de rapporterede udledninger og optag for LULUCF-sektoren. Formålet hermed er at simplificere forordningen.

For det andet fastsættes et overordnet nettooptagsmål for EU på 310 mio. ton CO₂e i LULUCF-sektoren i 2030. Til sammenligning stod LULUCF-sektoren for et nettodrivhusgasoptag på 264 mio. tons CO₂e i 2018. Det europæiske nettooptagsmål bliver fordelt mellem medlemslandene som bindende nationale mål, baseret på landenes udledninger og optag i LULUCF-sektoren i 2016, 2017 og 2018 samt på landenes andele af EU's samlede dyrkede og forvaltede arealer. Danmark tildeles på baggrund heraf et mål for maksimal nettoudledning på 5,338 mio. ton CO₂e i 2030, jf. tabel 1. Dermed tildeles Danmark som ét af fire medlemslande et *nettoudledningsmål*, hvor de øvrige medlemslande tildeles et *nettooptagsmål*. Målet afspejler Danmarks relativt høje udledninger i LULUCF-sektoren. Ydermere fastsættes årlige mål for hvert enkelt medlemsland i perioden 2026-2029. Målene skal følge en lineær reduktionssti fra 2022, bestemt som de gennemsnitlige rapporterede udledninger og optag for årene 2021, 2022 og 2023, frem mod det på forhånd fastsatte 2030-mål (5,338 mio. ton CO₂e for Danmarks vedkommende). Det er derfor fremtidige udledningstal, der vil tjene som grundlag for fastsættelse af Danmarks årlige bindende reduktionsmål i perioden 2026-2029, hvorfor disse mål ikke kendes endnu.

Det bemærkes, at medlemslandenes historiske udledningstal for LULUCF-sektoren ofte og efter sædvanlig praksis genberegnes som følge af forbedringer i data og metode. Derfor lægges der op til, at Kommissionen i 2025 skal vedtage gennemførelsesretsakter i overensstemmelse med undersøgelsesproceduren, hvor afstemning sker med kvalificeret flertal. Disse gennemførelsesretsakter justerer og fastlægger både EU-optagsmålet for 2030 og medlemsstaternes mål på baggrund af de i 2025 senest tilgængelige data. Det bemærkes yderligere, at Kommissionen har lagt medlemslandenes drivhusgasrapportering fra 2020 til grund for fordelingen af 2030-målet, og at der siden er foretaget væsentlige ændringer i estimerterne for Danmarks optag og udledninger i LULUCF-sektoren som følge af metodeændringer. Såvel EU-optagsmålet for 2030 på 310 mio. ton CO₂e som Danmarks mål på 5,338 mio. ton CO₂e kan således blive justeret i 2025.

Der indføres en straf for eventuel underopfyldelse af et årligt mål som opgjort efter brug af relevante fleksibilitetsmekanismer (se nedenfor). Ved underopfyldelse tillægges 8 pct. af underopfyldelsen i et år til medlemslandets mål i det efterfølgende år. Dette princip kendes fra de årlige nationale mål under byrdefordelingsaftalen.

Tabel 1: Oversigt over medlemslandenes mål for rapporterede nettoudledninger i 2030

Land	Mål for nettoudledning i LULUCF-sektoren i 2030 (mio. ton CO ₂ e)
Belgien	-1,352
Bulgarien	-9,718
Cypern	-0,352
Danmark	5,338
Estland	-2,545
Finland	-17,754
Frankrig	-34,046
Grækenland	-4,373

Irland	3,728
Italien	-35,758
Kroatien	-5,527
Letland	-0,644
Litauen	-4,633
Luxembourg	-0,403
Malta	0,002
Nederlandene	4,523
Polen	-38,098
Portugal	-1,358
Rumænien	-25,665
Slovakiet	-6,821
Slovenien	-0,146
Spanien	-43,635
Sverige	-47,321
Tjekkiet	-1,228
Tyskland	-30,840
Ungarn	-5,724
Østrig	-5,650
EU-27	-310,000

For det tredje ændres reglerne for adgang til fleksibilitet med henblik på at opfylde de nationale målsætninger. Der etableres en ny mekanisme, som giver medlemslandene adgang til, under nærmere bestemte betingelser, at kompensere for eventuel manglende målopfyldelse i perioden 2026-2030. Den samlede fleksibilitetspulje fastsættes til 178 mio. ton CO₂e samt en del af medlemslandenes samlede regnskabsførte overopfyldelse af "no-debit-reglen" i første forpligtelsesperiode. Medlemslandene har adgang til at kompensere en mængde fra denne pulje svarende til halvdelen af landets adgang til kompensation for debets fra forvaltet skov i den eksisterende forordning i perioden 2021-2030. Danmark har adgang til at kompensere for en mængde på 0,05 mio. ton CO₂e fra denne pulje. Som noget nyt vil medlemsstater ifølge forslaget kunne kompensere for manglende målopfyldelse for hele LULUCF-sektoren, hvor mekanismen under den eksisterende forordning generelt kun tillader kompensation for regnskabsførte udledninger fra arealkategorien forvaltet skov. Dertil kommer, at medlemslandenes samlede adgang til kompensation for udledninger eller reducerede optag som følge af naturlige forstyrrelser, fx skovbrande, begrænses til den samlede mængde af ubrugt kompensation i denne pulje. Såfremt efterspørgslen på kompensation for naturlige forstyrrelser overstiger mængden af tilgængelig, ubrugt kompensation, foredeles kompensationen proportionelt mellem de relevante medlemslande.

Det bemærkes, at fleksibiliteten fra overopfyldelse i LULUCF-sektoren til målopfyldelse i de byrdefordelte sektorer foreslås tilpasset i overensstemmelse med den europæiske klimalov (forordning (EU) 2021/1119). Der henvises til grund- og nærhedsnotat om forslag til ændring af byrdefordelingsaftalen (KOM (2021) 555) for redegørelse herom.

Perioden efter 2030

I perioden fra 2031 lægges op til, at forordningens anvendelsesområde udvides til også at inkludere drivhusgasudledninger fra landbrugssektoren, hvorved der etableres en kombineret landsektor. Den reviderede forordning sætter en målsætning om, at der for EU samlet set skal opnås klimaneutralitet i den

kombinerede landsektor i senest 2035, og at sektoren derefter skal generere et nettooptag af drivhusgasser. Medlemslandene skal i deres integrerede nationale energi- og klimaplaner, som rapporteres til Kommissionen i juni 2024 i overensstemmelsen med governance-forordningen (forordning 2018/1999), præsentere, hvordan de har til intention at bidrage til denne fælles forpligtelse. I lyset af de indsendte planer vil Kommissionen i slutningen af 2025 foreslå medlemslandenes individuelle mål samt fælleseuropæiske foranstaltninger for perioden efter 2030. De nationale mål efter 2030 vil fastsættes på baggrund af en ny konsekvensanalyse og et nyt lovforslag fra Kommissionen.

Fra 2036 og frem skal landsektoren generere yderligere nettooptag til at balancere udledninger i andre sektorer, som ikke eller kun vanskeligt kan reduceres yderligere. Dette skal bl.a. baseres på et robust regelsæt for certificering af CO₂-fjernelse, som varslet i Kommissionens meddelelse (KOM (2020) 98) om En ny handlingsplan for den cirkulære økonomi fra 2020. Dette rammeværktøj kan tillade løbende integration af landsektoren med andre sektorer, der har udtømt mulighederne for yderligere reduktioner. Dermed søges incitamentet til at øge kulstofoptag i den kombinerede landsektor frem mod 2050 bevaret.

Ændring af forordning 2018/1999 - Governance-forordningen

Kommissionen lægger op til, at governance-forordningen (forordning 2018/1999) ændres sammen med LULUCF-forordningen, da den indeholder regler for overvågning og rapportering af drivhusgasudledninger og -optag samt for evaluering af medlemslandenes fremskridt for at nå målene i LULUCF-forordningen.

Governance-forordningen indeholder bestemmelser vedr. medlemsstaternes forpligtelser til at meddele Kommissionen integrerede nationale energi- og klimaplaner. Der lægges i ændringsforslaget op til, at de nationale energi- og klimaplaner blandt sine hovedmålsætninger skal fastlægge medlemsstatens forpligtelser i henhold til den reviderede LULUCF-forordning, herunder nationale bidrag til forpligtelsen om klimaneutralitet i landsektoren i 2035 og nettonegative udledninger derefter. Yderligere giver ændringen Kommissionen mandat til at gennemføre en omfattende gennemgang af nationale opgørelsesdata i 2025 med henblik på at fastlægge medlemsstaternes nationale årlige mål i perioden 2026-2030, jf. ovenfor. Endvidere sættes højere minimumskrav til de anvendte metoder for overvågning og rapportering af drivhusgasudledninger og -optag i LULUCF-sektoren.

Sagen er på dagsorden for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. oktober 2021 til udveksling af synspunkter om de landbrugsrelaterede emner.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF art. 294) medlovgiver. Europa-Parlamentets holdning til forslaget foreligger ikke endnu.

Nærhedsprincippet

For overholdelse af nærhedsprincippet henviser Kommissionen til, at den eksisterende LULUCF-forordning er gældende EU-lovgivning, der gælder for perioden 2021-2030. En ændring af den eksisterende forordning i overensstemmelse med målsætningerne i forslaget kan dermed kun åbnes gennem et ændringsforslag fra Kommissionen på EU-niveau. Kommissionen henviser yderligere til, at klimaforandringer er et grænseoverskridende problem, hvorfor en koordineret indsats er nødvendig på EU-niveau eller, hvor det er muligt, på globalt niveau.

Regeringen vurderer, at nærhedsprincippet er overholdt, idet klimaforandringer er et grænseoverskridende problem, hvor regulering på EU-niveau har klare fordele frem for selvstændig regulering i de

enkelte medlemslande. Regeringen finder desuden, at ændring af den eksisterende LULUCF-forordning kun kan ske på initiativ af Kommissionen gennem et ændringsforslag.

Gældende dansk ret

Den gældende LULUCF-forordning er ikke implementeret i dansk lovgivning.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

En vedtagelse af forslaget vurderes at medføre statsfinansielle konsekvenser, herunder bl.a. gennem det danske bidrag til EU-budgettet. Omfanget af de statsfinansielle konsekvenser afhænger af, hvilke instrumenter der bringes i anvendelse til at indfri reduktionsforpligtelsen nationalt og i EU, samt den generelle økonomiske og teknologiske udvikling. Dertil også til forbedring af opgørelserne og administration heraf. Det vil desuden afhænge af, hvordan nye forpligtelser og instrumenter indføres over perioden.

Det bemærkes, at de foreslåede ændringer af LULUCF-opgørelses- og regnskabs-reglerne fra 2026 vil have konsekvenser for Danmarks mulighed for at anvende LULUCF-kreditter som fleksibilitet til at indfri den nationale reduktionsforpligtelse i byrdefordelingsaftalen. Der skal foretages en nærmere analyse heraf, før det er muligt at foretage en vurdering af de statsfinansielle konsekvenser.

Det er forbundet med væsentlig usikkerhed at foretage omkostningsskøn af såvel potentielt yderligere nationale reduktionstiltag og anvendelse af fleksibilitetsmekanismer. Regeringen er i gang med at analysere forslaget nærmere, herunder de potentielle statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget forventes ikke umiddelbart at medføre væsentlige erhvervsøkonomiske konsekvenser, da forpligtelsen påhviler medlemslande og ikke pålægger virksomheder administrative byrder eller lettelser, eller i øvrigt pålægger erhvervslivet forpligtelser. Regeringen er i gang med at analysere forslaget nærmere, herunder de potentielle erhvervsøkonomiske konsekvenser for Danmark.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

En vedtagelse af forslaget vurderes at medføre samfundsøkonomiske konsekvenser. Dette vil afhænge af, hvordan nye forpligtelser, mål og instrumenter indføres over perioden samt den generelle økonomiske og teknologiske udvikling. Regeringen er i gang med at analysere forslaget nærmere, herunder de potentielle samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Forslaget forventes at have positive klimamæssige konsekvenser samt konsekvenser for miljøbeskyttelsesniveauet i EU, idet forslaget overordnet set må antages at øge medlemsstaternes indsats for at sikre, at kulstofbalancen i jord og skov forbedres og bidrager til EU's opjusterede klimamål i 2030 på mindst 55 pct. reduktion i drivhusgasudledningerne i forhold til 1990-niveauet. Ligeledes forventes forslaget at bidrage til opfyldelsen af Parisaftalens målsætninger og FN's verdensmål. Regeringen er i gang med at analysere forslaget nærmere, herunder andre konsekvenser for Danmark.

Høring

Forslaget har været i høring i Specialudvalget for Klima-, Energi- og Forsyningspolitik fra den 14. juli 2021 til den 9. august 2021, EU-Miljøspecialudvalget fra den 19. juli 2021 til den 9. august 2021 og § 2-

Udvalget (landbrug) fra den 15. juli 2021 til den 9. august 2021. Der er afgivet høringssvar fra i alt 7 organisationer.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) ser positivt på, at man opgiver “no debit systemet”. DN så helst, at man helt opgav fleksibilitetsmekanismen. DN hilser et selvstændigt kvantitativt EU mål for nettooptag velkommen og bifalder, at dette mål omsættes til nationale mål baseret på det enkelte lands forudsætninger. DN bemærker dog, at målet (310 Mt CO₂e) kun bringer os tilbage til, hvor vi var for ti år siden, og ser i stedet, at målet burde være minimum 600 Mt CO₂e. DN hilser det også velkommen, at der indføres en konsekvens, hvis landene ikke lever op til de fastsatte mål, men finder det alt for sent, at den påtænkte rente på 8 pct. på uopfyldte mål er gældende fra 2031. DN fremhæver, at revisionen af LULUCF-forordningen er en oplagt chance for at mitigere både klima- og biodiversitetskrisen, og at ændringer i incitamenter for både skovbrug og landbrug kan have både positive og negative konsekvenser for natur og biodiversitet, hvorfor den reviderede udgave bør have for øje og nøje beskrive synergier og konsekvenser, både positive og negative, i forhold til EU's mål omkring naturgenoprettelse og mål for biodiversitet.

Dansk Erhverv (DE) finder det afgørende, at man fra dansk side bakker op om de højere ambitioner med LULUCF-forordningen, da fælles EU-regler som udgangspunkt er et entydigt gode for danske virksomheder. DE bakker grundlæggende op om lovforslaget for revision af LULUCF-forordningen og fremhæver forslagets forståelse for den komplekse udfordring, som landbruget og LULUCF-sektoren står over for ift. at skulle bidrage til de nødvendige CO₂-reduktioner og i balance til biodiversitet. DE fremhæver, at der er brug for bedre certificeringsordninger og kontrol, der sikrer, at de biologiske råmaterialer høstes bæredygtigt for at beskytte biodiversiteten. DE mener, at overvejelser om, hvorvidt landbruget skal ind under fællesregulering i LULUCF-forordningen er fornuftige, da arealanvendelsen fra landbruget i flere medlemslande, herunder Danmark, udgør relativt store arealer, og derfor har et stort potentiale for opbremsning af CO₂-emissioner samt oplagring i jorden. Der kan også være synergier, hvis alle biologiske arealanvendelser underlægges LULUCF-reguleringen. DE fremhæver ligeledes vigtigheden af, at alle sektorer, der har potentialer for at bidrage til CO₂-reduktioner, bidrager til EU-målsætningen. DE er meget enig i, at der er brug for langt mere viden, hvis LULUCF-reguleringen og, at medlemsstater skal udvikle kortlægninger med ”geo-data”, der præcist fortæller, hvor indsatser har de største potentialer for både at begrænse CO₂-emissioner fra arealanvendelser, men også for at opbygge et kulstoflagrer. Her anser DE forslagets overvejelser om at indlemme vådområder i LULUCF-forordningen for fornuftig.

Dansk Industri (DI) finder det for så vidt udmærket, at areal- og skov anvendelse direkte indgår i realisering af klimamålet, da det kan bidrage til at målrette anvendelsen af arealerne og se naturindsatser i en klimakontekst. DI fremhæver udfordringer, som udsving i vejret, som kan give udsving i den klimamanko, der måtte være. DI fremhæver, at forslagets henvisning til de eksisterende fleksibilitetsmekanismer kræver en overvejelse om anvendelse på dansk grund, såfremt situationen skulle opstå. DI fremhæver, at det kan have konsekvenser for den danske klimaindsats, at Kommission som noget nyt foreslår at indføre bindende nationale mål, og opfordrer i den sammenhæng regeringen til at få afdækket mulige konsekvenser, herunder forslaget om at anvende 2016-2018 som basisår. Dette gælder også Kommissionens forslag om klimaneutralitet ift. primærproduktionen af biomasse og øvrige klimagasser end CO₂ fra landbruget, herunder samspillet med det såkaldte ”kaskade-princip” for anvendelse af biomasse og den danske adgang til et marked for bæredygtig biomasse, herunder sammenhænge til direktivet for vedvarende energi.

Dansk Skovforening (DS) mener, at Danmark i LULUCF-forslaget bør stille sig kritisk over for, at man i beregningen af Danmarks LULUCF-mål ikke tager højde for aldersklassedynamikker i eksisterende skove, idet målsætningen for 2030 baseres på gennemsnittet for udledninger og optager i årene 2016-2018. Udledninger og optag fra skove er meget følsom over for udviklingen i skovressourcen med skæv

aldersklassefordeling sådan som den danske. I den sammenhæng fremhæves, at Danmark har brugt mange kræfter på at udarbejde retvisende skovreferenceniveauer (Forest Reference Level; FRL), der netop fanger Danmarks skæve aldersklassefordeling. Videre mener DS, at Danmark bør stille sig kritisk over for om remote sensing (Copernicus) giver valide data, hvis ikke dette sker uden sammenkobling med data fra felten, da der er sket fejlfortolkninger af satellitbilleder vedr. skovarealets udvikling i EU. DS mener, at Danmark i LULUCF-forslaget bør stille sig kritisk over for, hvordan det at spare på skovresursen nu (forlænget omdriftstid) harmonerer med et øget behov for vedmasse tilvækst og udnyttelse af skov efter 2030 for at skabe "negative udledninger" i en kombineret LULUCF og non-CO₂ landbrugs-kategori, da det på den baggrund kan det blive vanskeligt for Danmark kontinuert og i stadig stigende omfang at levere CO₂-optag og lagring i skov til at dække vore kommende forpligtigelser. Videre påpeger DS, at en del af Harvested Wood Product-puljen ikke tæller med i Danmarks drivhusgasregnskab, idet en betydelig del af træprodukterne eksporteres. Derudover mener DS, at Danmark bør efterlyse incitamenter/analyser/handlinger i det reviderede LULUCF-forslag, der giver incitament/råderum til at øge vedmasseproduktion og forskningsindsatsen.

Landbrug & Fødevarer (L&F) ser positivt på det øgede fokus på optag af CO₂ og forslaget om et samlet optag på 310 mio. tons CO₂e i 2030. Ligeledes bakker L&F op om arbejdet for et certificeringssystem for negative emissioner og skubber på for at undersøgelser herom sker snarest muligt. L&F mener, at man bør have en markedsbaseret tilgang til negative emissioner. L&F ser positivt på forslaget om at samle drivhusgasudledninger i LULUCF-sektoren og landbrugssektoren, til erstatning af den nuværende byrdefordelingsaftale. L&F påpeger, at en landsektorsøjle - der dækker både skov, arealer og landbrug - f.eks. betyder, at klimaeffekten af udtagning af lavbundsarealer vil kunne tilskrives landbruget og være til gavn for et kommende marked for negative emissioner. L&F fremhæver, at fødevaresektoren står med nogle helt særlige udfordringer med biologiske processer, der vanskeligt kan omstilles, og hvor man endnu ikke kender alternativerne til at sikre klimaneutralitet samt at landbruget endvidere er en sektor med stor usikkerhed ift. målinger af drivhusgasser, og hvor der grundlæggende mangler data. Det påpeges her at være en kæmpe udfordring for dansk landbrug, at Kommissionens udspil i praksis kan betyde, om end kravet om klimaneutralitet angår både skov, arealer og landbrug, at dansk landbrug skal opnå klimaneutralitet i 2035 og ikke 2050. L&F påpeger, at emissioner i LULUCF-sektoren er meget svære at måle, hvorfor det er positivt, at der i forslaget er lagt op til bedre monitorering med brug af digitalisering og geodata.

Rådet for Grøn Omstilling (RGO) noterer sig med tilfredshed, at revisionen indebærer et fremtidigt mål for dræn i LULUCF-sektoren på EU-niveau, der byrdefordeles til medlemslandene, samt at opfyldelsen af dette mål baseres på opgørelse af reelle emissioner og dræn i sektoren, frem for et bogføringsresultat på baggrund af historisk reference. RGO mener dog, at målet på -310 Mt CO₂e i 2030 er alt for uambitiøst. RGO mener, at det er vigtigt at medlemslandene retter fokus mod LULUCF-sektoren og øger indsatsen for at sikre reelle dræn betydeligt, og ønsker at nye mål træder i kraft i 2024 frem for 2026. RGO fremhæver, at det er positivt, at der lægges 8 pct. rente på et uopfyldt mål, som en form for straf, hvis ikke medlemslande lever op til de satte mål, men mener, at dette burde ske allerede for 2026-målet, således at straffen for manglende målopfyldelse implementeres når denne er konstateret. Herudover ønsker RGO ikke den foreslåede fleksibilitet mellem LULUCF-sektoren og byrdefordelingsaftalen og mener, at der bør være ambitiøse mål for at reducere landbrugets klimapåvirkning, og at muligheden for at anvende dele af overskydende dræn i forhold til målsætningen i LULUCF-sektoren til at dække manglende målopfyldelse i byrdefordelingsaftalen på nuværende tidspunkt vil dæmpe disse incitamenter. Ligeledes er RGO kritiske over for de øvrige fleksibiliteter, der vedrører LULUCF-sektoren. RGO fremhæver, at det derfor ikke bør være muligt at ombytte/handle med LULUCF kreditter i den fossile sektor eller ikke ved handel mellem lande. RGO mener, at man bør udskyde beslutningen om en AFOLU-sektor til det bliver tydeligere, hvordan tiltag i henholdsvis LULUCF-sektoren og landbrugssektoren udvikler sig på baggrund af eksisterende og opkommende politikker, herunder Carbon Farming Initiative

og relaterede certificeringsmekanismer. RGO ønsker, at der i reglerne for LULUCF tilføjes betingelser om at tilgodese biodiversitet, f.eks. ifm. rejsning og drift af skove. Det påpeges dog positivt, at der inkluderes afrapportering på biodiversitet i LULUCF-afrapporteringen.

Verdens Skove (VS) mener ikke, at et højere samlet mål for kulstofoptag i LULUCF-sektoren svarende til op til 310 mio. ton CO₂e er et ambitiøst nok mål, da flere undersøgelser viser, at EU's kulstofpuljer i land og skov har potentiale til at optage over 600 mio. ton CO₂e. VS finder det til gengæld positivt, at ansvaret for at opnå dette mål vil blive delt ud på medlemsstaterne, og at der som en form for straf lægges 8 pct. rente på det uopfyldte mål. Dog mener VS, at denne rente er for lav, og for sent, at den ikke gælder før 2026. VS finder det positivt, at nuværende skovreferenceniveau afskaffes, da det for både civilsamsfundsorganisationer og medlemslandene været en uigennemskuelig opgørelsesmetode. VS fremhæver, at det er vigtigt, at den nye regnemetode er mere simpel og transparent end de nuværende skovreferenceniveauer, der har umuliggjort offentlig forståelse og indsigt. VS mener at fleksibilitet og kompensering fra landsektoren bør undgås. VS finder det positivt, at det ikke længere vil være muligt at "banke" de udledte reduktioner eller optag og overføre dem til efterfølgende år, samt at den eksisterende fleksibilitetsmekanisme halveres mellem 2021-2025. Dertil finder VS det ligeledes positivt, at der efter 2026 sættes et lavere loft for, hvad der må overføres via en fleksibilitetsmekanisme -178 mio. ton CO₂e. VS finder det dog stadig foruroligende, at det skabte "overskud" i optag og reducerede udledninger kan lægges ind i en fælles fleksibilitetsmekanisme, der kan fordeles mellem alle medlemslande mellem 2026-2030. VS mener, at ved skabelsen af en AFOLU-sektor åbnes der op for muligheden for at "skjule" landbrugets udledning i skovens optag og fritager dermed landbruget fra at skabe reelle reduktioner. VS så hellere at EU adskilte opgørelsen af forskellige arealanvendelser og opgjorde skovene for sig, vådområder, landbrug etc. for sig. VS finder det umiddelbart meget positivt, at der inkluderes afrapportering på biodiversitet i LULUCF-afrapporteringen. VS mener, at det er vigtigt, at Carbon Storage Products skal være præcist og reelt, således at kun produkter, der inkludere, der reelt fungerer som et kulstof-lager.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er endnu ikke kendskab til andre landes holdninger til forslaget.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser Europa-Kommissionens 'Fit for 55'-pakke velkommen. Regeringen ønsker en ambitiøs og omkostningseffektiv klimaindsats i EU, der kan realisere EU's klimamål for 2030 på mindst 55 pct. reduktioner i forhold til 1990-niveauet samt drive den grønne omstilling både i Danmark og hele EU mod klimaneutralitet i senest 2050.

Regeringen finder det positivt, at forslaget lægger op til et øget nettooptag af drivhusgasser i LULUCF-sektoren samt etableringen af en særskilt landsektor, som tillader integreret regulering af udledninger og optag i landbrugs- og LULUCF-sektoren fra 2031, da, der dermed kan skabes en mere fair og omkostningseffektiv omstilling af landsektoren i EU. Regeringen finder det videre positivt, at forslaget sideløbende lægger op til at styrke kravene til rapportering af udledninger og optag fra skove og jorder.

Regeringen er i gang med at analysere forslaget, herunder de potentielle økonomiske konsekvenser for Danmark, med henblik på nærmere stillingtagen.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen forelægges Folketingets Europaudvalg den 1. oktober 2021 forud for rådsmødet (miljø) den 6. oktober 2021, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 22. september 2021.

Grund- og nærhedsnotat er oversendt den 8. september 2021.

6. Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: Ny EU-skovstrategi 2030 KOM (2021) 572

Revideret genoptryk af samlenotat sendt til Folketingets Europaudvalg den 23. september 2021. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har den 16. juli 2021 offentliggjort en meddelelse om en ny EU-skovstrategi for perioden frem mod 2030. Skovstrategien er en del af Kommissionens grønne pagt (European Green Deal) og afløser den nuværende EU-skovstrategi fra 2013, der udløb i 2020. Den skal samtidig ses i sammenhæng med bl.a. EU's biodiversitetsstrategi frem mod 2030. Skovstrategien beskriver forskellige elementer i en bæredygtig og multifunktionel skovdrift, såsom bidrag til bioøkonomi samt beskyttelse af biodiversitet og fremme af CO₂-optag og kulstoflagre i skove. Den fremhæver betydningen af modstandsdygtige skove og potentialet for at styrke dette bl.a. gennem mere naturnære skovdyrkningssystemer. Den fremhæver vigtigheden af finansiering til bæredygtig skovdrift bl.a. via landdistriktsprogrammer og af robust og forbedret fælles overvågning og rapportering om skovenes tilstand. Den peger også på et behov for øget innovation i skovsektoren og for bedre gennemførelse og håndhævelse af EU's love relateret til skove, herunder ift. naturbeskyttelse og værn imod ulovligt fældet træ på EU's marked. Strategien peger på hvert af disse områder på tiltag, som Kommissionen og medlemsstaterne kan gennemføre for at sikre, at skovene udnyttes bæredygtigt og for at styrke deres multifunktionelle rolle i samfundet. Strategien har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Strategien har ikke i sig selv konsekvenser for beskyttelsesniveauet. Sagen er dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) 11.-12. oktober 2021 med henblik på udveksling af synspunkter.

Baggrund

Kommissionen har den 16. juli 2021 offentliggjort en ny EU-skovstrategi (i det følgende "strategien" eller "skovstrategien"). Strategien er en del af Kommissionens grønne pagt ("Green Deal") fra 11. december 2019, som har fokus på en bæredygtig fremtid via tiltag inden for klima, miljø og natur. Den afløser den hidtidige EU-skovstrategi gældende perioden 2013 – 2020 og skal ses i sammenhæng med EU's biodiversitetsstrategi 2030 og klimapakken "Fit for 55" (FF55).

Meddelelsen med strategien er modtaget i en dansk sprogudgave fra Rådssekretariatet den 10. september 2021.

Sagen er dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) 11.-12. oktober 2021 med henblik på udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

Skovstrategien har til formål at fastlægge rammer for EU's tilgang til skovområdet. Den anerkender skovenes multifunktionelle rolle, herunder for sundhed og trivsel, for udvikling af cirkulær økonomi og bioøkonomi, for beskæftigelse, for optag og lagring af CO₂ og for biodiversitet samt betydningen af øvrige økosystemstjenester som beskyttelse af vand, jord og luft. Strategien har seks indsatsområder:

1. *Fremme skoves socioøkonomiske funktioner i landområder og skoves bidrag til bioøkonomien*
Afsnittet fokuserer på skove og træprodukters bidrag til bioøkonomien og udvikling af landdistrikter. Det fremhæver klimagevinsten ved at anvende større dele af skovbiomassen til langtidsholdbare træprodukter (via lagring af CO₂ og substitution af træ med andre mere CO₂-belastende materialer). Samtidig anerkendes nytteværdien af mere kortlivede træprodukter og af træ til energiproduktion.

Kommissionen vil bl.a.:

- etablere en standardiseret metode for kvantificering af klimafordele ved at anvende træ i byggeri,
- fremme kaskadeudnyttelse af træ (først materialeproduktion og brug, så genbrug, så energi),
- promovere brugen af Natura-2000 logoet til ikke-træ skovbaserede produkter og services,
- revidere retsakt om bæredygtige investeringer for at fremme naturnær skovdrift og biodiversitet
- styrke bæredygtighedskriterier for biomasse til energi
- analysere virkninger af nationale incitamenter ift. udbud og forbrug af biomasse og ift. kulstofoptag, biodiversitet og træmarkedet for at overveje mulighed for yderligere begrænsninger mhp. at holde brug af energitræ inden for bæredygtige rammer og modvirke negative virkninger.

2. Beskytte, genoprette og udvide EU's skove til bekæmpelse af klimaforandringer, vende biodiversitetskrisen og sikre robuste og multifunktionelle skove.

Afsnittet understreger, at der i lyset af klimaforandringerne og tabet af biodiversitet er behov for økosystemsbaseret og naturnær skovforvaltning og genopretning, der beskytter biodiversiteten og styrker modstandsdygtigheden af EU's skove. Den fremhæver betydningen af dette for at kunne bevare og øge skovenes flersidige funktioner og for at beskytte mod naturkatastrofer som brande, oversvømmelser og jordskred og for at beskytte skoves kulstoflagre og CO₂-optag. Strategien har en køreplan for fremme af et mål i EU's biodiversitetsstrategi 2030 om plantning af mindst 3 mia. ekstra træer inden 2030.

Kommissionen vil bl.a.:

- fremsætte lovforslag om genopretning af økosystemer, herunder i skove, inden udgangen af 2021,
- vejlede om primære og gamle skove; om definition, kortlægning, overvågning og streng beskyttelse,
- identificere behov for supplerende indikatorer og tærskelværdier for bæredygtig skovdrift,
- vejlede om biodiversitetsvenlig skovrejsning og genplantning/foryngelse af skov
- vejlede om mere naturnær skovdrift og om certificering af sådan skovdrift
- fremme skov-interventioner i den fælles landbrugspolitik, herunder betaling for økosystemydelser
- fremme kulstofbindende dyrkning og certificering af kulstoffjernelse
- identificere og afhjælpe evt. problemer ift. målopfyldelse i EU-regler og regler for statsstøtte

3. Skovovervågning, rapportering og data indsamling

Afsnittet anerkender, at der findes meget spredt dataindsamling på skovområdet, men fremhæver samtidig, at der er behov for mere samlet overvågning, dataindsamling og rapportering om skove i EU. Formålet med en styrket indsats er bl.a. bedre at kunne belyse om EU er på rette spor ift. klima- og biodiversitetsudfordringerne, og om skovene opfylder deres mange formål og funktioner.

Kommissionen vil bl.a.:

- fremsætte nyt lovforslag om EU-skovovervågning, - rapportering og dataindsamling,
- styrke eksisterende overvågning af klimapåvirkning under EU's skovinformationssystem,
- udarbejde jævnlig rapportering om skovenes tilstand i EU,
- fremme brugen af skovforvaltningsplaner og øge omfanget af skov omfattet af sådanne planer,
- udvikle et europæisk partnerskab for skovforskning.

4. Forskning og innovation til forbedring af vores viden om skove

Afsnittet fremhæver behov for bedre innovation, forskning og vidensdeling om skov og skovsektoren.

Kommissionen vil bl.a.:

- støtte evidensbaseret viden og strategier for genopretning af skove,
- øge samarbejdet om forskning i skovbrug,
- øge støtte til foranstaltninger der mindsker risiko for katastrofer, herunder skovbrande

5. En inklusiv og sammenhængende EU-ramme for skovforvaltning

Afsnittet omhandler samarbejde og koordinering på tværs af medlemslande i EU. Det peger på et behov for bedre koordinering, vidensdeling på tværs og fremme af synergi mellem ekspertgrupper.

Kommissionen vil bl.a.:

- sammenlægge Den Stående Skovbrugskomite og Ekspertgruppen for skov og biodiversitet,
- fremme oprettelsen af en skovrådgivningstjeneste i medlemsstaterne.

6. Intensivering af gennemførelsen og håndhævelsen af gældende EU-ret

Afsnittet understreger, at der er behov for at intensivere gennemførelse og håndhævelse af eksisterende lovgivning om skove og skovbrug i EU. Det gælder bl.a. eksisterende love under fugle- og habitatdirektivet og EU's tømmerforordning (EUTR).

Kommissionen vil bl.a.:

- fremme anvendelsen af satellitdata og "geo-spatiale" efterretninger i medlemsstaterne,
- ajourføre retningslinjer for fortolkning af eksisterende EU-lovgivning, herunder om artsbeskyttelse i habitatdirektivet og beskyttelse i NATURA 2000-områder,
- fremme overvågning og håndhævelse af EUTR,
- analysere behovet for minimumsstandarder for tredjeparts-certificeringsordninger,
- støtte civilsamfundets rolle ift. overvågning.

Sagen er dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) 11.-12. oktober 2021 med henblik på udveksling af synspunkter.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om strategien, men ventes at vedtage en resolution om strategien.

Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

Gældende dansk ret

Der redegøres ikke for dansk ret, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

Konsekvenser

Strategien har ikke i sig selv lovgivningsmæssige, statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget. Når Kommissionens forslag i skovstrategien udmøntes i konkrete initiativer vil disse forslags konsekvenser blive vurderet i forbindelse med regeringens stillingtagen hertil.

Strategien har ikke i sig selv nogen betydning for beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. De enkelte forslag som Kommissionen vil fremsætte som følge af strategien forventes at kunne få en positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Høring

Den nye EU-skovstrategi har været i høring i en bred kreds af interessenter.

WWF Verdensnaturfonden finder, at den nye EU-skovstrategi er et skridt i den rigtige retning af en styrket og forpligtende indsats, der sikrer skovenes biodiversitet og skovøkosystemernes modstandsdydgtighed. WWF finder dog, at skovstrategien er for svag i forhold til miljømæssig bæredygtighed til fordel for økonomiske hensyn. Særligt beklager WWF manglen af oplæg til obligatoriske kriterier for bæredygtig skovforvaltning. WWF understreger vigtigheden af en række elementer som man finder væsentlige for at fremme bevarelse og genopretning af Europas skove, bl.a. implementering af målet om streng beskyttelse af 10 pct. af EU's landareal, herunder prioritering af de vigtigste skove samt forslag fra Kommissionen til et juridisk bindende instrument til naturgenopretning. Derudover fremhæves væsentligheden af mere naturnær og multifunktionel drift, gen- og skovrejsning, belønning af skovejere og forvaltere, der fremmer biodiversitet, vedtagelse af lovforslag om en solid EU-dækkende ramme for overvågning af skovøkosystemers faktiske tilstand samt oprettelsen af en EU-ekspertgruppe til drøftelse af skovinitiativer med bred repræsentation. WWF finder strategiens oplæg til at finansiere betalinger for økosystemtjenester gennem en markedsmekanisme baseret på virksomheders køb af CO2-kreditter dybt forkert. Støtte til skovgenopretning og andre naturbaserede klimaløsninger bør i WWFs optik primært finansieres gennem nationale støtteordninger, den fælles landbrugspolitik, indtægter fra emissionshandelssystemet eller andre afgifter på drivhusudledende virksomheder. WWF er desuden bekymret over strategiens tilskyndelse til skovbioøkonomi, idet man ikke mener at klima- og biodiversitetsmål kan nås hvis skovhugsten intensiveres yderligere.

KL er overordnet positiv over for den nye EU-skovstrategi. Særligt er man positiv over for oplægget til at styrke økonomiske og reguleringsmæssige incitamenter for mere skov og biodiversitet. I forlængelse heraf håber KL, at der kommer en tilskudsordning til skovrejsning i Danmark, som også kommuner kan søge. KL er positiv over for strategiens oplæg til at understøtte udvikling af landdistrikter og udvikling af en mere bæredygtig skovdrift, herunder udvikling af en standard for klimavenligt træbyggeri og understøttelse af samarbejde mellem turisme- og skovsektoren samt styrkelse af naturovervågning og udvikling af data. KL er mere forbeholden over for tiltag i forhold til at styrke den fælles regulering af bæredygtig skovdrift, herunder en fælles definition af primær og gammel skov. For KL er det afgørende, at der er balance mellem hensynet til benyttelse og beskyttelse af naturen, herunder at planlægning og etablering af ny natur bliver afvejet i forhold til lokale hensyn og udviklingsmuligheder. Endvidere finder KL det afgørende, at der sikres fleksible rammer i forhold til at pleje eksisterende natur og planlægge ny natur, og at kommunerne får mulighed for at integrere natur- og biodiversitetsforvaltning i en bredere helhedsorienteret arealplanlægning og -anvendelse.

Dansk Skovforening hilser den nye EU-skovstrategi velkommen om end man finder, at EU-Kommissionen med strategien lægger op til en detailstyring af skovområdet, som ikke respekterer, at skov er national kompetence. Dansk Skovforening finder, at strategien i for høj grad fokuserer på biodiversitet hvilket er skævt i forhold til også at nå en målsætning om øget produktion af bæredygtigt produceret råtræ og opfordrer til en balanceret tilgang. Dansk Skovforening mener at strategien tegner et forvrænget billede af skovenes tilstand, og mener ikke, at Kommissionen forholder sig til at ændringer i skovene tager tid, samt anerkender den indsats der allerede er iværksat gennem fx Natura 2000-implementeringen, frivillig certificering og bæredygtighedskrav i VE-direktivet. Dansk Skovforening savner i strategien en bedre forståelse for skovdrift og skovene som produktionsapparat, herunder i relation til at understøtte bæredygtighed. Man finder det dog positivt, at strategien fremhæver, at der skal investeres i udvikling og innovation ift. anvendelse af restproduktionen fra højværdi-træprodukter til energiformål. Dansk Skovforening finder det særligt positivt, at strategien anerkender hvordan bæredygtigt producerede træprodukter med lang levetid kan bidrage til at nå mål om klimaneutralitet, men finder dog i den sammenhæng, at strategien mangler sammenhæng mellem ønsket om at fremme en træbaseret bioøkonomi og forslaget til revideret LULUCF-direktiv. Man savner endvidere mere målrettede initiativer med faste deadlines i forhold til at understøtte et øget udbud af træprodukter med lang levetid. I forhold til overvågning, rapportering og dataindsamling savner Dansk Skovforening en bedre sammenkobling med

eksisterende national skovovervågning og afrapporteringsprocesser. Desuden er man bekymret for, hvad man oplever som for stor fokus på brugen af satellitbaseret overvågning uden koordination med feltbaseret skovstatistik. Dansk Skovforening bakker op om Kommissionens forslag til, at der udarbejdes strategiske langsigtede planer for skovene og den skovbaserede sektor.

Københavns Universitet, Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning (KU/IGN) finder generelt, at det er godt, at EU-Kommissionen med strategien sætter fokus på skovenes mangesidede funktioner (og forskellige aktører i tilknytning til skov) og betydning for indsatser for klima, biodiversitet og grøn omstilling. KU/IGN fremhæver at oplægget til en fælles definition, kortlægning og overvågning vil være afgørende, også i Danmark, for at fremme beskyttelse af oprindelige og biodiversitetsrige/gamle skove. Vigtigheden af at styrke mulighederne for økonomiske incitamenter i forhold til skovforvaltning fremhæves. Betydning af at tilpasse skovdyrkning og fastlæggelse af målsætninger m.v. med lokale vækstforhold understreges. I forlængelse heraf fremhæves betydningen af forskning, dataindsamling og overvågning, herunder koordination med og brug af eksisterende nationale, regionale og internationale skovstatistikker. Strategiens oplæg til etablering af et europæiske skovråd med bred repræsentation nævnes som en god mulighed.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) fremhæver skovstrategien som helt central for at levere på EU's Biodiversitetsstrategi og EU-målet om 55 pct. reduktion af udslippet af klimagasser i 2030. DN understreger forventning til, at Danmark vil fremme et højt ambitionsniveau i forhold til udmøntning af strategien. På trods af positive elementer finder DN, at strategiens oplæg til at der primært anvendes frivillige indsatser, langt fra er tilstrækkeligt til at understøtte bedre beskyttelse og øget genopretning af Europas skove. Der er behov for klare målsætninger og strategiske retningslinjer samt en ambitiøs handlingsplan. DN anbefaler, at Danmark arbejder for at sikre hurtig fremdrift og gennemførelse på EU-niveau af allerede planlagte aktiviteter til tiden. DN fremhæver vigtigheden af, at Danmark nationalt vælger at understøtte skovstrategiens målsætninger m.v., herunder gennem målrettede tilskudsordninger der kan fremme effektiv beskyttelse, naturnær skovdrift og skovrejsning. Endvidere finder man, at skovstrategien bør tænkes ind i revision af LULUCF-forordningen. DN er enig i ønsket om at fremme produktion af kvalitetstømmer, brug af træ i byggeri og bevarelse af værdien af træprodukter i produktionskæden, men ønsker en hurtig udfasning af brugen af træflis til energiproduktion.

Verdens Skove er overordnet positive over, at man med den nye EU-skovstrategi sætter fokus på skovområdet. Man finder dog, at strategien i for høj grad lægger vægt på skovene som produktionsapparat og steder, der skal give økonomiske værdi. Verdens Skove mener, at man i EU bør have større fokus på, at skove fritages fra drift og dermed øger fokus på biodiversitet og kulstoflagring. Verdens Skove finder det kritisabelt, at skovstrategien lægger op til, at træbaseret biomasse fortsat skal være en del af EU's energisystem i fremtiden. Verdens Skove finder, at man på EU-niveau bør sætte en klar retning for at begrænse brugen af træbiomasse, herunder fjerne træbaseret biomasse fra listen over vedvarende energikilder. Verdens Skove er positive over strategiens fokus på brug af træ i bl.a. byggeri, men fremhæver, at dette ikke må medføre en stigning i skovhugst. I den forbindelse fremhæves bl.a. behovet for en analyse af, hvor meget tømmer og materiale, der kan produceres, samtidig med at der bliver plads til biodiversiteten, og at dette følges op med konkrete retningslinjer til medlemsstaterne i forhold til hvordan dette sikres. Verdens Skove finder det positivt, at strategien lægger op til en stærkere og bedre monitorering af skovenes tilstand, men fremhæver at en kortlægning ikke blot skal inkludere primære og gamle skove, men alle biologisk værdifulde skove i EU. Verdens Skove fremhæver behovet for, at sikre skovene mod klimaforandringer og finder, at Kommissionen bør fremlægge nogle klare forslag til at understøtte dette, bl.a. ved at lade flere arealer udlægge til naturområder og naturlig skov. I forhold til indsatsen mod klimaforandringer fremhæver Verdens Skove skovenes potentiale for kulstoflagring, men understreger samtidig, at skove ikke må indgå i kompensationsordninger og at indsatser som eksempelvis skovrejsning, ikke må blive en erstatning for at reducere udledninger i andre sektorer eller på bekostning

af biodiverse skove. Endelig understreger Verdens Skove behovet for en styrket indsats mod illegal fældning samt en opdatering af bæredygtighedskriterierne for skovforvaltning.

Landbrug & Fødevarer (L&F) finder det positivt, at den ny EU-skovstrategi fremhæver de private skovejeres og -forvalteres centrale rolle i forbindelse med forvaltningen af EU's skovressourcer. L&F finder det derfor afgørende, at disse aktører og deres interesseorganisationer (på nationalt og EU-niveau) inddrages i implementeringen af strategien. L&F fremhæver skovområdet som værende national kompetence samt behovet for at nærhedsprincippet fastholdes i forhold til implementering af strategien. I forlængelse heraf finder L&F det problematisk, at der lægges op til udarbejdelse af fælles EU-retningslinjer for bl.a. bæredygtig skovdrift. Man er ligeledes bekymret for, hvad man ser som strategiens ensidige fokus på det miljømæssige perspektiv af bæredygtighed uden at medtage de økonomiske og samfundsmæssige aspekter. I forhold til skovstrategiens reference til kommende nye retlig bindende regler for økosystemgenopretning opfordrer L&F regeringen til at sikre, at Kommissionen lægger stor vægt på at belyse alle former for konsekvenser af en kommende ny EU-regulering.

Træ- og møbelindustrien (TMI) er generelt tilfredse med, at EU-skovstrategien anerkender træets klimagenskaber, og man ser frem til, at dette vil skabe øget incitament for øget brug af træ i byggeriet. TMI finder, at strategien lægger for stor vægt på passiv skovbeskyttelse og dermed tilsidesætter skovenes multifunktionelle rolle og fokus på bæredygtig skovdrift. TMI mener, at skovstrategien fejlagtigt fokuserer på, at skove fortrinsvist skal bruges til at producere træprodukter af høj kvalitet og med lang levetid, herunder at Kommissionen gør sig til dommer over, hvad der er gode og dårlige produkter. TMI finder, at Kommissionen tilsidesætter fokus på, at alle dele af træet og hele produktionscyklussen (inkl. biprodukter) skal inddrages, for at træ- og skovsektoren kan optimere sit klimabidrag. Endelig er TMI kritiske over for strategiens oplæg til etablering af en ny frivillige certificeringsordning for bæredygtig skovdrift, idet man frygter, at en sådan vil underminere eksisterende ordninger som FSC og PEFC, samt tilføre virksomheder og forbrugere unødigt kompleksitet og fordyrende omkostninger.

Dansk Træforening finder det overordnet positivt, at strategien anerkender skovenes flersidige værdi og bidrag til en bæredygtig samfundsudvikling. Dansk Træforening finder dog, at Kommissionen med strategien flere steder tilsidesætter den nationale kompetence på skovområdet, herunder med oplæg til restriktiv detaljstyring af skovdriftsprincipper. Dansk Træforening finder det positivt, at strategien har fokus på brug af træ i byggeriet som klimaløsning, men mener, at strategien skaber et kunstigt og unødigt modsætningsforhold mellem træprodukter med lang levetid og træprodukter med kort levetid, herunder et negativt syn på sidstnævnte, som Dansk Træforening ellers fremhæver som centrale for den grønne omstilling. Man finder endvidere, at der er behov for at stimulere produktinnovation og resourceoptimering ved anvendelsen af træ i hele værdikæden fra skov til færdigvare samt udviklingen af økonomi/betalingsmekanismer for andre økosystemtjenester som skovene leverer til samfundet, f.eks. biodiversitet og klimanytte. Dansk Træforening bifalder ambitionen om at udvide skovarealet i EU, som man finder skal baseres på principper om bæredygtig skovdrift og multifunktionalitet. Man står dog uforstående over for oplægget til at etablere en ny certificeringsordning for bæredygtig skovdrift, da man finder, at eksisterende globale ordninger (FSC og PEFC) fungerer fint. Dansk Træforening understreger, at man i stedet burde fremme udbredelsen af dokumenteret bæredygtigt forvaltede skove, herunder udnytte Forum Europe for en videreudvikling af begrebet.

Sagen har været i høring i EU Miljøspecialudvalget forud møde i udvalget den 21. september 2021.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) støtter generelt op om den danske holdning, herunder fokus på fremme af brugen af træ i sektorer, hvor træet sikres lange levetider. DN fremhæver vigtigheden af, at tilskudsordninger til fremme af beskyttelse af skove skal være varige ordninger.

Verdens Skove støtter op om fokus på, at sikre lang levetid for fældet træ, men understreger samtidig, at dette ikke bør føre til øget skovhugst på bekostning af biodiversiteten.

Dansk Skovforening efterlyser en specifik regeringsholdning til spørgsmålet om kompetence i EU på skovområdet i relation til strategiens elementer og oplæg.

Dansk Industri efterlyser en regeringsholdning til strategiens oplæg om nye certificeringsordninger om henholdsvis kulstoffjernelse og naturnær skovdrift, herunder hvordan disse skal relatere sig til eksisterende certificeringsordninger på skovområdet såsom FSC.

WWF Verdensnaturfonden fremhæver vigtigheden af løbende og bred inddragelse af alle relevante aktører i forbindelse med fastlæggelse af regeringens mere detaljeret holdning til skovstrategiens enkelte elementer.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Baseret på foreløbige overordnede udmeldinger synes en gennemgående opfattelse, der deles af mange medlemsstater, at være, at Kommissionen bevæger sig for langt i retning centralisering af skovpolitikken og ikke i tilstrækkelig grad respekterer nærhedsprincippet på området. Det gælder bl.a. i forhold til, men er ikke begrænset til forslag om øget EU-overvågning og rapportering om skove samt om indførelse af tærskelværdier for indikatorer for bæredygtig skovdrift. Mange medlemsstater finder tillige strategien ubalanceret, idet de vurderer, at den ikke i tilstrækkelig grad konkret fremmer den multifunktionelle skovdrifts bidrag til grøn omstilling og bioøkonomi, men for ensidigt fokuserer på skovenes bidrag til løsning af udfordringer på klimaområdet og i forhold til biodiversitet.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen byder skovstrategien velkommen. Skovene, skovbruget og skovsektoren kan bidrage væsentligt til løsning af en række samfundsmæssige udfordringer, herunder bidrag til grøn omstilling samt til løsning af klimakrisen og biodiversitetskrisen. En bæredygtig og multifunktionel drift af skovene er en forudsætning for, at skovene og skovsektoren kan gøre dette. Derfor er der behov en velkoordineret og, særligt i forhold til klima og biodiversitet, også styrket indsats for skovene. Regeringen finder overordnet, at skovstrategien giver et godt afsæt for dette.

Regeringen er i færd med at udvikle en mere detaljeret holdning til skovstrategiens enkelte elementer.

Regeringen finder, at eksisterende kriterier og indikatorer og retningslinjer i øvrigt for bæredygtig skovdrift, som er udviklet under Forest Europe, sætter en god overordnet ramme for fremme af bæredygtig og multifunktionel skovdrift. Regeringen anerkender samtidig skovstrategiens påpegning af behovet for bedre belysning af skovenes tilstand og for styrket indsats på udvalgte områder. Det gælder ikke mindst i forhold til biodiversitet og klima, hvor der er behov for bedre data om skovenes tilstand og udvikling.

Regeringen finder, at strategien med rette har identificeret et behov for styrket indsats for beskyttelse af skovenes biodiversitet. Regeringen ser skovstrategien som et vigtigt supplement til EU's biodiversitetsstrategi og finder, at skovstrategien kan bidrage væsentligt til at sikre en ambitiøs implementering af denne på skovområdet. Regeringen har samtidig fokus på, at indsatserne for biodiversitet skal være effektive og proportionale.

Tilsvarende finder regeringen, at skovstrategien med rette identificerer et behov for et styrket bidrag fra skove til begrænsning af den globale opvarmning. Regeringen finder i den forbindelse, at der er behov for at fokusere såvel på skovenens løbende CO₂-optag som deres langsigtede kapacitet til kulstoflagring.

Regeringen støtter skovstrategiens bestræbelse på at fremme en udvikling, hvor en højere andel af træhugsten finder anvendelse i sektorer, hvor træet sikres lange levetider, og dermed bidrager til at forlænge skovenes kulstoflagring og fremme den cirkulære økonomi.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen forelægges Folketingets Europaudvalg den 1. oktober 2021 forud for rådsmødet (miljø) den 6. oktober 2021, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 22. september 2021.

Der er oversendt samlenotat til Folketingets Europaudvalg den 3. april 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. april 2019 om rådskonklusioner om Kommissionens evaluering af EU's skovstrategi.

Der er ligeledes oversendt samlenotat til Folketingets Europaudvalg 2. oktober 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) 14.-15. oktober 2019 vedrørende politisk drøftelse om forventningerne til en EU-skovstrategi efter 2020 på rådsmødet.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg.

7. Forberedelse af medlemsstaternes strategiske planer under den fælles landbrugspolitik KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Med landbrugsreformen skal medlemsstaterne udarbejde en strategisk plan til gennemførelse af landbrugspolitikken for perioden 2023-27. Planen skal anvise, hvordan den enkelte medlemsstat vil udmønte midlerne under den fælles landbrugspolitik. Den endelige strategiske plan skal fremsendes til godkendelse hos Kommissionen senest den 31. december 2021. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. oktober 2021 med henblik på udveksling af synspunkter.

Baggrund

Formandskabet har med baggrund i den politiske aftale om reformen af EU's fælles landbrugspolitik fra juli 2021 og den forestående implementering heraf lagt op til en drøftelse af de strategiske planer, som medlemsstaterne skal udarbejde under den fælles landbrugspolitik.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. oktober 2021 med henblik på udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

Med landbrugsreformen i EU for perioden 2023-27 skal medlemsstaterne udarbejde en strategisk plan for, hvorledes den fælles landbrugspolitik gennemføres i medlemsstaterne. Der er tale om en samlet plan for, hvordan de krav og muligheder, der er til rådighed i den fælles landbrugspolitik, anvendes. Udarbejdelsen af en strategisk plan for implementeringen af landbrugspolitikken er et nyt krav for den nye reformperiode. I den nuværende reformperiode skal alene udarbejdes et landdistriktsprogram for anvendelsen af midler under landdistriktspolitikken (søjle 2).

Planen skal vise, hvordan den enkelte medlemsstat vil udmønte midlerne under den fælles landbrugspolitik, herunder hvordan de overordnede fælles målsætninger for alle EU-medlemsstater vil blive

adresseret. Det overordnede mål med den fælles landbrugspolitik, som fastsat i landbrugsreformen, er at fremme en bæredygtig udvikling af landbruget, fødevarerproduktionen og landdistrikterne. Dette skal ske ved at fremme og styrke udviklingen af en robust og mangfoldig sektor, miljøbeskyttelse og klimatiltag, herunder bidrage til EU's forpligtelser under Parisaftalen samt den socioøkonomiske struktur i landdistrikterne igennem ni specifikke målsætninger fastsat i EU-lovgivningen. Disse målsætninger er:

- Støtte en bæredygtig landbrugsindkomst og modstandsdygtighed i hele Unionen med henblik på at øge fødevarerforsyningssikkerheden
- Fremme markedsorienteringen og øge konkurrenceevnen, inkl. større fokus på forskning, teknologi og digitalisering
- Forbedre landmændenes position i værdikæden
- Bidrage til begrænsning af og tilpasning til klimaforandringer samt bæredygtig energi
- Fremme bæredygtig udvikling og effektiv forvaltning af naturressourcerne, som for eksempel vand, jord og luft
- Bidrage til beskyttelsen af biodiversitet, styrke økosystemtjenester og bevare levesteder og landskaber
- Tiltrække unge landbrugere og fremme virksomhedsudvikling i landdistrikter
- Fremme beskæftigelse, vækst, social integration og lokal udvikling i landdistrikterne (herunder bioøkonomi og bæredygtig skovdrift)
- Forbedre det europæiske landbrugs reaktion på samfundets krav til fødevarer og sundhed, herunder kravene til at sikre nærende og bæredygtige fødevarer, madspild samt dyrevelfærd.

Den endelige strategiske plan skal fremsendes til godkendelse hos Kommissionen senest den 31. december 2021. Kommissionen vil herefter have seks måneder – med mulighed for yderligere tid ved spørgsmål, afklaringer og lignende – til at evaluere og godkende de strategiske planer, inden reformens ikrafttrædelse den 1. januar 2023. Kommissionens godkendelse af den strategiske plan er en forudsætning for udbetaling af budgetmidler til medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik.

Kommissionen annoncerede i maj 2020, at Kommissionen ville udarbejde henstillinger angående de strategiske planer til alle medlemsstater for at sikre, at den nationale implementering af den fælles landbrugspolitik opfylder målsætningerne for den fælles landbrugspolitik og ambitionerne i EU's grønne pagt. Den grønne pagt sætter Kommissionens kurs for, hvordan Europa senest i 2050 skal blive det første klimaneutrale kontinent. Det sker blandt andet via EU's jord-til-bord-strategi, EU's biodiversitetsstrategi for 2030 og EU's klimalov.

Kommissionen offentliggjorde i december 2020 henstillinger til alle medlemsstater samt en tilhørende meddelelse til medlemsstaterne om de ni specifikke målsætninger for den fælles landbrugspolitik. Kommissionens henstillinger til indfrielse af målsætninger i den grønne pagt samt de ni specifikke målsætninger under den fælles landbrugspolitik gennem de strategiske planer er ikke juridisk bindende. Henstillingerne skal ses som en vejledning, men det forventes, at Kommissionen lægger vægt på henstillingerne i forbindelse med evalueringen af den strategiske plan. Det er fastsat i landbrugsreformen, at godkendelsen af de strategiske skal baseres på gældende lovgivning for medlemsstaterne.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om sagen.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet, idet der alene er tale om en politisk drøftelse.

Konsekvenser

Drøftelserne har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Drøftelserne har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget. Såfremt sagen måtte afføde konkrete forslag fra Kommissionen vil forslagernes økonomiske konsekvenser mv. blive vurderet i forbindelse med regeringens stillingtagen hertil.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug), hvilket ikke gav anledning til bemærkninger.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

En række medlemsstater har tilkendegivet bekymring om overholdelse af tidsplanen for fremsendelse af den strategiske plan til Kommissionen senest den 31. december 2021. Det skyldes, at landbrugsreformen først forventes endeligt vedtaget i slutningen af november 2021. Herefter kan gennemførelsesbestemmelserne, der ledsager landbrugsreformen, vedtages. Dette kan skabe et tidspres for den endelige udarbejdelse af de strategiske planer og fremsendelse til Kommissionen inden den 31. december 2021. I denne forbindelse efterlyser en række medlemsstater, at Kommissionen udviser fleksibilitet i forhold til tidsfristen.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen ser frem til en drøftelse af de strategiske planer. Med den nye landbrugsreform fastsættes der en ny leverancemodell for, hvordan den fælles landbrugspolitik gennemføres i medlemsstaterne. Det vil således være en anledning til at drøfte erfaringer vedrørende udarbejdelse af de strategiske planer med andre medlemsstater. Regeringen er bekymret over tidsplanen for fremsendelse af de strategiske planer. Regeringen finder, at Kommissionen bør godkende medlemsstaternes strategiske planer ud fra de juridisk fastsatte kriterier i landbrugsreformen.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Kommissionens henstillinger til medlemsstaterne har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 19. marts 2021 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 22.-23. marts 2021, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 11. marts 2021.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

8. Revision af EU's handelsnormer for landbrugsprodukter KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen forventes i 2022 at fremsætte et forslag til revision af EU's handelsnormer for landbrugsprodukter. Handelsnormer er obligatoriske regler om minimumskrav til kvalitet for produkter, der sælges til forbrugere. Forslaget indgår som et initiativ i Kommissionens jord til bord-strategi fra maj 2020. Kommissionen vurderer, at der er potentiale for modernisering og forenkling af handelsnormerne, ligesom en revision har til formål at indarbejde specifikke bæredygtighedskriterier under hensyntagen til handelsnormernes potentielle indvirkning på fødevaretab og madspild. Et kommende

forslag forventes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. oktober 2021 med henblik på udveksling af synspunkter.

Baggrund

Kommissionen forventes i 2022 at fremsætte et forslag til revision af EU's handelsnormer for landbrugsprodukter. Handelsnormerne er fastsat i regi af den fælles markedsordning for landbrugsprodukter (forordning 1308/2013). Forslaget om revision af EU's handelsnormer forventes fremsat som et direktiv og i en ny udformning, der formodentlig også omfatter de såkaldte "morgenmadsdirektiver".

Det forventes, at forslaget vil blive baseret på TEUF artikel 43 og TEUF artikel 114, og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. oktober 2021 med henblik på en politisk drøftelse.

Formål og indhold

Kommissionen offentliggjorde allerede i 2017 et initiativ om revision af EU's handelsnormer for landbrugsprodukter, der er fastsat i den fælles markedsordning for landbrugsprodukter. Revisionen af handelsnormerne er imidlertid efterfølgende blevet et initiativ i jord til bord-strategien fra maj 2020, og det fornyede initiativ blev offentliggjort i januar 2021.

Revisionen af handelsnormerne for landbrugsprodukter omfatter også de såkaldte "morgenmadsdirektiver", som er en række direktiver om særlige regler for produkter, som bl.a. sukker, marmelade, frugtsaft og honning. Forslaget forventes fremsat i andet kvartal 2022.

Handelsnormer er obligatoriske regler om minimumskrav til kvalitet for produkter, der sælges til forbrugere. Normerne kan endvidere omfatte krav til størrelsesklassificering, præsentation, mærkning, emballage osv., men produktspecifikationer kan også dække proces- og produktionsmetoder. Det angives, at handelsnormerne er med til at støtte det indre markeds funktion, idet normerne holder produkter af utilfredsstillende kvalitet fra markedet, leverer relevante oplysninger til forbrugerne samt sikrer lige vilkår for producenter. Sektorer omfattet af handelsnormer er bl.a. frisk frugt og grønt, vin, olivenolie, fjerkrækød, mælk og mejeriprodukter, oksekød, æg, frugtsaft og honning.

Den foreslåede revision af EU's handelsnormer for landbrugsprodukter sker med henblik på at justere og modernisere eksisterende normer, og eventuelt ophæve utilidsvarende normer eller indføre nye normer, hvor der vurderes at være behov.

Endvidere er det hensigten, at handelsnormerne i højere grad baseres på bæredygtighedshensyn, f.eks. produkters miljø- eller klimapåvirkning, dyrevelfærds- eller ernæringsaspekter. Det fremgår således af jord til bord-strategien, at en revision af handelsnormerne har til formål at sikre, at bæredygtighedskriterier spiller en større rolle, hvor der tages hensyn til handelsnormernes potentielle indvirkning på fødevaretab og madspild.

Mærkning med oprindelsesland indgår i flere af handelsnormerne, og det forventes, at reglerne om oprindelsesmærkning også vil indgå i det kommende forslag herunder ændring af reglerne om oprindelsesmærkning af honning, så blandinger af honning skal mærkes, så oprindelse af al honningen i blandingen skal angives.

På rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. oktober 2021 forventes det, at Kommissionen vil orientere om de kommentarer, man har modtaget hidtil fra medlemsstaterne og interessenter i forbindelse

med en offentlig høring, der blev afsluttet med udgangen af august 2021 og om den videre proces med forslaget. Det forventes endvidere, at formandskabet vil indlede en drøftelse af, hvordan bæredygtighed og teknologiske fremskridt kan indgå i revisionen af handelsnormerne for landbrugsprodukter.

Det forventes endvidere, at spørgsmålet om ændring af reglerne om oprindelsesmærkning af honning vil blive drøftet.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vil skulle udtale sig om et kommende forslag.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Handelsnormerne administreres i Danmark af Fødevarestyrelsen og Landbrugsstyrelsen afhængig af hvilken handelsnorm, det handler om.

Administrationen af reglerne om handelsnormerne for landbrugsprodukter sker med hjemmel i lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om ordninger under Den Fælles Landbrugspolitik finansieret af Den Europæiske Garantifond for Landbruget m.v. (Landbrugsstøtteloven).

Der er fastsat følgende bekendtgørelser:

- Bekendtgørelse nr. 1096 af 1. juni 2021 om kontrol af overholdelsen af EU's handelsnormer for friske frugter og grøntsager
- Bekendtgørelse om kontrol 323 af 28/04/2009 m.m. af friske frugter og grøntsager m.v.
- Bekendtgørelse nr. 1136 af 29. august 2016 om handelsnormer for æg
- Bekendtgørelse nr. 442 af 21/05/2012 om handelsnormer for fjerkrækød
- Bekendtgørelse nr. 1360 af 24. november 2016 om mælkeprodukter m.v.
- Bekendtgørelse nr. 1281 af 5. december 2014 om sporbarheds- og oprindelsesmærkning m.v. af oksekød
- Bekendtgørelse nr. 1199 af 26. november 2019 om vin.

”Morgenmadssdirektiverne” er i dansk lovgivning gennemført i:

- Bekendtgørelse nr. 1370 af 9. december 2013 om frugtsaft m.v.
- Bekendtgørelse nr. 774 af 4. juni 2015 om honning
- Bekendtgørelse nr. 829 af 1. september 2000 om kaffe- og cikorieekstrakter
- Bekendtgørelse nr. 336 af 12. maj 2003 om kakao-, chokolade- og vekaovarer
- Bekendtgørelse nr. 838 af 10. oktober 2003 om marmelade, frugtgelé og kastanje creme
- Bekendtgørelse nr. 529 af 18. juni 2003 om visse former for sukker.

Konsekvenser

Da der endnu ikke foreligger et forslag, er det ikke muligt at vurdere konsekvenserne.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug) og Det Rådgivende Fødevareudvalgs EU-underudvalg.

DI Fødevarer finder, at det er en rigtig god idé at modernisere eksisterende handelsnormer og eventuelt ophæve utidssvarende normer. DI Fødevarer mener umiddelbart, at det ikke er nødvendigt at indføre nye handelsnormer. Med hensyn til ”morgenmadssdirektiverne” drøftes ændring af disse allerede i nogle

af de europæiske brancheforeninger med henblik på at opnå enighed om eventuelle ændringer. DI Fødevarer kommer gerne med mere konkret input, når der foreligger et udkast fra Kommissionen, hvorefter dette kan drøftes med relevante medlemsvirksomheder og i DI Fødevarers sektioner for henholdsvis frugtsaft og marmelade samt chokolade.

Landbrug & Fødevarer bakker op om ambitionerne i Kommissionens Jord-til-bord strategi, men støtter ikke en udvidelse af de eksisterende handelsnormer på landbrugsområdet, der i forvejen er omfattende for en række sektorer. Nye bæredygtighedskriterier og mærkningsordninger som for eksempel produkters miljø- og klimapåvirkning bør ikke placeres i handelsnormerne, og vil betyde yderligere administrative og økonomiske byrder for europæiske fødevarer virksomheder.

I forhold til obligatorisk oprindelsesmærkning ser Landbrug og Fødevarer et behov for en sektor-differentieret tilgang. Hvor oprindelsesmærkning kan forsikre forbrugerne om opfyldelse af europæiske standarder på for eksempel fjerkræ og oksekød, så vil det være meget byrdetungt for mejerisektoren, hvor større europæiske mejerier ofte har andelshavere i flere lande, og råvarer til forarbejdning derfor også krydser landegrænser. Landbrug & Fødevarer afventer Kommissionens forventede forslag til revision af handelsnormerne i 2022 for yderligere bemærkninger.

Dansk Erhverv ser frem til den forestående revision af EU's handelsnormer for landbrugsprodukter, da der er stort potentiale for modernisering og forenkling af den nuværende lovgivning. Eksempelvis er der behov for at tilpasse krav og regler til udviklingen indenfor bl.a. teknologi og produktionsmetoder samt produktudvikling generelt. Selvom formålet med handelsnormerne ikke er at fastsætte regler for fx forbrugeroplysning og fødevarer sikkerhed, indeholder nogle af dem alligevel bestemmelser herom. Dansk Erhverv foreslår derfor, at EU's fremtidige handelsnormer udelukkende fokuserer på kvalitetskrav, mens sikkerhedsrelaterede og mærkningsrelaterede bestemmelser bør flyttes til de relevante horisontale EU-regler. Dansk Erhverv finder, at der er behov for en indledende dybdegående konsekvensanalyse, som kan klarlægge, hvor der findes muligheder, huller og overlap i de nuværende markedsføringsstandarder. Denne konsekvensanalyse bør også fokusere på at identificere unødvendige restriktive krav, som fører til potentielle negative virkninger, såsom madspild og administrative byrder.

Dansk Erhverv har rådført sig med medlemmer inden for fødevarer detail- og engrossektoren i Danmark og erfarer herfra, at især handelsnormerne for æg, fjerkrækød samt frisk frugt og grønt har brug for en grundig revision. Derfor vil Dansk Erhverv nedenfor kommentere på specifikke bestemmelser i udvalgte markedsføringsstandarder:

I forhold til æg er der i Kommissionens forordning (EF) Nr. 589/2008 fastsat en lovbestemt holdbarhed for æg på 28 dage. For næsten alle andre fødevarer er det op til producenten selv at fastlægge holdbarheden på deres produkter. Dansk Erhverv finder, at dette også bør være tilfældet for æg. I Kommissionens forordning (EF) Nr. 853/2004 er det i følge bilag III et krav, at påføre æg en "sidste salgsdato" på 21 dage fra lægningen. Dvs. at det er lovbestemt, at forbrugerne skal have 7 dage til at spise deres æg, inden de når holdbarhedsdatoen fastlagt i forordning 589/2008. Dansk Erhverv er ikke bekendt med, at der findes andre fødevarer med lovkrav om en dato for sidste salg. Kravet er ikke baseret på en fødevarer sikkerhedsrisiko. En lovbestemt sidste salgsdato medfører et øget madspild, og bør slettes.

Ifølge Kommissionens forordning (EF) Nr. 589/2008 må klasse A-æg hverken konserveres eller køles i rum eller anlæg med en temperatur, der kunstigt er holdt under +5 °C. Æg, der har været opbevaret ved en lavere temperatur end 5 °C under en transport, der har været under 24 timer, eller på et detailsalgsted i mindre end 72 timer anses ikke for at være kølede. I handelsnormens præambeltekst angives, at hvis kolde æg får lov til at stå ved omgivelsestemperatur, kan der ske kondensation, som fremmer bak-

terievækst på skallen og mulig indtrængen af bakterier i ægget. Derfor skal æg helst opbevares og transporteres ved konstant temperatur og bør normalt ikke køles, før de sælges til den endelige forbruger. Tilsvarende angives i hygiejneforordningen for animalske fødevarer, at æg skal opbevares og transporteres ved den, helst konstante, temperatur, der er bedst egnet til at sikre optimal bevarelse af deres hygiejneegenskaber. Dansk Erhverv mener derfor, at handelsnormens artikel 2 punkt 3 allerede er opfyldt via beskrivelsen i hygiejneforordningen for animalske fødevarer, og dermed kan slettes fra handelsnormerne for æg.

I forhold til fjerkrækød skal dette ifølge Kommissionens forordning Nr. 543/2008 mærkes med kvalitetsklasse A eller B, når det sælges til den endelige forbruger. Hverken forbrugeren eller detailhandlen bruger denne oplysning og Dansk erhverv mener derfor, at mærkningskravet kan slettes. Hvis det overordnede krav om opdeling af fjerkrækød i kvalitetsklasser ikke ophæves, bør der som minimum ske en ophævelse af kravet om angivelse af kvalitetsklasse på tilberedninger på basis af fjerkrækød. Kravet om angivelse af klasser for fjerkrækød stod senest i forordning 1234/2007. Den forordning er afløst af forordning 1308/2013 og i denne forordnings artikel 230 fremgår det, at kravet om opdeling i klasse A og B stadig er gældende. Ligeledes er det uklart, hvornår der skal skrives kvalitetsklasse på specifikke udskæringer.

Dansk Erhverv finder derudover, at kravet i Kommissionens forordning 543/2008 om, at fersk fjerkræ altid skal mærkes med sidste anvendelsesdato, bør slettes. Fjerkræ bør følge samme retningslinjer og risikovurderinger for angivelse af "bedst før" eller "sidste anvendelsesdato", som alt andet kød. En forkert angivelse af holdbarhed bidrager til øget madspild. Desuden er der i Kommissionens forordning 543/2008 et krav om "at færdigpakket fjerkrækød skal anføres oplysninger på færdigpakningen eller på en dertil fastgjort etiket...(b) for fersk fjerkrækød, den samlede pris og pris pr. vægtenhed i detailsalgsløbet". Dansk Erhverv finder, at dette krav bør slettes. Andre typer af kød er ikke underlagt denne mærkningspligt, og det besværliggør mærkning ved fx indførelse af tilbud. Samtidigt finder Dansk Erhverv kravet i Kommissionens forordning Nr. 543/2008 om obligatoriske angivelse af formen "fersk", "frosen" eller "dybfrosen" unødvendigt, da oplysningen allerede fremgår andre steder af mærkningen. Det bør desuden være tilladt at sælge fjerkræ som optøet. Mærkningsforordningen stiller allerede krav om, at der oplyses om fx "optøet" på sådanne produkter.

I Kommissionens forordning 543/2008 bilag V, fremgår undtagelser ved veterinærrestriktioner herunder: "I tilfælde af restriktioner, herunder veterinærrestriktioner, der besluttet på grundlag af fællesskabsretten for at beskytte menneskers og dyrs sundhed, og som indskrænker fjerkræets adgang til udendørs løbegårde, kan fjerkræ (...) fortsat markedsføres med en særlig henvisning til produktionssystemet i den periode, restriktionerne varer, men i intet tilfælde ud over 12 uger". Denne undtagelse bør ændres til 16 uger, hvilket er det, der gælder for æg i lignende situationer (ifølge forordning 589/2008).

Analysemetoderne nævnt i Kommissionens forordning nr. 543/2008 bilag VII og bilag VIII til bestemmelse af det samlede vandindhold i kyllinger og fjerkræudskæringer fungerer ikke efter hensigten. Metoden bør derfor revideres, eller der bør indføres mulighed for at anvende andre analysemetoder. Kommissionens forordning 543/2008 bør opdateres, hvad angår handelsnormerne for forskellige udskæringer af and, da markedet og produkttyperne har udviklet sig (sidste opdatering var i 2013).

I forhold til frisk frugt og grønt foreslår Dansk Erhverv, at der til gennemførelsesforordning (EU) nr. 543/2011 indføres en undtagelse til mærkningskravene for frugt og grønt, som doneres fra detailledet samt evt. ved ompakning af løse, mindre friske frugter i en madspildspose til stærkt reduceret pris. På denne måde får detailvirksomhederne flere muligheder for at bekæmpe madspild, end det er tilfældet i dag. Kravet i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 543/2011 om at fakturaer og ledsage-

dokumenter (...) skal angive produkternes navn og oprindelsesland og eventuelt klasse, sort eller handelstype, hvis det kræves i en særlig handelsnorm, eller at produktet er bestemt til forarbejdning bør slettes. Der er i forvejen en effektiv kontrol af handelsnormerne for frisk frugt og grønt. Dette skyldes bl.a., at selve produkterne er mærket med de påkrævede oplysninger – ligesom der er et meget velfungerende og sporbarhedssystem, der til enhver tid sikrer, at fejlbehæftede varer, hurtigt og effektivt kan trækkes tilbage fra markedet. Det skyldes derimod ikke det nævnte krav i artikel 5.

I forhold til olivenolie bør kontrolkravet i Kommissionens forordning (EØF) Nr. 2568/91 revideres. Det er uhensigtsmæssigt at den nuværende metode til kontrol af jomfruoliers kategori, er en subjektiv, organoleptisk analysemetode, som flere gange har vist store afvigelser og usikkerheder, når den samtidig pålægges så stor betydning i kontrollen, særligt kontrollen i detailledet. Den organoleptiske metode kan være et nyttigt værktøj for olivenolieproducenten til at verificere kvaliteten af sin olivenolie. Men resultaterne af kontrollen i bl.a. Danmark har adskillige gange vist, at den ikke bør bruges til kontrol hos detailhandlere, der i god tro har købt ekstra jomfruolivenolie fra producenter i EU, som de har tillid til, og som kan fremlægge testresultater, der bekræfter oliens kategori.

I forhold til marmelade, frugtgelé og kastanje-creme står der i direktiv 2001/113 at: ”De i afsnit I definerede produkter skal indeholde mindst 60 % opløseligt tørstof, bestemt med refraktometer; dette gælder ikke for produkter, hvor sukkeret er blevet helt eller delvis erstattet med sødestoffer. Medlemsstaterne kan imidlertid for at tage hensyn til visse særlige tilfælde tillade de forbeholdte betegnelser for produkter defineret i afsnit I med et indhold af opløseligt tørstof på under 60 %, jf. dog. artikel 5, stk. 1, i direktiv 2000/13/EF”. I marmelader er tørstofindholdet næsten altid under 60%, og Dansk Erhverv foreslår derfor, at denne grænse for tørstofindhold sættes ned. Rådets direktiv 2001/113 artikel 2, stk. 4 kan slettes, da der nu er et generelt krav om næringsdeklaration i Kommissionens forordning Nr. 1169/2011 om fødevarerinformation til forbrugeren, som også omfatter marmelade og frugtgelé samt kastanje-creme. Dansk Erhverv foreslår desuden, at direktiv 2001/113 opdateres, så der bliver mulighed for at anvende andre sukkerarter end dem nævnt i bilag III, da der er sket produkt udvikling på dette område.

I forhold til sukker finder Dansk Erhverv, at direktiv 2001/111 bør ændres, for at tage hensyn til den produktudvikling, der er sket på dette område siden 2001. Direktivet mangler definitioner på flere typer af sukker som for eksempel ”sukker sirup”, ”melasse”, ”let sirup”, ”mørk sirup”, ”ris sirup” osv. Nogle af disse nye sukkertyper er fremkommet som et resultat af det nylige fokus på anvendelse af side-strømme fra fødevarerproduktion i udviklingen af nye råvarer/ingredienser, og bidrager dermed til en bæredygtig omstilling af fødevarerhvervet og reduktion af madspild.

I forhold til kakao-, chokolade- og vekaovarer finder Dansk Erhverv, at direktiv 2000/36 bør revideres, så der kan tages højde for den produktudvikling, der er sket siden år 2000. For eksempel er der behov for, at kunne betegne en vegansk udgave af ”mælkechokolade” på passende vis for forbrugerne. Ligesom det også er vanskeligt at finde en passende varebetegnelse for ”ruby chokolade” og ”Cacao y Nada”, som udelukkende er fremstillet af kakaoprodukter, uden tilsat sukker. Sådan et produkt må pt. ikke betegnes med noget, der indeholder ”chokolade”, da sukker, ifølge direktivet, skal indgå i definitionen af chokolade. Det er en barriere for handel på det indre marked, at fortolkningen varierer mellem EU-lande med hensyn til, hvornår man må bruge ordet ”chokolade” i navnet på et produkt, der kun indeholder kakao, for eksempel ”chokoladecake” eller ”chokoladeglasur”.

I forhold til mælk og mejeriprodukter foreslår Dansk Erhverv, at listen i bilag I til Kommissionens afgørelse nr. 791 af 20. december 2010 åbnes op, så der bliver mulighed for at tilføje flere produkter. Desuden bør de produkter, der ifølge listen er tilladt at markedsføre i et EU-land, også være tilladte at markedsføre i alle andre. Lige nu er listen lande-specifik. Der mangler desuden en definition af ”skyr” i reglerne for mælk og mejeriprodukter. Nogle mejerier kalder det for en ”frisk ost”, andre kalder det for et ”syrnet

mælkeprodukt". Produktet er i dag så udbredt på det danske marked, at der bør være enighed om definitionen. Restprodukter fra mejerierne anvendes udbredt som råvare i andre produkter, bl.a. for at undgå unødvendigt madspild og udnytte værdifulde sidestrømme til fødevareproduktion. Det anbefales, at der defineres passende nye betegnelser for disse fraktioner, så det bliver nemmere at udnytte denne ressource. For eksempel vallepulver, hvor man har fjernet laktosen. Her er det problematisk at skrive "laktosefrit vallepulver" i ingredienslisten i en anden vare, da det udtryk indeholder en ernærings-anprisning.

Til slut finder Dansk erhverv, at det bør præciseres i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/54/EF, artikel 9, stk. 4 og 5, hvilke krav der gælder for kildevand fra tredjelande, samt at kildevandet skal anerkendes af en medlemsstats kompetente myndighed på baggrund af attestering fra den kompetente myndighed i udvindingslandet (tilsvarende kravene til naturligt mineralvand nævnt i artikel 1, stk. 2).

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at vurdere andre medlemsstaters holdninger.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen har i bemærkningerne til Kommissionens indledende konsekvensanalyse støttet, at en revision af handelsnormerne for landbrugsprodukter skal sikre, at bæredygtighedskriterier får en større rolle under hensyntagen til disse normers potentielle indvirkning på fødevaretab og madspild.

Det er endvidere fremført, at man fra dansk side finder, at der er potentiale for modernisering og forenkling af handelsnormerne, herunder potentiale for at mindske madspild. Regeringen finder endvidere, at revisionen bør medføre en ophævelse af handelsnormer, der ikke længere er relevante. Regeringen finder generelt ikke, at der er behov for nye handelsnormer.

Regeringen er generelt skeptisk over for øgede krav om oprindelsesmærkning, men man arbejder for, at blandinger af honning skal mærkes, så oprindelse af al honningen i blandingen skal angives.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

9. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1380/2013 af 11. december 2013 for så vidt angår begrænsning af adgangen til EU-farvande KOM (2021) 356

Nyt notat.

Resumé

Forslaget fastlægger, at medlemsstaterne fortsat bør have ret til at begrænse fiskeriet i farvande indtil 12 sømil fra deres basislinjer således, at det forbeholdes fartøjer, der traditionelt fisker i sådanne farvande fra havne på den tilstødende kyst. De nuværende bestemmelser, som er indeholdt i grundforordningen, udløber 31. december 2022. Bestemmelserne viderefører blandt andet adgangen til dansk farvand inden for 12 sømil for tyske, belgiske, nederlandske og svenske fartøjer og giver danske fartøjer adgang til tysk, nederlandsk og svensk farvand inden for 12 sømil. Samtidig opdateres begrænsningerne som følge af Storbritanniens udtræden af EU og en bilateral adgangsftale mellem Italien og Grækenland, og visse fodnoter med henvisning til voldgiftsaftalen mellem Slovenien og Kroatien fra 2009 fjernes. Forslaget skønnes at have positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark, idet

forslaget sikrer en fortsat begrænsning af fiskeritrykket i kystnære områder. Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. oktober 2021, men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2021) 356 af 6. juli 2021 fremsendt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1380/2013 af 11. december 2013 for så vidt angår begrænsning af adgangen til EU-farvande. Forslaget er fremsendt i en dansk sprogudgave den 6. juli 2021.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2, og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. oktober 2021, men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Formål og indhold

Den generelle regel i forordning (EU) nr. 1380/2013 om den fælles fiskeripolitik er, at EU-fiskerfartøjer skal have lige adgang til alle EU-farvande og -ressourcer. Der er imidlertid en undtagelse herfra for medlemsstaternes 12-sømilezone (territorialfarvande, hvorefter medlemsstaterne har ret til at begrænse fiskeriet i 12-sømilezonen til visse fartøjer). De begrænsninger, der er indført på grundlag af undtagelsen, har ifølge Kommissionen reduceret fiskeritrykket i de biologisk mest følsomme områder og har bidraget til økonomisk stabilitet for kystnært fiskeri. Der er ligeledes en tilsvarende undtagelse for farvande indtil 100 sømil fra basislinjerne for EU's yderste periferi.

Undtagelserne gælder indtil den 31. december 2022. Forslaget har til formål at undgå en afbrydelse af den særlige adgangsordning. Derfor foreslås det at forlænge de nuværende undtagelser med yderligere ti år til 31. december 2032.

Derudover foreslås en ændring af bilag I til forordning (EU) nr. 1380/2013. I bilag I fastsættes for hver medlemsstat, hvilke geografiske områder i andre medlemsstaters kystfarvande der må fiskes i, og hvilke arter der må fiskes efter. Forslaget til ændring af bilaget afspejler Storbritanniens udtræden af EU. Dertil kommer en ændring som følge af en fælles meddelelse fra Italien og Grækenland til Kommissionen af 9. juni 2020 vedrørende italienske fiskerfartøjers adgang til græske territorialfarvande, som er afspejlet i en bilateral aftale mellem de pågældende medlemsstater.

Bestemmelserne viderefører blandt andet adgangen til dansk farvand inden for 12 sømil for tyske, belgiske, nederlandske og svenske fartøjer og giver danske fartøjer adgang til tysk, nederlandsk og svensk farvand inden for 12 sømil.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke. Forslaget behandles i Europa-Parlamentets Fiskeriudvalg, der er ledende udvalg.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Bekendtgørelse nr. 205 af 25. februar 2015 fastsætter begrænsningen om adgang til fiskeri i danske farvande indtil 12 sømil fra basislinjen i overensstemmelse med forordningen.

Konsekvenser

Bekendtgørelse nr. 205 af 25. februar 2015 vil skulle tilpasses.

Forslaget vurderes ikke at have statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget. Forslaget vurderes ikke at medføre erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Forslaget skønnes at have positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark, idet forslaget sikrer en fortsat begrænsning af fiskeristrykket i kystnære områder og derved bidrager til beskyttelse af biologisk følsomme kystområder og socioøkonomisk stabilitet for kystnært fiskeri.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i §5-udvalget (fiskeri), hvilket gav anledning til følgende bemærkninger:

Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation (DFPO) mener, at man fra EU's side bør se på om de nuværende undtagelser er hensigtsmæssige og tilstrækkelige inden de forlænges automatisk. DFPO gør opmærksom på, at det ønskes, at danske fiskere kan ilandbringe alle fladfisk over mindstemålet i Østersøen, og ikke kun rødspætter som det er i dag. Selvom det er en gammel problemstilling, så mener DFPO, at man fra dansk side bør løfte denne her. DFPO mener, at denne adgangsbestemmelse bør være en god anledning til at gå andre adgangsbestemmelser efter i sømmene og løse andre eventuelt tilknyttede problemer, når man alligevel skal ændre grundforordningen. De nuværende undtagelser udløber først i 2022, hvorfor DFPO mener, at man bør lave et grundigt udredningsarbejde for at sikre, at der ikke bliver videreført nogle bestemmelser, som ikke er tidsvarende – som for eksempel landingspligten.

DFPO er klar over, at Kommissionen tidligere (i forbindelse med ændringen af de tekniske regler (undtagelse for snurrevod i rødspættekassen)) har sagt, at man ikke kan foretage substantielle ændringer i en forordning uden at hele forordningen skal genåbnes. DFPO mener dog ikke, at det er et synspunkt, der holder. DFPO er uforstående for, at man ikke kan rette nogle uhensigtsmæssige forhold, selvom man er bevidst om dem. DFPO mener, at forlængelsen af de eksisterende bestemmelser vedr. fiskeri inden for 12 sømil er en god lejlighed til at udfordre dette synspunkt fra Kommissionen.

Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri (FSK-PO) mener, at de danske fiskerimyndigheder bør overveje, hvorvidt åbningen af grundforordningen for den fælles europæiske fiskeripolitik, kunne være anledning til at indføre tiltag, der beskyttede dansk kystfiskeri, særligt i Skagerrak. FSK-PO henviser til udfordringerne med den nederlandske bomtrawler flåde, som – i langt de fleste tilfælde – stadig opererer uønsket i Skagerrak.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) støtter en videreførelse af adgangsregimet i 10 år, idet foreningen lægger vægt på beskyttelsen gennem fiskeribegrænsninger.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generelt støtte til Kommissionens forslag, idet nogle medlemsstater dog har henvist til forholdet til den kommende reform af den fælles fiskeripolitik.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter generelt en videreførelse af adgangsregimet, som bidrager til et bæredygtigt kystnært fiskeri.

Regeringen afsøger mulighederne for at inkludere bredere adgang til at fiske fladfisk, og ikke blot rødspætte i tysk farvand inden for 12 sømil i bilag I.

Regeringen bemærker, at en reform af den fælles fiskeripolitik ikke forventes af være umiddelbart forstående, men formentlig vil finde sted inden udløbet af den foreslåede 10-årige forlængelse af adgangs- og begrænsningerne. Regeringen finder, at den foreslåede forlængelse af de eksisterende begrænsninger til fiskeri inden for 12 sømil (adgangsregimet) bør begrænses til en periode, der tager hensyn til kommende forhandlinger om en reform af EU's fælles fiskeripolitik, f.eks. 5 år.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

10. Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om den holdning, der skal indtages på Unionens vegne i de årlige konsultationer med Storbritannien med henblik på at opnå enighed om samlede tilladte fangstmængder KOM (2021) 595

Nyt notat.

Resumé

Forslaget fastlægger de principper og retningslinjer, som EU skal anvende i de årlige konsultationer med Storbritannien, som er fastsat i Handels- og Samarbejdsaftalen, med henblik på at opnå enighed om samlede tilladte fangstmængder i perioden 2022-26. Der henvises generelt til målene i EU's fælles fiskeripolitik. Forslaget skønnes at have positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark, idet det forventes at bidrage til en bæredygtig forvaltning af fælles bestande mellem EU og Storbritannien. Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. oktober 2021, men forslaget forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2021) 595 af 23. september 2021 fremsendt forslag til Rådets afgørelse om den holdning, der skal indtages på Unionens vegne i de årlige konsultationer med Storbritannien med henblik på at opnå enighed om samlede tilladte fangstmængder (TAC)¹².

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 3 i sammenhæng med artikel 218, stk. 9, og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal.

Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. oktober 2021, men forslaget forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Formål og indhold

I medfør af Handels- og Samarbejdsaftalen mellem EU og Storbritannien afholdes årligt konsultationer mellem parterne med henblik på senest den 10. december hvert år at nå til enighed om TAC'erne for det eller de følgende år for de fælles bestande, der er anført i aftalens bilag 35. Konsultationerne skal foregå i overensstemmelse med de mål og principper for samarbejdet mellem EU og Storbritannien på fiskeriområdet, der er fastlagt i Handels- og Samarbejdsaftalen.

¹² TAC = Total Allowable Catches = samlede tilladte fangstmængder

Kommissionens foreliggende forslag indeholder forhandlingsdirektiver om EU's overordnede position i de årlige konsultationer om samlede tilladte fangstmængder i perioden 2022-26.

Kommissionen foreslår, at EU i de årlige konsultationer skal efterleve følgende principper:

- Søge at sikre, at de aftalte fiskerimuligheder er i overensstemmelse med folkeretten, og især bestemmelserne i FN's havretskonvention fra 1982 og FN-aftalen fra 1995 om bevarelse og forvaltning af fælles fiskebestande og stærkt vandrende fiskebestande.
- Søge at sikre, at EU's internationale forpligtelser overholdes.
- Søge sammenhæng og synergi med de politikker, som EU fører som en del af sit bilaterale fiskerisamarbejde med andre tredjelande og inden for regionale fiskeriforvaltningsorganisationer, og sikre sammenhæng med EU's andre politikker, især inden for eksterne relationer, beskæftigelse, miljø, handel, udvikling, forskning og innovation.
- Søge at sikre, at TAC'er fastlægges i fællesskab i overensstemmelse med målsætningen i den fælles fiskeripolitik, at fiskeri er miljømæssigt bæredygtigt på lang sigt og forvaltes på en måde, der er i overensstemmelse med målene om at opnå økonomiske, sociale og beskæftigelsesmæssige fordele, inklusiv i overensstemmelse med de grundlæggende bevaringsmålsætninger i den fælles fiskeripolitik, maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY) og de gældende flerårige forvaltningsplaner.
- Søge at efterleve Rådets konklusioner af 19. marts 2012 om en meddelelse fra Kommissionen om den fælles fiskeripolitiks eksterne dimension.
- Søge at sikre ikke-diskriminerende regler for EU-flåden baseret på de samme principper og standarder som dem, der gælder i henhold til EU-retten.
- Søge at fastsætte tidsplaner for de årlige konsultationer om fiskerimuligheder.
- Søge at sikre sammenhæng med EU's miljølovgivning, især med direktiv 2008/56/EF, såvel som med andre EU-politikker.

Kommissionen foreslår, at EU skal stræbe efter at blive enig med Storbritannien om fastlæggelsen af fiskerimuligheder (TAC'er og andre funktionelt forbundne foranstaltninger) baseret bl.a. på følgende:

- Søge at etablere TAC'er baseret på den bedste tilgængelige videnskabelige rådgivning med henblik på at efterleve MSY-udnyttelsesgraden.
- Søge at etablere TAC'er, der følger forsigtighedstilgangen til fiskeri, i de tilfælde hvor videnskabelig rådgivning om MSY-udnyttelsesgraden ikke er tilgængelig.
- Søge at forhindre overudnyttelse af de relevante bestande ved at fastsætte TAC'er på et niveau, i lighed med tidligere år, i de tilfælde hvor der ikke forelægger videnskabelig rådgivning.
- Søge at få en kombination af forskellig videnskabelig rådgivning til fastlæggelse af TAC'er, herunder hvor sådan rådgivning kombinerer MSY og en forsigtighedstilgang, for TAC'er med uoverensstemmelse mellem rådgivningsområdet og forvaltningsområdet, eller hvor TAC'er kombinerer mere end en art.
- Søge at etablere TAC'er, i de tilfælde hvor der foreligger en MSY-vurdering og F_{MSY}^{13} -rådgivning, i overensstemmelse med MSY-målsætningen i den fælles fiskeripolitik og de gældende flerårige forvaltningsplaner. Hvis de flerårige forvaltningsplaner tillader brug af F_{MSY} -intervaller som fastsat af Det Internationale Havundersøgelsesråd (ICES), bør EU søge at gøre brug af disse bestemmelser, hvis betingelserne i de flerårige forvaltningsplaner er opfyldt.
- Søge at fastsætte TAC'er baseret på en forsigtighedstilgang, der svarer til den rådgivning, der fremgår øverst af ICES rådgivningen, for bestande med en rådgivning baseret på forsigtighedstilgangen.
- Søge at tage højde for vanskeligheden ved at fiske alle bestande i et blandet fiskeri på MSY-niveau på samme tid, og især hvor det er svært at undgå fænomenet med stop-arter ('choke species'), herunder TAC'er med en o-fangstrådgivning for enten mål- eller bifangst-TAC'er. EU bør, hvor det er

¹³ F_{MSY} : Den fiskeridødelighed, der indebærer at man kan opnå maksimalt bæredygtigt udbytte.

relevant i henhold til de flerårige forvaltningsplaner, søge at ledsage TAC-niveauet med afhjælpende foranstaltninger.

- Søge at fastsætte TAC'er til videnskabelige eller overvågningsformål i overensstemmelse med den videnskabelige rådgivning.
- Søge overensstemmelse med hensyn til de arter, hvor fiskeri skal være forbudt, baseret på videnskabelig rådgivning.
- Søge en aftalt tilgang til metoden og anvendelsen af tilpasninger af de aftalte TAC'er, hvor der er fastlagt undtagelser til landingsforpligtelsen (de minimis og undtagelser som følge af høj overlevelse). EU bør i videst muligt omfang søge en fælles tilgang til sådanne undtagelser i overensstemmelse med grundforordningen (forordning (EU) nr. 1380/2013).
- Søge enighed om andre funktionelt forbundne foranstaltninger for TAC'er, særligt vedrørende særlige betingelser og områdefleksibilitet i overensstemmelse med bestemmelserne i grundforordningen.
- Søge at identificere de bestande, der skal betragtes som 'særlige bestande' med henblik på fastsættelse af midlertidige TAC'er, hvis de årlige konsultationer ikke kan afsluttes rettidigt i overensstemmelse med Handels- og Samarbejdsaftalen. Identifikationen skal baseres på den bedste tilgængelige videnskabelige rådgivning.

Med henblik på at sikre, at EU's holdning tager højde for den seneste videnskabelige rådgivning, vil Kommissionen, forud for de årlige konsultationer om fiskerimuligheder med Storbritannien, fremsende et dokument/"non-paper", til Rådet med henblik på drøftelse, der præciserer EU's holdning i konsultationerne vedrørende de enkelte arter og tilknyttede foranstaltninger, i overensstemmelse med principperne og retningslinjerne.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Ikke relevant.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forslaget har i sig selv ingen statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget. Såfremt sagen måtte afføde konkrete forslag, vil forslagets økonomiske konsekvenser mv. blive vurderet i forbindelse med regeringens stillingtagen hertil.

Forslaget skønnes at have positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark, idet det forventes at bidrage til en bæredygtig forvaltning af fælles bestande mellem EU og Storbritannien.

Høring

Sagen har været i høring i § 5-udvalget (fiskeri), hvilket gav anledning til følgende bemærkninger:

Danmarks Pelagiske Producent Organisation (DPPO) og Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation (DFPO) ønsker en klarhed over processen for konsultationerne hurtigst muligt. Organisationerne

lægger vægt på, at det vil være vigtigt hurtigst muligt at få inddraget erhvervet. Kommissionen har meddelt, at erhvervet vil blive inddraget, men der er ikke klarhed over hvordan og hvornår. DPPO ønsker desuden ikke, at Kommissionen giver voldsomme indrømmelser på industrifisk.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generel opbakning til forslaget blandt fra medlemsstaterne.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter generelt forslaget, idet det er på linje med målsætningerne og principperne i EU's fælles fiskeripolitik. Regeringen lægger vægt på tæt involvering af medlemsstaterne og andre aktører i arbejdet i de årlige konsultationer om samlede tilladte fangstmængder.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

11. Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om undertegnelse på Unionens vegne af partnerskabsaftalen om bæredygtigt fiskeri mellem Den Europæiske Union og Mauretanien, den tilhørende gennemførelsesprotokol og den brevveksling, der ledsager aftalen

Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om indgåelse af partnerskabsaftalen om bæredygtigt fiskeri mellem Den Europæiske Union og Mauretanien, den tilhørende gennemførelsesprotokol og den brevveksling, der ledsager aftalen

Kommissionens forslag til Rådets forordning om fordeling af fiskerimuligheder i henhold til partnerskabsaftalen om bæredygtigt fiskeri mellem Den Europæiske Union og Mauretanien og den tilhørende gennemførelsesprotokol

KOM-dokumenter foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen forventes snarest at fremlægge forslag til en ny fiskeripartnerskabsaftale og ny fiskeriprotokol med Mauretanien, der giver EU's fiskerifartøjer mulighed for fiskeri af blandt andet tun, rejer, pelagiske arter og senegalesisk kulmule i Mauretaniens fiskerizoner på i alt 290.000 tons pr. år. Der er ligeledes fremlagt forslag til fordeling af fiskerimulighederne mellem medlemsstaterne. Fiskeriprotokollen fastsætter også EU's finansielle modydelse til 57,5 mio. € per år (ca. 426 mio. kr.), svarende til 287,5 mio. € (2,1 mia. kr.) for hele perioden på fem år. Hertil kommer sektorstøtte på 16,5 mio. € (122 mio. kr.) fordelt på de fem år, i alt 304 mio. € (2,25 mia. kr.) fra EU til Mauretanien. Endelig kommer dertil også redernes betaling. Forslagene påvirker ikke beskyttelsesniveauet. Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. oktober 2021, men forslaget forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Baggrund

Kommissionen forventes at fremlægge følgende forslag:

- forslag til Rådets afgørelse om undertegnelse på Unionens vegne af partnerskabsaftalen om bæredygtigt fiskeri mellem Den Europæiske Union og Mauretanien, den tilhørende gennemførelsesprotokol og den brevveksling, der ledsager aftalen.

- forslag til Rådets afgørelse om indgåelse af partnerskabsaftalen om bæredygtigt fiskeri mellem Den Europæiske Union og Mauretanien, den tilhørende gennemførelsesprotokol og den brevveksling, der ledsager aftalen.
- forslag til Rådets forordning om fordeling af fiskerimuligheder i henhold til partnerskabsaftalen om bæredygtigt fiskeri mellem Den Europæiske Union og Mauretanien og den tilhørende gennemførelsesprotokol.

Forslagene er endnu ikke modtaget i en dansk sprogversion.

Forslagene vil blive fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, i sammenhæng med henholdsvis TEUF artikel 218, stk. 5, og TEUF artikel 218, stk. 6, litra a og stk. 7 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal. Forslaget til Rådets afgørelse om indgåelse af partnerskabsaftalen om bæredygtigt fiskeri mellem Den Europæiske Union og Mauretanien, den tilhørende gennemførelsesprotokol og den brevveksling, der ledsager aftalen kan dog først vedtages efter godkendelse af Europa-Parlamentet.

Forslagene er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. oktober 2021, men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Formål og indhold

EU og Mauretanien indledte i 2019 forhandlinger om en ny fiskeripartnerskabsaftale og tilhørende protokol. Den eksisterende protokol er to gange blevet forlænget på grund af svære forhandlinger kompliceret af COVID-19 situationen. Protokollen til fiskeripartnerskabsaftalen mellem EU og Mauretanien udløber den 15. november 2021.

Aftalen med Mauretanien er den største af EU's fiskeripartnerskabsaftaler. Protokollen omfatter adgang for EU-fiskere til fiskeri i mauretansk farvand af rejer, demersale arter, tun og små pelagiske fisk.

I forhold til den hidtidige protokol er den samlede mængde øget fra 281.000 tons til 290.000 tons årligt og den finansielle modydelse øget fra 55 mio. € til 57,5 mio. € (ca. 410 mio. kr. til 426 mio. kr.) årligt. Hertil kommer en yderligere bevilling, som EU betaler til støtte til implementering af Mauretaniens nationale strategi på 16,5 mio. € (122 mio. kr.) i protokollens løbetid på fem år (tidligere 4,125 mio. € (ca. 31 mio. kr.) om året). Ydelsen fra EU for hele perioden beløber sig til 304 mio. € (2,25 mia. kr.). Dertil skal lægges redernes betaling for fiskerimulighederne.

Med protokollen forbedres dataindsamling gennem anvendelse af elektroniske rapporteringssystemer, bedre monitoring af flådeaktivitet, bifangstgrænser og videnskabelige observationer. Protokollen har også øget fokus på transparens om dataindsamlingen.

Den økonomiske støtte til gennemførelse af den mauretanske fiskeripolitik bidrager generelt til at udvikle og gennemføre den nationale strategi for bæredygtig udvikling af fiskerierhvervet i Mauretanien med henblik på at skabe et bæredygtigt og ansvarligt fiskeri i Mauretaniens farvande i harmoni med de strategiske mål, der går ud på at bevare fiskeressourcerne og få fiskeriet bedre integreret i den nationale økonomi. For at sikre en bæredygtig og ansvarlig forvaltning af ressourcerne og fremme fiskerierhvervets udvikling er indsatsområder valgt for fiskeriforvaltningen, fiskeriets økonomiske og samfundsmæssige afkast, samt beskyttelse af havmiljøet. Anvendelsen af sektorstøtten vil blive aftalt mellem parterne i den blandede komite inden for protokollens første tre måneder og løbende monitoreret.

Både EU og Mauretanien er kontraherende parter i ICCAT (Den Internationale Konvention for Bevarelse af Tunfiskebestanden i Atlanterhavet). For de bestande, som er reguleret i ICCAT gennem kvoter, som EU har andel i, fisker EU på egne ICCAT-kvoter i mauretanske farvande.

Fiskerimulighederne efter demersale arter forventes efter aftale at kunne udvides, hvis udvidelsen er i overensstemmelse med konklusionerne fra Den Fælles Videnskabelige Komite og ikke er til skade for en bæredygtig udnyttelse af de mauretanske fiskeressourcer.

Fiskerimulighederne for EU's fiskere fastsættes i protokollen og fiskes primært af fartøjer fra Spanien og Frankrig, men også Italien, Portugal, Tyskland, Letland, Litauen og Polen har fiskerimuligheder i området. Danmark har ikke haft fiskerimuligheder under aftalen. Storbritanniens hidtidige kvoteandele blev i 2021 fordelt forholdsmæssigt til medlemsstater med fiskerimuligheder under aftalen. Såfremt de medlemsstater, der har fiskerimuligheder under aftalen, ikke fanger deres tildelte mængder, er der i forordningen om eksterne flåder (forordning 2017/2403) fastsat bestemmelser om mulighed for midlertidig omfordeling. Dette kan give de medlemsstater, som ikke har fået tildelt en andel af fiskerimulighederne inden for aftalen, mulighed for i givet fald at fiske uudnyttede mængder. Kommissionen har i 2019 fået udarbejdet en evalueringsrapport om den eksisterende fiskeriprotokol. Det fremgår bl.a. af denne evalueringsrapport, at EU-fartøjer på daværende tidspunkt kun havde udnyttet ca. halvdelen af den tilgængelige mængde af små pelagiske arter.

Europa-Parlamentets udtalelser

Forslag til endelig indgåelse af nye fiskeripartnerskabsaftaler og protokoller kan først vedtages af Rådet efter Europa-Parlamentets godkendelse.

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Ikke relevant.

Konsekvenser

Forslagene har ikke i sig selv lovgivningsmæssige, statsfinansielle eller administrative konsekvenser, ud over indvirkningen på EU-budgettet.

Danmark betaler ca. 2 pct. af EU's udgifter, svarende til en statslig udgift ved aftalen på 22,3 mio. € (165 mio. kr.) i protokollens løbetid på fem år.

Da der ikke er danske fiskerimuligheder i det fremsatte forslag herom, er der ikke erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Høring

§ 5-udvalget (fiskeri) er blevet hørt, hvilket ikke gav anledning til bemærkninger.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være støtte til forslagene.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter særligt, at følgende principper indgår i den nye fiskeriprotokol med Mauretanien:

- at der alene må fiskes på et overskud,
- forbedrede videnskabelige bestandsvurderinger,

- at parterne for vandrende og stærkt vandrende arter skal følge den regionale videnskabelige rådgivning og forvaltningstiltag vedtaget i de regionale fiskeriforvaltningsorganisationer,
- styrket kontrol, herunder fremme af regionalt samarbejde,
- krav til overholdelse af menneskerettigheder og demokratisk udvikling, herunder fremme af opbygning af høringsprocesser,
- størst mulig sikkerhed for, at EU's midler anvendes til de formål, som er opstillet i aftalerne, og
- størst mulig åbenhed i forbindelse med aftalens indgåelse og evaluering.

Regeringen finder endvidere, at EU-fartøjers eksterne fiskeriaktiviteter bør forvaltes og kontrolleres efter samme standard som inden for EU-farvande, herunder at EU's fiskeriaftaler påviseligt skal understøtte en social og miljømæssigt bæredygtig udvikling.

Det er vigtigt, at den nye fiskeriaftale og tilhørende protokol opfylder de generelle principper om fiskeripartnerskabsaftaler, der fremgår af Rådets konklusioner om fiskeripolitikens eksterne dimension af 19. marts 2012 og er i overensstemmelse med de generelle principper om bæredygtige fiskeripartnerskabsaftaler i forordningen om den fælles fiskeripolitik (grundforordningen).

Midlerne fra fiskeripartnerskabsaftalerne bør i den sammenhæng komme lokalbefolkningen til gode. Desuden er det vigtigt, at der fastsættes en eksklusivitetsklausul, som sikrer, at EU-fartøjer, når der foreligger en fiskeripartnerskabsaftale med et tredjeland, alene kan fiske i det pågældende land inden for rammerne af aftalen og ikke indgå private aftaler om fiskerimuligheder uden for aftalens rammer.

Ligeledes er regeringen opmærksom på de socio-økonomiske hensyn, herunder beskyttelse af det mauritanske kystnære fiskeri, samt at tunfiskeri i området er omfattet af forvaltningsforanstaltninger, som vedtages inden for rammerne af ICCAT.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Kommissionens forslag til forhandlingsdirektiver har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 11. juni 2019 i skriftlig procedure, jf. samlenotatet oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juni 2019.

Notatet er ligeledes oversendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.